

yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ YIL: 23 SAYI: 264 ŞUBAT 2010

Gurur Tablosu

Hayatınızı
Şansa
Bırakmayın!!!

Check-Up
yaptırın

Çünkü Check-Up bir çok hastalığın önceden
tespit edilmesinde etkin rol oynar...

Özel
SELÇUKLU
HASTANESİ

Hastane Cad. No: 28 Selçuklu / KONYA 0332 235 50 42 www.selcuklu.com.tr

7gün
24 saat

Başlarken

Değerli üyelerimiz:

Her yıl düzenlediğimizi törenle yüksek düzeyde gelir ve kurumlar vergisi ödeyen, ihracat yaparak ülke ekonomisine döviz kazandıran ve Odamızda 40 yılını dolduran üyelerimizi ödüllendirdik.

Sanayi ve Ticaret Bakanımız Nihat Ergün'ün katılımıyla gerçekleştirdiğimiz ödül törenimizde; çalışan, üreten ve ülke ekonomisine katkı sağlayan siz değerli üyelerimizle bir araya geldik. Büyük bir özveriyle ülke ekonomisine katkı sağlayan üyelerimizi bir kez daha paylaşıyor, bu başarılarından dolayı içtenlikle kutluyorum.

Rekabet ortamında varolma ve ayakta kalma mücadelesi veren reel sektör bir yandan yüksek vergiler, yüksek maliyetli istihdam oranları, yüksek enerji maliyetleri gibi dezavantajlarla dünyadaki rakipleri ile mücadele etmeye çalışırken, diğer yandan da teknolojisini yenileme, üretim kalitesini artırma, yeni pazarlar bulma gibi bir çok gelişmeyi de aynı anda yakından takip etmek suretiyle bu başarıyı sürdürmeye çalışmaktadır.

Yaşadığımız ekonomik kriz bizlere önemli bir ders vermiştir. Yıllardır üzerinde durduğumuz tanıtım, markalaşma gibi konuların kriz döneminde ayakta kalabilmenin şartlarından olduğunu göstermiştir. Ekonomik krizin ilk günlerinden itibaren şehrimizde üretim ve yatırımın devam etmesi, iç piyasanın canlılığını kaybetmemesi, dış piyasaya yeni pazar arayışları konusunda girişimlerin sürmesi gerekliliğini dile getirerek tüccar ve sanayicilerimizin umutsuzluğa ve karamsarlığa kapılmadan çalışmalarına devam etmelerini istedik.

Ticaret ve sanayi olarak krizi avantaja çevirmek için çalışmaktayız.

Nitekim daha önce ulaşılmamış yeni dış pazarlara bu vesileyle ulaşmış durumdayız ve bu doğrultuda çalışmalarımıza da devam etmekteyiz.

1994 ve 2001'de yaşadığımız daha büyük krizlerden edindiğimiz tecrübelerle kazandığımız güçlü yanlarımızı 2010'da da muhafaza ederek, üretim, istihdam ve döviz kazanma kapasitemizi artırmalıyız. Önümüzdeki dönemi sadece krizden çıkış olarak görmemeliyiz. Bu süreci olabildiğince az hasarla atlatarak, kriz sonrasında küresel rekabete güçlü olarak devam edecek tedbirlerimizi uygulamalıyız. Biz Konya'da özel sektörümüze güveniyoruz. Konyalı müteşebbislerimizle birlik içerisinde 2010 yılında da çalışarak hem şehrimize hem de ülke ekonomimize katkı sağlayacağız.

Önemle vurguluyorum ki, ekonominin dinamizmiyle göstergesi yatırımlardır. Yatırım yoksa toparlanma istenen hızda olmayacaktır.

Yatırım – tüketim denklemini birbirlerini olumlu yada olumsuz etkileyen ve tetikleyen dengedir. İşletmelerimizin ayakta kalması, işsizliğin azaltılması, yatırım-üretim ortamını iyileştirmekle mümkün olacaktır.

Şimdiki hedef üretim artışına istikrar kazandırmak ayrıca tüketim ve yatırım harcamalarında da artışa geçiş olmalıdır.

Bu aynı zamanda işsizliğe de çare olacaktır.

Nitekim IMF öngörülerinin aksine 2010 yılı bütçesine konulan yüzde 3,5'lik ekonomik büyüme hedefi bizlere iyimserlik aşlamaktadır.

Yine bütçedeki öngörü uyarınca sanayideki büyüme de yüzde 4,4 olarak hedeflenmiştir. Bu da ekonomik büyümenin lokomotifinin sanayi olacağını göstermekte ve bizleri olumlu yönde motive etmektedir.

Böylece iyimser beklentilerimizin gerekli tedbirlerle destekleneceğini umuyoruz.

Bilinmelidir ki; verilen devlet desteklerinin ekonomiye yansıyan, çarpan etkisi, destek miktarından büyük olacaktır.

Bu açıdan hükümetimizin tüccar ve sanayicimize yönelik uyguladığı destekler bizlere umut aşılamaktadır. Sektörel ve bölgesel bazda açıklanan teşvik paketi ile 2010 yılında ilimizde yatırımların artmasını bekliyoruz. Gene kriz tedbirleri çerçevesinde Hükümetimiz tarafından uygulamaya konulan Kredi Garanti Fonu düzenlemelerinin de 2010 yılında ilimize iyileşme getireceğini düşünüyoruz. Hükümetimizin KOSGEB kapsamını genişletmesi reel sektörümüz açısından son derece olumlu olmuştur. Buna paralel olarak KOSGEB kaynaklarının artırılması gerektiğine inanıyoruz.

Değerli Okuyucularımız:

Konya, Anadolu'nun Türk yurdu olduğu yıllardan itibaren ekonomik, sosyal ve kültürel bir merkez konumundadır. Bugün için şehrimiz sanayi ve ticaret alanında yaptığı atılımlarla üretim ve ihracatta Anadolu'nun önemli şehirleri arasında bulunmaktadır. Konya; Türkiye'nin 1. büyük tarım havzası ve tarımsal üretimi ile bir tarım kenti, özel sektörünün yatırımlarıyla 80'in üzerinde ürünün ürettiği 35 bin KOBİ'si ile bir sanayi şehri, 1,5 milyar dolarlık ihracatı ve dünyada 148 ülke ile ticaret ağı kuran bir ticaret şehridir. Konya bu özelliklerin hepsini bünyesinde toplayan ender şehirlerimizdendir. Dolayısıyla, Konya gelişmesini ve kalkınmasını ilerlettiği takdirde sadece kendi içinde değil bölgesinde bulunan illere de büyük bir ekonomik katkı sağlayarak ülke ekonomisinin motorlarından biri haline gelecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle bu yıl ödül olarak şehrimizin ve ülkemizin gururu firmalarımızı, 40 yılını dolduran asırlık çınarlarımızı tekrar tebrik ediyor, önümüzdeki yıllarda da bu başarılarımızı artarak devam etmesini diliyorum; Şubat ayının şehrimize ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Hüseyin ÜZÜLMEZ

KTO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
www.huseyinuzulmez.com.tr

Haber

Bakan Ergün,
KTO-Karatay
Üniversitesi'nin
mimari projesini
inceledi

08

Haber

Gurur Tablosu

04

Haber

Bayındırlık ve İskan Bakanı
Mustafa Demir
Konya'yı ziyaret etti

10

Dosya

Türk dış politikasında ve
uluslararası politikada
2009 yılı gelişmeleri

20

Analiz

Dünyada ve
Türkiye'de
su potansiyeli

32

KONYA TİCARET ODASI

Yeni
ipek yolu
dergisi

Araştırma

Fikri mülkiyet hakları ve Türkiye

38

24

Analiz

Küresel iklim değişikliği ve etkileri

42

Kültür

Küreselleşen dünyada kimliğin korunması

56

Tarih

Nizamiye Medreseleri

60

İSTİYAZ SAHİBİ
Konya Ticaret Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Hüseyin ÖZÜLMEZ

YAYIN KURULU
Nurettin OK
Mesut İNCE
Muammer Alpavlas SAHİN
Servet KAHVECİ
Mehmet SOYLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Özhan SAY

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Haçım KARPUZ
Prof. Dr. Saim SAKAĞLU
Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL
Prof. Dr. Ozhan ÇEKER
Prof. Dr. Yavuz ATAR
Prof. Dr. Sami KARAHAN
Prof. Dr. Adem ÖĞÜT
Yrd. Doç. Dr. Nazım KOÇU
Yrd. Doç. Dr. Caner ARABACI
Yrd. Doç. Dr. Bahadır EROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Yusuf ERDEMİR
Dr. Hasan ÖZÖNDER

SANAT YÖNETMENİ
M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK - TASARIM
Muhammet UNUVAR

KARİKATÜR
Mehmet ÖZKENDİRCİ

BASIN SERVİSİ ASİSTANLARI
Merve YALCIN
Gülpare MUTLU

YAPIM
UNUVAR
Tel: 0 332 966 81 10

BASKI-CİLT
Damla Offset A.Ş.
Tel: 0 332 345 00 10 Fax: 0 332 345 39 19
www.damlaoffset.com.tr
damla@damlaoffset.com.tr

DAĞITIM
Ekin Dağın Kurve ve Aracılık Hizmetleri
Tel: 0332 236 36 12
Faks: 0332 237 78 08
E-posta: ekinkurye@hotmail.com

* Ayda bir yayınlanır.
* Dergimizdeki yazılar kaynak gösterilerek alınabilir.
* Dergimizde yayınlanan yazınlardaki görüşler yazarlarına aittir.
* Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen yazılar yayınlanmaz veya yayınlanmazsa iade edilmez.

Oda:
Telefon: 0 332 221 52 52
Faks: 0 332 353 05 46

Basın Servisi:
Telefon: 0 332 221 52 94 - 221 52 95
Faks: 0 332 221 52 96

İnternet:
www.kto.org.tr

E-posta:
kto@kto.org.tr

Basın Müşavirliği:
basin@kto.org.tr - basinyay@kto.org.tr

Etüd-Araştırma Servisi:
etud@kto.org.tr

Dış Ticaret Servisi:
dis@kto.org.tr

Muhasabe Servisi:
muhasabe@kto.org.tr

Yıllık aboné bedeli:
70 TL

Gurur Tablosu

Konya Ticaret Odası, yüksek düzeyde vergi ödeyen, ihracatıyla döviz kazandıran ve 40. yılını dolduran üyelerini ödüllendirdi.

2008 yılında yüksek düzeyde vergi ödeyen, döviz kazandırıcı faaliyette bulunan ve 40. yılını dolduran Konya Ticaret Odası üyeleri için düzenlenen ödül töreni, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'ün katılımıyla Konya Ticaret Odası Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Bakan Ergün yaptığı konuşmada, ekonomik kriz sebebiyle geçen bir yıllık dönemin kırılma süreci olmasına rağmen büyüme trendine girildiğini söyledi. KTO Başkanı Üzülmez de krizi konuşmaktan öte, yeni dönemde hedefleri belirleyerek bu hedef doğrultusunda ilerlemek gerektiğini ifade etti.

Nihat ERGÜN, Sanayi ve Ticaret Bakanı

Konya Ticaret Odası Konferans Salonu'nda, 2008 yılında yüksek düzeyde vergi ödeyen, döviz kazandırıcı faaliyette bulunan ve KTO'da 40. yılını dolduran üyeler için ödül töreni düzenlendi. Törene Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Konya Valisi Aydın Nezihi Doğan, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odalarının temsilcileri katıldı.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz, önemin açılış konuşmasına, dünyanın ekonomik krizle karşı karşıya kaldığı bir dönemde vergilerini ödeyerek, yaptığı ihracatla hem Konya'ya hem ülkeye döviz kazandıran KTO üyelerini tebrik ederek başladı. Başlangıcı 2007 yılına kadar uzanan ve 2009 yılında devam eden ekonomik krizle toparlanma sürecinin tüm vaat ettiği belirlen Başkan Üzülmöz, "Krizden çıkışta iş dünyası temsilcileri olarak gerekli tedbirlerin alınarak uygulanmasını temenni ediyoruz. Bu zor dönemde hayati önemi olan bütçe disiplininin sağlanması için kayıt dışı ile mücadele zorunludur. Kayıt dışı ile mücadele alışılmışın dışında bir mücadele yapılmalıdır. Bu hususta alınacak tedbirler krizle mücadelede kolaylıklar getirecektir" dedi.

EKONOMİNİN DİNAMİZM GÖSTERGESİYATIRIMLARDIR

Üzülmöz, tanıtım ve markalaşma gibi konuların kriz döneminde ayakta kalabilmeyen şartlarından olduğunu söyleyerek şunları kaydetti:

"Ekonomik krizin ilk günlerinden itibaren şehrimizde üretim ve yatırımın devam etmesi, iç piyasasının canlılığını kaybetmemesi, dış piyasada yeni pazar arayışları konusunda girişimlerin sürmesi ihtiyacı dile getirenler tüccar ve sanayicilerimizin umutsuzluğa ve karamsarlığa kapılmadan çalışmalarına devam etmelerini istiyoruz.

Ticaret ve sanayi olarak krizi avantajı çevirmek için çalışmaktayız. Nitekim daha önce ulaşılmamış yeni dış pazarlara bu vesileyle ulaşmış durumdayız ve bu doğrultuda çalışmalarımıza da devam etmekteyiz.

Türkiye bu krizle güçlü bir kamu maliyesi, sağlıklı bir bankacılık altyapısıyla yalakanmıştır. 1994 ve 2001'de yaşadığımız daha büyük krizlerden çıktığımızı tecrübelerle kazandığımız güçlü yapılarımızı 2010'da da muhafaza ederek, üretim, istihdam ve döviz kazanma kapasitemizi artırmalıyız. Önümüzdeki dönemde sadece krizden çıkış olarak görmemeliyiz. Bu süreci olabildiğince az hasarla atlatacak, kriz sonrasında küresel rekabete güçlü olarak devam edecek tedbirlerimizi uygulamalıyız. Biz Konya'da özel sektörümüzü güveniyoruz. Döyletirmişler birliktir içersinde 2010 yılında da gelişecek hem şehrimize hem de ülke ekonomimize katkı sağlayacaktır.

Önemle vurguluyorum ki; ekonominin dinamik göstergesi yatırımlardır. Yatırım yoksa toparlanma isteneni hızla olmayacaktır. Yatırım - tüketim denklemini birbirinden olumlu yada olumsuz

etkileyen ve tetikleyen dengedir. İşletmelerimizin ayakta kalması, işsizliğin azaltılması, yatırım-üretim ortamını iyileştirmekle mümkün olacaktır. Şimdiki hedef üretim artışına istikrar kazandırmak ayrıca tüketim ve yatırım harcamalarında da artışı geçiş olmalıdır. Bu aynı zamanda işsizliğe de çare olacaktır.

Nitekim IMF öngörülerinin aksine 2010 yılı bütçesine konulan yüzde 3,5'lik ekonomik büyüme hedefi bizlere iyimserlik aşlamaktadır. Yine bütçedeki öngörü uyarınca sanayideki büyüme de yüzde 4,4 olarak hedeflenmiştir. Bu da ekonomik büyümenin lokomotifinin sanayi olacağını göstermekte ve bizleri olumlu yönde motive etmektedir.

Böylesi iyimser beklentilerimizin gerekli tedbirlerle destekleneceğini de umuyoruz. Bilimelidir ki; verilen devlet desteklerinin ekonomiyeye yansayan, çarpan etkisi, destek miktarından büyük olacaktır. Bu açıdan hükümetimizin tüccar ve sanayicimize yönelik uyguladığı destekler bizlere umut aşlamaktadır. Sektörel ve bölgesel bazda açıklanan teşvik paketi ile 2010 yılında ilimizde yatırımların artmasını bekliyoruz. Gene kriz tedbirleri çerçevesinde Hükümetimiz tarafından uygulamaya konulan Kredi Garanti Fonu düzenlemelerinin de 2010 yılında ilimize iyimser getireceğini düşünüyoruz. Hükümetimizin KOSGEB kapsamını genişletmesi reel sektörimiz açısından son derece olumlu olmuştur. Buna paralel olarak KOSGEB kaynaklarının arttırılması gerektiğine inanıyoruz."

KRİZİ KONUSMaktan ÖTE HEDEFLERE İLERLEMELİYİZ

Kriz döneminde girişimcinin daha büyük önem kazandığını vurgulayan Üzülmöz şöyle konuştu:

"Ülkemizin gelişip kalkınarak daha ileri hedeflere doğru ilerleyebilmesi, ekonominin sağlanı temellere oturulması, işsizliğin azaltılması için girişimcinin özendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Girişimci, risk alarak yenilik yapan kişidir. Bu yüzden krizi hem şirket açma süreci hem de yenilikler yapma süreci girişimci ile kapsamındadır. İşsizliğin kurtulmasının en etkin yolu, kişilerin kendi işlerini kurmalarıdır. Girişimci sayısı ne kadar artarsa, istihdamda o oranda artar. Girişimci sayısının artması ile toplumsal refah düzeyi, insanların hayat standartları da yükselmektedir. Bu noktada girişimci hayatı önem kazanmaktadır. İhtiyaçları olarak bizler, ülkelerin uzun dönemli büyümesini gerçekleştirecek temel unsurun girişimci insanların varlığı ve gücü olduğunu biliyoruz. Türkiye'nin ekonomik refahını arttırmak için girişimci sayımızı arttırmak zorundayız."

Üzülmöz, ekonomik kriz konularında yapılan tüm yorumları Hz. Mevlana'nın, "Dün dünyed kaldı cancağızın, bugün yeni şeyler söylemek lazım" dizeleri ile özetleyerek, "Bunun için krizi konuşmaktan öte, yeni dönemde hedeflerimizi belirleyerek bu hedef doğrultusunda ilerlemek gerektiğini düşünüyorum" diye konuştu.

Hüseyin Üzülmöz

"Krizden çıkışta iş dünyası temsilcileri olarak gerekli tedbirlerin alınarak uygulanmasını temenni ediyoruz. Bu zor dönemde hayati önemi olan bütçe disiplininin sağlanması için kayıt dışı ile mücadele zorunludur. Kayıt dışı ile mücadele alışılmışın dışında bir mücadele yapılmalıdır. Bu hususta alınacak tedbirler krizle mücadelede kolaylıklar getirecektir."

SANAYİ VE TİCARET BAKANI NİHAT ERGÜN

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Ödül Töreni'nde yaptığı konuşmasına, Konya ve Türkiye'de ihracat yapan, vergisini eksiksiz ödeyen tüm iş adamlarını kutlayarak başladı.

Ödül alanların yatırım yapmış, üretim ve istihdam sağlamış, bununla da kalmamış ihracat yapmış, ülkesine döviz kazandırmış ve vergisini ödemiş kişiler olduğunu ifade eden Ergün, işadamları kazandıkça da bundan Türkiye'nin kazandığını belirtti.

Ergün, Türkiye ekonomisinin son yıllarda büyük bir dönüşüm geçirdiğini vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Krizlerle mağup olan ekonomimiz, dünyada küresel krizi başarıyla yöneten ve en hızlı şekilde bunun içinden çıkma sürecini başlatan ülke haline geldi. Güven ve istikrar temininde istikrarlı bir Hükümet dönemine yeniden giriyoruz. Küresel kriz bu istikrar sürecini sadece kısa bir süre sekteye uğratmıştır. Bundan önceki dönemde 27 kere üst üste ortalama yüzde 6 hızla büyüyen Türkiye, son 4 çeyrekte bir küçülmeye yaşamıştır, ama 2009 yılı son çeyreğinden itibaren yeniden büyüme trendine girmiş olacak. 2010 yılı için bir hedefimiz var. Orta vadeli programda minimum yüzde 3,5'lük büyüme öngörülmüştür. 2011 yılında yüzde 4, 2012 yılında yüzde 4,5-5 büyüme öngörülmüştür. OECD 2011-2017 perspektifine baktığımızda Türkiye'nin ortalama yüzde 6,7 ile en hızlı büyüyen ülkelerden biri olacağını görüyoruz. Demek ki büyüme trendi başlamıştır. Geçtiğimiz 1 yıllık süreci kırılma süreci olarak yaşadık ama yukarıya doğru yükselme trendinin başladığını görüyoruz."

"Bu süre içinde yavaşladığımız, hız kaybettiğimiz doğrudur ama kriz nedeniyle yolumuz değişmiştir" diyen Ergün, Türkiye'nin yönünün yukarı ve ilerleye doğru olduğunu bildirdi.

Bu süreçte herkesin politikalarını, yeniden hızlı büyüme süreci içine giren ve pazarlarını büyüten bir Türkiye gerçeğine dayalı yapmasının büyük önem taşıdığını anlatan Ergün, iş adamları ve politikacıların bu gerçeğe hareket etmesi gerektiğini, iş adamlarının krizi tartışmak yerine artık bu yaklaşımı rehber edinmesi gerektiğini bildirdi.

KARARSIZ HAVADAN KURTULMAK GEREKİYOR

Bazı çevrelerde kararsız bir hava olduğunu, kararsız havadan kurtulmak gerektiğini dile getiren Ergün, şöyle devam etti:

"Bir takım çevrelerin lafına kalırsak, herkesin dükkânını fabrikasını kapatması, herşeyden elini eteğini çekmesi lazımdır. Yapacak birşey kalmamıştır krize teslim olmanın başka. Böyle bir mantığı kabul edemeyiz. Köşene çekil kaderine razı ol! Mantığı bu ülke insanına yapılabilecek en büyük köstüklüktür. O nedenle kim ne söylese söylesen Türkiye, önümüzdeki dönemde aynı istikamete yatırım, üretim, ihracat ve büyüme yolunda ilerleyişine devam edecektir. Bu yıl ortalarından itibaren ekonomik toparlanma başladığına dair sinyaller zaten aldık. Mart ayından itibaren yukarıya çakış trendini görüyoruz. Açılan şirket sayıları, kapasite kullanım oranlarına, sanayi üretim endeksinde baktığımızda da yılın son çeyreğinde pozitif büyüme rakamlarını yakalayacağımızda bu yılın son çeyreğinde bugün duyduğunuz en büyük 17. ekonomist haline geldim."

Son yıllarda ekonomideki belirsizlikleri giderme noktasında önemli

adımlar attığını dile getiren Ergün, enflasyon ve faiz oranlarını tek haneli rakamlara kadar çektiklerini bildirdi.

Türkiye'nin, parasının sonunda bulunan 6 sıfırdan başarılı operasyonla kurtulduğunu anlatan Ergün, "Turistler gelip bir şişe su alırlardı. '1 milyon' dedim diye hayretler içinde kalırlardı. 1 milyon dolar gibi geliyordu onlara. Şimdi 1 lira... O zaman herkes milyoner olmuştu. Bu gerçek bir ekonomi değişti. Gerçek ekonomiyi şimdi geçiyoruz" diye konuştu.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Türkiye'nin komşularıyla olan ticaretinin son 7 yıl içinde 5 kat arttığını, bazı ülkelerle 6, bazılarıyla ise 10 kat artış yaşadığını belirtti.

Ergün, Konya Ticaret Odası tarafından oda binasında düzenlenen 2008 Yılı Vergilendirme Ödül Töreninde yaptığı konuşmada, 2002 yılında 36 milyar dolar olan ihracatın, 2008 yılında 132 milyar dolara çıktığını, 2009 yılında da küresel krize rağmen 100 milyar dolar civarında ihracatın gerçekleştirildiğini belirtti.

Ihracattaki düşüşün, mal ihracatındaki azalmadan çok, fiyatlardaki düşmeden kaynaklanan azalma olduğunu dile getiren Ergün, "Mal bazında Türkiye'nin ihracatı yüzde 10 civarında azalmıştır ama dünyada rekabet çışığı, fiyatlar düştüğü için ihracattaki azalma yüzde 30'lar boyutuna ulaşmıştır. 2008'de ihracat yapan firma sayısı 48 bin geçti ve 9 binden fazla firma 1 milyon doların üzerinde ihracat yaptı" dedi.

1 milyar doların üzerinde ihracat yapan iş sayısının da 13'e ulaştığını, hiç ihracat yapmayan iş kalmazdığını anlatan Ergün, Tunceli'nin daha önce hiç ihracatı olmayan iş olduğunu, bu ilin de artık bu dönemde ihracat yapan iller arasına katıldığını bildirdi.

Ergün, Konya'da 2008 yılında, Konya gümrüğünden 871 milyon dolar ihracat yapıldığını vurgulayarak, diğer gümrüklerden çıkanlarla birlikte 1,5 milyar doları aşan ihracat hacmi olan Konya'nın, bu yılın ilk 10 ayında da sadece Konya gümrüğünden 604 milyon doları aşan ihracatı gerçekleştirdiğini, bunun sevindirici bir gelişme olduğunu bildirdi.

KOMŞULARLA İYİ İLİŞKİLER TİCARETİ ARTIRDI

Gelişmiş ülkelerin dış ticarete komşu ülkelerle payının yüksek olduğunu, kendilerinin de bu gerçeğin hareketle makro ekonomideki belirsizliği gidererek, siyasete istikrar kazandırarak, diplomasiyi canlandırarak Türkiye'yi yatırım, üretim ve ihracat üssüne dönüştürdüklerini anlatan Ergün, şunları kaydetti:

"Bunun en son örneklerinden birisi komşularla 'sıfır sorun' anlayışıyla yürüttüğümüz ilişkilerdir. Komşularla olan ticaret son 7 yıl içinde 5 kat arttı. Bazılarıyla 6, bazılarıyla 10 kat arttığını görüyoruz. Afrika ülkeleriyle olan ilişkileri de artıranak son 3 yılda 5 milyar dolar olan ticaret hacmimizi 17 milyar dolara çıkardık.

Önümüzdeki birkaç yıl içinde 50 milyar dolar hedefine rahatça ulaşabilecek bir potansiyele sahibiz. Türkiye'nin böylesine geniş potansiyele var. Şimdi 'komşularla sıfır sorun' aşamasını geride bıraktık, maksimum iş birliği aşamasına geçmiş oluyoruz. Yaptığımız bu çalışmalar karşılığını verdi. Açığımız bu yolda özel sektöre de başarılı şekilde ilerledi ve başarılı işlere imza attı. Büyümenin, yatırımın ihracatın gösterdiği rekor seviyedeki

ışların mimarı özel sektördür. Bu başarıyı önümüzdeki dönemde de estereceğimize inanıyoruz."

KAYIT DIŞI EKONOMİ

Finans sistemi, faiz oranları, enflasyon, vergi açıkları gibi konularda emeli mesafeler kat ettiklerini ama kayıt dışılığı önleme konusunda gerekli cesareti kat edemediklerini vurgulayan Ergün, kayıt dışılığın ekonominin nefesini de biresel düzeyde menfi sonuçlar doğuran önemli etken olduğunu iddirdi.

Türkiye'nin kayıt dışı ekonominin yükünü uzun yıllar sırtında taşıyan r ülke olduğunu ifade eden Ergün, şöyle devam etti:

"Ülkemizde kayıt dışı ekonominin gayri safi milli hasıla içindeki yimin yüzde 25-40 arasında değiştiği ifade edilmekte. Bu oran OECD keleri arandığında en yüksek oranlardan birisi olarak karşımıza çıkıyor. apılan hesaplamalar, kayıt dışılıktan kaynaklanan vergi kaybının bu yıl 35 arar Türk lirası seviyesinde olacağını gösteriyor. 2009 yılı bütçe açığının 50 ilyar seviyesinde olduğu düşünüldürse ortadaki rakamın büyüklüğü de daha anlaşılabilir. reel ekonomiyi canlandırma noktasında çok daha iyi yerlerde abilirlik."

Kayıt dışının sadece devletin fazla vergi toplaması ekseninde bakılacak r mesele olmadığını, kayıt dışı faaliyetlerin doğru bilgilere ulaşmada önemli engeli teşkil ettiğini, vergisini tam ödeyenlerle ödemeyenler arasında ksız rekabet oluşturduğunu anlatan Ergün, ayrıca kayıt dışı çalışanların bir er sonra rakibini de kayıt dışılığa teşvik ettiğini, bunun da kayıt dışılığın üne gelişmesine engel olduğunu bildirdi.

Ergün, 2008-2010 dönemi için Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele rategisi Eylem Planı'nı devreye koyduklarını dile getirerek, bu sorunla tek şına devlet organları ve Hükümet'in mücadele edemeyeceğini, 19 adamları estek odaları, sanayi ve ticaret odalarının da destek vermesi gerektiğini arguladı.

Vergi indirimleri başta olmak üzere mali yükleri azaltan uygulamaların kayıtlı kayıt dışılığın önlenmesinde tek başına yeterli olmadığını görüldüğünü iltiren Ergün, şöyle dedi:

"Zaman zaman bu yollara başvuruldu. İndirim yapılan sektörlerde kayıt şılığın beklendiği gibi azalmadığını, indirimlerin tam olarak tüketiciye anılmadığını bizzat gözlemledik. Biz kültür doğru bir kültür değil. olayısıyla bir adım siz, bir adım biz atalım ve çok yönlü mücadeleyle bunun tesinden gelelim. Biz Hükümet olarak kayıt dışı ekonomiyi izlemek üzere rekli alt yapıyı kurduk ve bu alt yapıyı geliştiriyoruz. Takibimizi buna göre ki sıkı şekilde yapıyoruz. Vergi ve prim cezalarıyla karşılaşmak istemeyenler ımlarını buna göre atmalı, kimse 100 liradan kaçmak için 400 lira emekten kaçmak durumunda kalmamalı. Bizim geçmişimizden gelen bir ılık kültürümüz de var. Devleti kandırmanın nasıl locadan dışlandığını, bucinun dama atıldığını biliyoruz. Bu kültürü yeniden canlandırmamız rektiyor. Her soruna olduğu gibi bu sorunun da üzerine kararlılıkla tnelizyö."

KOSGEB DESTEKLERİ SÜRECEK

Ekonominin büyük bölümü küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşan onya'da KOSGEB desteklerinin daha yakından takip edilmesi gerektiğine kkatı çeken Ergün, birçok firmının bu destekleri iyi takip edemediğini

belirterek, "Önümüzdeki süreçte de KOBİ'lerin potansiyeli ve girişimlilik özelliklerini dikkate alarak doğru ve yerinde destekler vermeye devam edeceğiz. 2010 yılında KOBİ'lerin özellikle ölçek büyütme, Ar-Ge, inovasyon çalışmaları, ekonomiye uyum, dışa açılma ve ihracatlarını artırmaya yönelik desteklerini yoğun şekilde sürdüreceğiz" diye konuştu.

Ergün, Türkiye'nin krizden en hızlı çıkan ve kriz sonrası dönemde en hızlı büyüyecek ülkelerin başında geldiğini, 2023 yılında dünyanın en büyük 10. ekonomisi olma hedefine yollarına devam ettiklerini sözlerine ekledi.

Konuşmaların ardından Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ve protokol üyeleri 2008 yılında yüksek düzeyde vergi ödeyen, döviz kazandıran faaliyetlerde bulunan ve 40. yılını dolduran KTO üyelerine ödülleri takdim etti.

KONYA TİCARET ODASI 2008 DÖNEMİ YILLIK KURUMLAR VE GELİR VERGİSİ REKORTMENLERİ

- 1- KONYA ŞEKER SANAYİ VE TİC. A.Ş.
- 2- ADESE ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ TİC. A.Ş.
- 3- KOYUNCU SAÇ METAL VE İNŞAAT SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
- 4- TEKBAŞ AMBALAJ GIDA İNŞAAT TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.
- 5- TOSUNOĞULLARI MOBİLYA SAN. VE TİC. A.Ş.

KONYA TİCARET ODASI 2008 DÖNEMİ DÖVİZ KAZANDIRICI FAALİYET YAPAN ÜYELERİMİZ

- 1- SELVA GIDA SANAYİ A.Ş.
- 2- UNORMAK DEĞİRMEN MAK. LTD. ŞTİ.
- 3- ALANYA ÖZKAYMAK TURİZM İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
- 4- GALİPOĞLU FORM DIŞ TİC. A.Ş.
- 5- BÜROTIME MOBİLYA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

KONYA TİCARET ODASI 40. YILINI DOLDURAN ÜYELER

- 1- HASAN HÜSEYİN EKİZ - YETİŞ NAKLİYAT
- 2- MEHMET KOYUNCU - İSTANBUL PAZARI
- 3- AHMET KOÇER
- 4- MEHMET ACAR - OTO ERHAN
- 5- MUZAFFER ÇOLAK
- 6- YUSUF YAĞCILAR
- 7- S.S.LADIK KASABASI TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ
- 8- MEHMET ÜNLÜ
- 9- İSMAİL HOŞNUT
- 10- RAŞİT KUÇUKDAĞ - ŞİRİN TÜRCCAR TERZİ
- 11- TÜRKİYE İŞ BANKASI ANONİM ŞİRKETİ - AZİZİYE ŞUBESİ
- 12- ALAATTİN ŞAHİN
- 13- HÜSEYİN ADIYAMAN

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün KTO-Karatay Üniversitesi inşaat alanında incelemede bulunarak mimari proje hakkında bilgi aldı.

Bakan Ergün, KTO-Karatay Üniversitesi'nin mimari projesini inceledi

Teknokent Safir Panorama Blok açılışını gerçekleştiren Ergün, KTO-Karatay Üniversitesi'nin inşaat alanında incelemede bulundu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Kültür Park'ta düzenlenen toplu açılış programına katılmak için Konya'da bulunan Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Konya Teknokent Safir Panorama Blok açılışını gerçekleştirdikten sonra Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Ardından beraberindeki heyetle KTO-Karatay Üniversitesi'nin inşaat alanına giderek incelemede bulunan Bakan Ergün Üniversite'nin mimari projesi hakkında bilgi aldı.

Konya Teknokent Safir Panorama Blok, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın toplu açılış programı kapsamında Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'ün katılımıyla törenle hizmete açıldı.

TEKNOKENT SAFİR PANORAMA BLOKAÇILIŞI

Konya Teknokent'in yeni binası Safir Panorama Blok Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın toplu açılış programı kapsamında Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'ün katıldığı törenle hizmete açıldı.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, toplu açılış programının düzenlendiği alandan yapılan kısa bağlantı ile Konya Teknokent Safir Panorama Blok'un kurdele kesme törenine katıldı. Binanın kurdelesi Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Vali Yardımcısı Yusuf Özdemir, Konya Milletvekili Hasan Angı, Selçuk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süleyman Okudan, Konya Ticaret Odası Başkanı Hüseyin Üzülmöz, Konya Sanayi Odası Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, Konya Ticaret Borsası Başkanı M. Uğur Kaleli tarafından kesildi.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün "Bakanlık olarak hem sanayi sektörü hem de hizmet sektörü kuruluşlarının rekabet gücünü geliştirmek için gerekli çalışmalarla yürütüyoruz. Bu kapsamda, Türkiye'deki Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin güçlendirilmesine, San-Tez Sanayi Tezleri Programı kapsamında üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesine, teknoloji girişim programı ile teknoloji girişimcilerin artırılmasına, Ar-Ge merkezlerinin sayısının ve Ar-Ge personeli sayısının artırılmasına önem veriyoruz. Konya'ya yeni yatırımlarla hep birlikte güçlendirirsek, çevre iller için de Konya cazibe merkezi olur. Sanayi ve üniversite işbirliği daha da artarmalız. Bu noktada teknokentlerde tasarlanacak yeni ürünlere ihtiyaç var. Çünkü piyasaya yeni ürünler çıkarmazsak, bu pazarda yer almamız da zorlaşır. Yeni tasarımlar ve fikirlerle pazara çıkıp, kendimizi geliştirmeliyiz" dedi.

BAKAN ERGÜN KTO-KARATAY ÜNİVERSİTESİ İNŞAAT ALANINI İNCELEDİ

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün Teknokent Safir Panorama Blok açılışının ardından Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz tarafından karşılanan Bakan Ergün'ün ziyaretinde Konya Milletvekili Hasan Angı, Konya Sanayi Odası

Nihat ERGÜN

Bakanlık olarak hem sanayi sektörü hem de hizmet sektörü kuruluşlarının rekabet gücünü geliştirmek için gerekli çalışmalarla yürütüyoruz. Bu kapsamda, Türkiye'deki Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin güçlendirilmesine, San-Tez Sanayi Tezleri Programı kapsamında üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesine, teknoloji girişim programı ile teknoloji girişimcilerin artırılmasına, Ar-Ge merkezlerinin sayısının ve Ar-Ge personeli sayısının artırılmasına önem veriyoruz. Konya'ya yeni yatırımlarla hep birlikte güçlendirirsek, çevre iller için de Konya cazibe merkezi olur. Sanayi ve üniversite işbirliği daha da artarmalız. Bu noktada teknokentlerde tasarlanacak yeni ürünlere ihtiyaç var. Çünkü piyasaya yeni ürünler çıkarmazsak, bu pazarda yer almamız da zorlaşır. Yeni tasarımlar ve fikirlerle pazara çıkıp, kendimizi geliştirmeliyiz

Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, Konya Ticaret Borsası Başkanı M. Uğur Kaleli de hazır bulundu. Konya Ticaret Odası'nın son dönemde gerçekleştirdiği projeler hakkında kısa bilgi alan Bakan Ergün beraberindeki KTO-Karatay Üniversitesi'nin inşaat alanına giderek incelemede bulundu.

Üniversite inşaatı hakkında Bakan Ergün'e bilgi veren Üzülmöz "KTO-Karatay Üniversitesi AB standartlarına sahip bir üniversitedir. Üniversitemizde öğrenci başına düşen kapalı alan 18 m2 olup, 15 m2 olan AB standartlarının ve 10.52 m2 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Üniversite projemiz kendine özgü yapıyla, Konya'nın silüetinde ayrı bir yer edinecek ve Karatay ilçemize klasik çizgilerin dışında mimari özelliklere sahip yönüyle yeni bir vizyon kazandıracaktır. Her şeyden önemlisi, projenin tüm aşamalarında şehrimizin yetiştirdiği Mimar ve Mühendislerin bilgi, birikimi ve alını tır vardır. Mimari projemizin en önemli özelliklerinden biri, öğretim bloklarımızın Avrupa standartlarına uygun olarak kesme, fahş, öğrenciyi sıkmayan sınıflardan meydana gelmesidir. Bu manada kat yüksekliklerimiz 4.50 metreden oluşmaktadır. Konya'mıza kazandırdığımız KTO-Karatay Üniversitemizin şehrimize sosyal-kültürel ve ekonomik anlamda büyük katkıları olacaktır.

Üniversitemizde sosyal tesislerde standartları üzerinde düşünülmüştür. Kütüphane, sosyal tesis ve konferans salonunun odak noktasında çeşitli gösteri ve konserlerin yapılabileceği açık anfityatro yer alacak. Yemekhane ve sosyal tesisin altı boşaltılacak konferans salonu ve kütüphane arasında gorsel beraberlik artırılmıştır. Aynı zamanda çok amaçlı yarı açık teras mekani elde edilmiştir. Zemin katta mağazalar kafeteryalar kapalı oyun alanları çok amaçlı etkinlik alanı bulunmaktadır. Birinci katta öğrenci kafeterya ve yemek salonu, ikinci katta ise öğretim görevlileri, idari personel ve protokol için yemek salonu bulunmaktadır" dedi.

Üniversitemiz mimari projesini inceleyen Bakan Ergün, Konya Ticaret Odası'nın şehrin ticaret ve sanayisinin gelişimi için uygulamaya koyduğu üniversite projesi sebebiyle Başkan Üzülmöz'e teşekkür ederek hayırlı olması dileklerini iletti.

Bayındırlık ve İskan Bakanı Mustafa Demir Konya'yı ziyaret etti

Bayındırlık Bakanı Mustafa Demir gezi ve incelemelerde bulunmak üzere Konya'ya geldi. Nihavent Konutları 1. etap anahtar teslim törenine ve MÜSİAD Konya Şubesi'nde konferansa katılan Bakan Demir, Konya Ticaret Odası'nı ziyaret ederek Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz'le görüşti.

Nihavent Konutları Anahtar Teslim Töreni

Gezi ve incelemelerde bulunmak üzere Konya'ya gelen Bayındırlık ve İskan Bakanı Mustafa Demir, Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Salih Kapusuz, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz ve beraberindekilerle birlikte, Mertokon İnşaat Mühendislik A.Ş tarafından yapılan tamamlanan Nihavent Konutları 1. Etap anahtar teslim törenine katıldı.

Törenin açılış konuşmasını yapan Mertokon İnşaat Mühendislik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Sami Topbaş, anahtar teslimi yapılacak konutların 14 ayda tamamladığını söyledi. Topbaş, "Modern mimari, günün ihtiyaçlarına cevap verebilen bir teknoloji, kaliteli yapım, güvenli bir site, içinde oyun alanları, modern havuz ve ışıklandırılmış parkları, yeşil çevresi ve yürüyüş bantları bulunan güvenli bir sitede oturmak isteyenler ev sahibi yapmak istiyor diye bir açıklama yaptık. Bugün bu törenle Sayın Bakanımız ve değerli misafirlerimiz bu sözümüzü tuttuğumuz şahit oldunuz" dedi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz ise inşaat sektörünün Türkiye ekonomisi için lokomotif sektör olduğunu belirterek, "Bugün dünyayla birlikte bir kriz yaşıyoruz. Bu krizle birlikte işsizlik oranlarında da artış yaşıyoruz. Dünyayla aynı anda yaşadığımız bu krizde işsizliğin artmasının nedeni inşaat sektörünün durması. İnşaat sektörü hızlanırsa işsizlik azalır, istihdam çoğalır. Bu krizi de aşacağız. Mertokon firması böyle bir dönemde krizin ortasında, 'Kriz varsa çare de var' dediği günler geldi" diye konuştu.

Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek'in konuşmasının ardından kürsüye gelen AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Salih Kapusuz, sevinçle konuştu. Kapusuz, "Ev sahibi olunması için hükümet olarak TOKİ öncülüğünde 'Çığır' açıldığını değinen Kapusuz, özel sektörün de alanda önemli hizmetlerde bulunduğu kaydedti.

Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, hak sahiplerine "Hayırlı olsun" dileğinde bulunurken, son olarak kürsüye gelen Bayındırlık ve İskan Bakanı Mustafa Demir ise, AK Parti hükümetinin Cumhuriyet tarihinde yapılabilecek kadar hizmeti hayata geçirdiğini söyledi. Bakan Demir, "Bütçe görüşmelerini Meclis'te izlerken baktım, neler yaptığımızı düşündüm. Yapılanlar düşününce bu kadar büyük projeyi, hizmeti nasıl yaptığımızı şaşıyor muyuz. Halkımız için en iyisini yapmaktan ve çalışmaktan düşünmeye fazla vakit bulamıyoruz.

Türkiye'de, Cumhuriyet tarihine eşdeğer iyileşme olmayan hiçbir alan kalmamış. Birçok alanda misli misli bidden önce yapılan işlere eşdeğer işler başardık. 'İşi iş yapmaz, işi adam yapar' diye bir söz vardır. Türkiye, dünyaya en sağlıklı gelişen ülkelerde bir tanesi" ifadelerini kullandı.

Bakan Demir, konuşmasında birlik ve beraberlik mesajı verirken, "Bugünlerde huzurumuzu ve güvenliğimizi, kardeşliği adeta kol kola yürü-

yürüğe var olan sevgimizi, gün yüzüne çıkartıp en yükseğe çıkardığımızda, bildiren kaynaklamamış duy kaynaklı ve Türkiye'ye ekeki düzen verecek kadar etkileyen krizin eteklerini atlatıyoruz" diyen Bakan Demir, TBMM'de kabul edilen İmar Yasası'ndaki değişikliklere değindi.

Yapısal alanda "Reform" nitelikli değişiklik yapıldığını anlatan Bakan Demir, "1999 depremin de mimarlık güvenli yapılmadığı için, biiip de yapılmadığı için kendi elimize yaptığımız eksiklikler nedeniyle çok sayıda insan ve yapıyı kaybettik. Yaptığımız bu düzenleme bu yanlışların hepsini giderecek bir değişiklik. Bu değişiklikte müteahhit, mimar gibi çalışanlara bir standart getiriyoruz. Bunu yapmamızın nedeni, oluşan bir hata da nerede, hangisinin aksaklık yaptığını tespit edelim diye. Şimdi mevcut müteahhitlere form göndereceğiz. Onlar bu formu elektronik ortamda bize göndererek kayıt altına alacak. Yeni müteahhitliğe girecek olanlar da elektronik ortamda kayıt altına alacağız. Türkiye'de özel müteahhitlik yapan ve kayıt altına alınmadık kimse olmayacak. Kayıt altına alınmayanlar ise 2012 yılından onra müteahhitlik yapamayacak. Kriterlerde bir sınır koyuyoruz. Projeyle aykırı bir imar işi yapıldığında gerekli kurumlara bize bildirildiğinde o kusur yapım yapılmasına engel mahiyette ise o kusuru tamamlamadan başka inşaat yapamayacak. Ruhsat veren kurumlar inşaat ruhsatı almak isteyen vatandaşları internetten bakarak kayıtlı olup olmadığını görecektir ve varsa bir manisi buradan görebilecek. Projeyle, ruhsata aykırı bina yapımı kavramını ortadan kaldırıyoruz. Ayrıca 1 Ocak 2012'den itibaren yapılarla belgesiz usta, tesisatçı, boyacı çalıştırılmayacak" şeklinde konuştu.

Konusmaların ardından Mertokun İnşaat Mühendislik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Sami Topbaş, Bakan Demir'e çini işlemeli tablo hediye etti. Bakan Demir ve beraberindekiler törende temsili olarak 13 hak sahibine konutlarının anahtarlarını teslim etti.

Bakan Demir MÜSİAD'da konferansa katıldı

Bir dizi ziyarete ve toplantıya katılmak üzere Konya'ya gelen Bakan

Demir, Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) Konya Şubesi tarafından düzenlenen konferansa konuşmacı olarak katıldı. Düzenlenen konferansa Bakan Demir'in yanı sıra Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, AK Parti Konya Milletvekilleri, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzümmez ile davetliler katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan MÜSİAD Konya Şube Başkanı Aslan Korkmaz, sanayicilerin en büyük sıkıntısının vergilerdeki artış ve enerjiye gelen zamlar olduğunu belirterek, "2010 yılı bütçe kanunu görüşülmesi sırasında vergilerde artış yapılacağı söylenmiştir. Mevcut vergi ağırlığı altında ezilen özel sektör bu vergi artışlarıyla daha da ezilecektir. Özel sektörün bütçeleri düşmüş, kar oranları azalmıştır. Bu konuda hükümetimizin bizim lehimize düzenlemeleri en kısa sürede yapacağına inanıyoruz" dedi.

Daha sonra kürsüye gelen Bayındırlık ve İskan Bakanı Mustafa Demir ise, kamunun gücünü 72 milyondan alan bir güç olduğunu ve ciddi bir sorumluluk gerektirdiğini ifade ederek, "Eğer kamuda görev yapanlar ve özellikle kamu gücünü elinde bulunduranlar bu gücü millet yerine şahsi kullanmaya başlarsa o güç yitkisi olur. Bunu daha önceki yıllarda yaşadık. Bakanlık olarak görev alanımıza giren her konuda uygulayıcılarla birlikte sağlıklı uygulamaları ortaya koymak bizim görevimizdir. Nitelikli meslek elemanlarıyla iş yapılmadığı için 1999 yılında yaşanan depremde çok sayıda can ve mal kaybı yaşandı. Bu yaşanan olay bize bu konudaki meslek uygulayıcılarının ve sorumlularının nitelikli hale getirilmesi gerektiğini hatırlattı. Yapı alanında 10 yıldır yapılan binaların depreme büyük ölçüde dayanıklı olduğunu söyleyebilirim. Aralık ayında İmar Kanunu'nda yaptığımız değişikliklerdeki amacımız, yapıların, proje ve eklerine uygun olarak yapılmasını sağlamaktır. Önümüzdeki yıllarda yapı malzemesi üretimi, nakliye ve kullanımı konusunda da bir standart getireceğiz. Ayrıca binanın mimarı, müteahhidi, fenni mesulü ve denetleyicilere ciddi ceza-ı müeyyideler getireceğiz. Bina yapımında çalışan usta, boyacı ve diğer kısırların belgelendirilmesini sağlayarak buna da bir standart getireceğiz" şeklinde konuştu.

2009 yılındaki duraksamanın kriz olarak algılanmaması gerektiğini dile getiren Bakan Demir, "2010 yılına çok sağlıklık geçiyoruz. Başbakanımızın Teget Geçir" ifadesinden bu anlaşılmalıdır. Geçmişte krizlerden en fazla etkilenen ülkeler arasında biz vardık. Bunu şurada belirtmek isterim ki 2010 ve 2011 inşaat sektörü için çok iyi bir dönem olacak ve bu sektör güçlenerek yoluna devam edecek. Yerel kalkınma sadece büyük kentlerde değil, bütün kentlerde büyümeyi sağlayarak yapılabilir. Bu manada Konya, lokomotif kentlerden birisidir" şeklinde ifade etti.

Konuşmasının ardından MÜSİAD Konya Şube Başkanı Aslan Korkmaz tarafından Bakan Demir'e çini işlemeli tabak hediye edildi.

Konya Ticaret Odası'na ziyaret

Konya'da geze ve incelemelerde bulunan Bayındırlık ve İskan Bakanı Mustafa Demir son olarak Konya Ticaret Odası'na ziyaret etti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzümmez tarafından karşılanan Bakan Demir'in ziyaretinde Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Konya Milletvekilleri Orhan Erdem, Kerim Özkul, Mustafa Kabakçı, Ali Öztürk ile KTO Meclis Başkanı Seyit Karaca, KTO Yönetim Kurulu Üyeleri, KTO Karatay Üniversitesi Rektör Vekili Mehmet Babaoglu ve Selçuklu Belediye Başkanı U. İbrahim Altay da hazır bulundu.

Konya Ticaret Odası'nın faaliyetleri hakkında kısa bilgi alan Bakan Demir, Oda'nın son dönemde gerçekleştirdiği projeler sebebiyle Başkan Üzümmez'e teşekkür etti. Başkan Üzümmez de günün anısına Bakan Demir'e çini işlemeli seramik tablo hediye etti.

Mevka proje bekliyor

Mevlana Kalkınma Ajansı, yürütmekte olduğu Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı ve Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında teklif çağrısı yöntemiyle proje tekliflerini kabul etmeye başladı.

Kırsal Kalkınma ve Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programları için proje tekliflerini kabul etmeye başlayan Mevlana Kalkınma Ajansı bilgilendirme toplantısı düzenledi.

Mevlana Kültür Merkezi'ndeki bilgilendirme toplantısına, Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Memiş Kütükyü, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile mali destek programına ilgi duyanlar katıldı.

Mevlana Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Başkanı Nurettin Bay, Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı ve Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında teklif çağrısı yöntemiyle proje tekliflerinin kabul edilmeye başlandığını söyledi. Kalkınma ajansının ülke ekonomisi için önemine değinen Bay, "Kalkınma

ajansları için de proje teklif çağrısı önemli. Yaklaşık 1 yıl önce kurulan ve genel sekreter atanması 6 ay önce yapılan ajansımız çok kısa sürede çalışmalarını tamamlayarak proje teklif çağrısına çıktı. Türkiye genelinde 26 ajansın proje teklif çağrısına çıkan 5 ajans arasında yer almak bizim için önemli. Konya ve Karaman'dan bu süreçte çok sayıda proje hazırlanmasını bekliyoruz" dedi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve Mevlana Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Üzülmöz de tarihi bir gün yaşadıklarını söyledi.

Berkesin teklif çağrısının ne anlama geldiğini merak ettiğini dile getiren Üzülmöz, "Bu çağrı herkesin proje yapma kapasitesini geliştirecek ve yapılan projelere para dağıtacak. AB projeleri için de kapasitemiz gelişmiş olacak.

Aklı gelebilecek her alanda projeler hazırlanarak, ajansa başvuru yapılabilir" diye konuştu.

Açılış toplantısında son olarak konuşan Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Türkiye'nin ciddi bir dönüşüm süreci yaşadığını belirtti. Vali Doğan, kalkınma ajanslarının rekabetçilik ve proje fikirleri üzerine inşa edildiğine dikkat çekerek, çalışmalarda katkısı bulunanlara teşekkür etti.

Konuşmaların ardından Mevlana Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Ahmet Akman ve uzmanlar, Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı, başvuruların değerlendirilmesi, projelerin izlenmesi konularında bilgi veren katılımcıların sorularını da cevaplandırdı.

Genç girişimciler KTO çatısı altında birleşti

Konya Genç Girişimciler Kurulu ilk toplantısını Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz başkanlığında gerçekleştirdi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, genç nüfusa sahip ülkemizde genç girişimciliğinin desteklenmesi gerektiğini vurgulayarak şunları kaydetti:

"Ülkemizde yılda ortalama 200 bin girişimciye ihtiyaç vardır. Gelişmekte olan ülkelerde en önemli sorunlardan biri işsizliktir, işsizlik ürün/hizmet üretimi için yeni yatırımların yapılmasını sonucunda doğar. İşsizlikten kurtulmanın en etkin yolu, kişilerin kendi işlerini kurmalarıdır. Girişimci sayısı ne kadar artarsa, istihdamda o oranda artar. Girişimci sayısının artması ile toplumsal refah düzeyi, insanların hayat standartları da yükselmektedir. Türkiye'nin ekonomik refahını artırmak için girişimci sayısını artırmak zorundayız. Ülkemizde 6 milyon 300 bin insanımız işsiz durumdadır. İşsizlikle mücadelenin en önemli yolunun girişimciliğinin desteklenmesi olduğu unutulmamalıdır. Girişimci sayısını artırmaya

noktasında ülke olarak önemli avantajlarımız bulunmaktadır. Türkiye nüfusunun yüzde 65'i 30 yaşın altında, iş üretme potansiyeli yüksek gençlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en genç nüfusa sahip olan ülkemizin olindiği bu büyük gücün farkında olmalyız. Ülke ekonomimize daha da büyümek istiyorlark gençlerden oluşan girişimci sayımızı artırmalı, mevcut genç girişimcilerimizi de birlik içerisinde hareket etme konusunda desteklemelidir.

Konya Ticaret Odası'nın genç girişimcilerimizi her zaman destekleyeceğini ifade ederek gençlerimize seslenmek istiyorum. Konya günümüze kadar kendi imkanları ile büyük fedakarlıklar yaparak önemli bir noktaya gelmiştir. Ancak bundan sonra bölgesindeki gücünü koruyabilmesi, küreselleşen dünyaya rekabet şartlarına ayak uydurabilmesi için yeni girişimcilere, yatırımlara ve yeni iş sahalarına ihtiyaç duymaktadır. Bugün, Konyamız sürekli artan ihracat rakamlarıyla, kriz ortamına rağmen üretime ve yatırıma devam eden bir şehirdir. Yurt çapında markalar çıkaran, kendine has sanayisiyle; farklı sektörlerde üretim yapabilen ender şehirlerden biri haline gelen şehrimizde Konya'nın

gururu olacak genç girişimciler de çıkarmalyız. Konya Ticaret Odası her zaman sizlerin yanında olacak her türlü desteğini verecektir."

Konya Genç Girişimciler Kurulu Başkanı İbrahim Koyuncu da Konya Ticaret Odası'nın desteğiyle genç girişimciler kurulunu oluşturduklarını belirtmekle: "Kurulumuz, ildeki genç girişimci potansiyellerinin mülk ve nicelik bakımından geliştirilmesi, daha donanımlı hale getirilmesi, gençlere kariyer gelişime fırsatları oluşturulması, girişimcilik öğrenmeleri için öğrenme ortamları hazırlanması ve girişimcilik eğitimleri düzenlenmesi konusunda çalışma yapacak. Genç girişimcilerin iş kurma ve işlerini başarılı şekilde devam ettirmeleri konusunda destek verecek.

Konya'da girişimcilik sayısının artmasını gerektiğinin altını çizen Koyuncu, "Biz de Kurul genç girişimci sayımızı artırmak için çalışmalarımızı gerçekleştireceğiz. Konya Ticaret Odası'nın girişimcilik konusundaki tecrübeleri bizim için büyük fayda sağlayacaktır. Kurulumuzun oluşturmamızda desteğini esirgemeyen ve bundan sonraki faaliyetlerimizde desteğini her zaman göreceğimizi Başkanımız Hüseyin Üzülmöz'e teşekkür ederiz" şeklinde konuştu.

Konya Ticaret Odası KOBİ'lere yönelik "İnovasyon Çalıştayı" düzenledi

Konya Ticaret Odası ve İngiltere Büyükelçiliği işbirliğiyle "KOBİ'lerin İnovasyon Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Kurumlararası İşbirliği ve Eğitim Projesi" kapsamında "Teknoloji Olmayan İnovasyon Faaliyetlerinin Yaygınlaştırılması amacıyla Üniversite-Ozel Sektör İşbirliği Çalıştayı" Konya Dedeman Otel'de gerçekleştirildi.

Çalıştayı'nın açılışında konuşan B. İsmail Haydaroğlu Konya'nın inovasyona en yakın şehir olduğunu söyledi. Konya'nın girişimcilik ruhu yüksek bir kent olduğunu ifade eden Haydaroğlu, inovasyon bilincinin yaygınlaşmasıyla KOBİ başkenti kabul edilen Konya'da dünya çapında tanınan markalar çıkarılacağı belirtti.

Haydaroğlu, Konya'daki KOBİ'lerin üretim çeşitliliğinin de oldukça geniş olduğunu vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Konya'nın ihracatının yüzde 51'i makine aksamı ve oto yedek parçasıdır. Bu oran oldukça büyüktür. Yani Konya'daki firmalar hububatı üretip paketlenip ihraç etmiyor, teknoloji kullanıyor, teknoloji üretiyor. İhracatında 183 milyon dolarla makine sektörü birinci sırada. Dünya genelinde çok ciddi otomobil markalarına parça gönderiyor. Buna karşın Konya'daki KOBİ'lerin ciddi bir devlet desteği görmediğini söylemek zor. Buradaki şirketler, tamamen kendi imkanlarıyla aile şirketi olarak kurulmuş, hanımınm bileğindeki bileziğini satarak bu başarıyı elde etmişlerdir."

Konya'daki KOBİ'lerin en büyük sorununu finansman, tanıtım, markalaşma, inovasyon ve kurumsallaşma olduğunu anlatan Haydaroğlu, bu sorunların hepsinin birbiriyile bağlantılı olduğunu belirtti.

Haydaroğlu, öne çıkan belli branşların öncü sektör olarak seçilip inovasyon, markalaşma gibi sorunlarına çözüm üretilmesi gerektiğini, bunun yapılmaması halinde KOBİ'lerin daha da geriye gidebileceğini bildirdi.

İngiltere Büyükelçiliği Projeler Koordinatörü Özlem Demirel Cook, yaptığı konuşmada, Türkiye ve İngiltere'nin Türkiye'nin AB'ye katılımını teşvik eden çok sayıda projede birlikte çalıştığını belirtti.

Bu projelerin çoğunluğundan bakanlıklar ve kamu kurumlarıyla birlikte yürütüldüğünü ifade eden Cook, bu çerçevede hazırlanan KOBİ'lerin İnovasyon Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Kurumlararası İşbirliği ve Eğitim Projesi'nin de temel hedefinin Konya, Mersin, Antalya, Gaziantep, İzmir ve Ankara'da ticaret ve sanayi odalarının inovasyon danışmanlığı kapasitelerini ve KOBİ'lerin inovasyona yönelik bilgi ve farkındalıklarını artırmak olduğunu bildirdi.

Dünya Ekonomik Forumu'nun Küresel Rekabetçilik Raporu'nda ülkelerin ekonomik krizi aşmasında etkili olabilecek temel gereksinimler, verimlilik artırıcılar ve inovasyon gibi 3 ana göstere üzerine çalışmaları önerildiğini anımsatan Cook, şunları kaydetti:

"Bu çerçevede bugüne kadar KOBİ'ler ve inovasyon alanındaki kurumlararası işbirliğini desteklemek amacıyla başta ticaret ve sanayi odaları olmak üzere üniversiteler, devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile bir dizi eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiş ve bu etkinliklerle 6 ilde toplam 420 KOBİ'ye ulaşılmış ve ticaret ve sanayi odalarından 35 personele eğitim, aracı kurum temsilcileri eğitici olarak yetiştirilmişlerdir. Bugün yapılacak olan çalıştayda da KOBİ'ler, ticaret ve sanayi odalarından akademisyenleri ve Selçuk Üniversitesi'nden akademisyenleri bir araya getirerek ne tür inovasyon işbirlikleri kurulabileceğini, aracı kurumları rollerini belirlemeyi ve KOBİ'leri somut ve teknoloji olmayan inovasyon projeler konularında bilgilendirerek yeni projeler geliştirmelerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır."

Çok sayıda sanayici ve akademisyenin katıldığı toplantıda, "Teknoloji olmayan inovasyon projelerinin KOBİ'ler için önemi ve finansman imkanları", "KOBİ'lerdeki inovasyon uygulamaları" gibi konularda sunumlar yapıldı.

Konya'nın ihracatının yüzde 51'i makine aksamı ve oto yedek parçasıdır. Bu oran oldukça büyüktür. Yani Konya'daki firmalar hububatı üretip paketlenip ihraç etmiyor, teknoloji kullanıyor, teknoloji üretiyor. İhracatında 183 milyon dolarla makine sektörü birinci sırada.

DEİK olağan genel kurulu yapıldı

DEİK Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Genel Kurul Toplantısı'na, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Tarım ve Köyüşleri Bakanı Mehdi Eker, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Gümrüklerden Sorumlu Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, TOBB DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı ve DEİK üyeleri katıldı.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından İstanbul Ticaret Borsası Eski Başkanı Nejat Ekrem Basmacıya plaket verildi.

Başbakan Erdoğan, DEİK'in 21 yıldır Türkiye'nin ilerlemesine, ekonomisine, ticaretine ve özellikle dünya ile bütünleşmesine büyük katkılar sağladığını ve sağlamaya devam ettiğini söyledi. DEİK'in tüm yönetici ve çalışanlarına emeklerinden dolayı teşekkür eden Erdoğan, küresel ve ekonomik ölçekte önemli bir sürecin geçildiğini belirterek, küresel krize ve demokratik açılıma değindi. Demokratik açılım sürecinin ekonomik gelişmeler ile birlikte ele alınması gerektiğini kaydeden Erdoğan, 2010 Mali Yılı Bütçe Tasarısı'nın yasalastığını hatırlattı. Erdoğan, "2010 bütçe hükümetimizin önceki 7 bütçesi gibi sosyal yönü güçlü, Türkiye'ain imkanlarını, potansiyellerini azami derecede milletimize sunan bir bütçe oldu. 2010 bütçesi küresel krizden çıkış bütçesi olarak hazırlandı. Küresel krizin tüm boyutlarıyla ıstısmar edildiğine şahit olduk. Rakamlar çarpıtıldı, göstergeler eğildi. Kriz üzerinden hükümetimize yönelik nezaket sınıırı aşan hakaretlere savruldu. Ekonominin taraflarına aziz milletimiz de neyin ne olduğunu net olarak görüyor, biliyor, anlıyor" diye konuştu.

Krizin ortaya çıktığı günden bugüne ABD'de 158 banka battığını hatırlatan Başbakan Erdoğan, Türkiye'nin bankacılık sektöründe hiçbir sıkıntı yaşamadığını vurguladı. Başbakan Erdoğan, "7 yıl boyunca finans alanında, bankacılık alanında yaptığımız köklü reformlar, denetimler sayesinde küresel krize hazırlıklı yakalandık, krizi en az zararlarla atlattık" dedi.

Başbakan Erdoğan, Türkiye ekonomisinin dış soklara karşı güçlü hale getirildiğini ifade ederek, "Bu süreçler ortadayken hala kalkıp kara tablolar çizmenin izahı olabilir mi? Türkiye ekonomisinin, krize karşı güçlü hale gelmesini arzu eden samimi mantık buna ancak alışkır. Ne yazık ki illa karalayacakmış diyorsa, muhalefet mantığı bezaya sıyah diyeceğini mantığı üzerine kuruluysa her şey beklerin. Tüm dünyaya ekonomilerinde, en güçlü ekonomilerde bile daralma yaşanmış, büyüme oranları ciddi oranda düşmüştür 2010'dan itibaren inşallah büyüme süreci başlıyor. Bunu uluslararası yetkili kuruluşlar söylüyor. 2010'dan itibaren Türkiye ekonomisinin büyüyeceğini öngörüyoruz" şeklinde konuştu.

Demokratik açılım konusunda TOBB, DEİK ve sivil toplum örgütleri ve özellikle iş çevrelerinin sürece katkı sağlanmasını belediklerini kaydeden Erdoğan, "Kimseyle gidin orada yatırım yapın, ısızlığı çözüm bulun demiyorum. Öncelikle zemini hazırlayın, sonra yatırım yapacağız. Bu sorunların Türkiye'nin gündeminden çıkmasını herkesne ne büyük bir katkısı olacağını eminim sizler de benim kadar biliyorsunuz. Van'ın kaderi, Kocaeli'nin kaderinden ayrı değildir, Diyarbakır'ın kaderi İstanbul'dan, Güneydoğu'nun kaderi Marmara ve Ege'den ayrı değildir. Türkiye bu meseleleri arkasında bırakıp, huzurunu kardeşliğini pekiştirildiğinde hepimiz kazanacağız. Bu süreçte destek verenlerin bu süreci azmete uğratmak isteyenler kadar cesur olması gerekmektedir" dedi.

MİLLİ HESAP DEĞERİ 2023'TE 500 MİLYAR DOLAR İHRACAT

Genel Kurul toplantısında konuşma yapan Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu. "Küresel siyasi ve ekonomik düzen yeniden şekilleniyor. Küresel rekabet hartası değişiyor. Önümüzde 3 ölge var: Mevcut, Muhayyel ve Mümkün. Mevcudu analiz edecek, muhayyeli düşünecek, mümkününde olacağız. Bu dönüşüm sürecinde milli hedefimiz, şirketlerimiz ve ülkemizin ölçeğini büyüterek, ülkemizin dünyanın en büyük 10 ekonomisi içinde yer almasını sağlamaktır. Bu çerçevede Türk özel sektörü olarak; Cumhuriyetin 100. yılında 500 milyar dolar ihracat yapmayı, 2023'te 500 büyük şirket içinde en az 100 büyük Türk şirketi ile yer almayı, En az üç sektörde dünya lideri olmayı, Dünya'da tanınan 10 marka üretmeyi, Araştırma ve

geliştirmeye dayanan, yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomi haline gelmeyi hedefliyoruz.

Hedeflerimize ulaşma yolunda, devletimizle, iş insanlarımızla, üniversitelerimizle ve halkımızla elele verip, var gücümüzle çalışmamız, yanlarımızla umutla bakmamız sağlayacaktır. İşte, DEİK'in misyonu budur. DEİK için yeni bir yılın açılışını yaptığımız bu Genel Kurulumuzda kurularımızla, yönetimlerimizle ve üyelerimizle yepyeni bir başlangıçın arifesindeyiz."

Bölge bölge politikalarımızı netleştirdik. Amerika Birleşik Devletleri 2.1 trilyon dolarlık ithalat, yıllık ortalama 300 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım yapan önemli bir partner. Bu iki kanalda ABD ile ilişkilerimizi geliştirmeye odaklanacağız. Başkan Obama'nın zikrettiği "model ortaklık" çerçevesi için ekonomik işbirliklerini kaçınılmaz görüyoruz.

Türkiye'nin yurt dışında düzenlediği en büyük ve en etkili faaliyet olarak gösterilen ve 10'dan fazla sektörde karşılıklı işbirliği imkanlarını tartıştığımız Türk Amerikan İş Konseyi Ortak Toplantısı bu yıl 9-11 Nisan tarihlerinde gerçekleştirilecek.

Artık gelenekleşen ve New York'ta düzenlediğimiz yatırım konferanslarımız 2010'da da devam edecek. ABD'li yatırım fonları kriz sonrasında çok daha hassas olduğundan bu yıl Türkiye'nin sunduğu fırsatları onlarla yerinde paylaşmak her zamankinden daha önemli. Enerji konusunda, yatırımlar ve Türkiye'nin koridor olarak öne çıkmasını dair iki beklentimiz var. Bakanlığımız ile birlikte her Enerji Konferansı düzenlemek için çalışılmaktadır.

Ayrıca, çok boyutlu politikamız gereği kültür alanında da bir etkinliğimiz olacak. Kadın Sanatçıları sergisi Şubat ve Eylül ayları arasında Washington'da Uluslararası Kadın Sanatçıları müzesinde sanatseverlerle buluşacak. Daha önce Babı'nın ötesinde sergisi Amerika'ya taşınmış, ses getirmiştir.

ABD'deki Washington'daki temsilciliklerimiz çalışmalarımıza ivme kazandırdı. Bugünde 50'den fazla etkinlik planladığımız ABD ile 2010'da "Simdi ekonomi konuşma zamanı" mesajı vereceğiz. Kuzey Amerika'da faaliyetlerimiz ABD ile sınırlı değil. Kanada'yla gerçekleştirdiğimiz yıllık toplantı bu yıl Toronto'da olacak. Kanadalı yatırımcıların Türkiye'ye olan ilgilerini artırmak istiyoruz.

DEİK olarak "Latin Amerika'ya Açılım Stratejisi" kapsamında "Hola! Latin Amerika" ("Merhaba Latin Amerika") başlıklı bir proje başlatıyoruz. 7 aşamalı Latin Amerika projesi için içerisinde kamuoyuna da paylaşılabilecek.

Ekonomistler Latin Amerika'yı yarım milyarlı geçen nüfusu, 3 trilyon dolara yaklaşan ekonomik büyüklüğü ve 1 buçuk trilyon dolara yaklaşan ticaret hacmiyle "yıldız bölge" olarak niteliyor. Dün bazı ülkelerin "arka bahçesi" olarak görülün bölge bugün ulaştığı dev tedariki konumuna "Küresel ekonominin ön bahçesi" olmaya aday bir performans sergiliyor.

Özellikle Brezilya'lı şirketleri önemsiyoruz. Başta Petrobras olmak üzere Türkiye'deki Brezilya'lı şirketleri konuşmuyor bünyesine kattık. Mayıs ayında Sayın Başbakanımızın katılımları ile düzenlenecek Medeniyetler İttifakı Forumu çerçevesinde Türk - Brezilya İş Forumu'nu düzenliyoruz. Meksika'daki COMCE ile ortak bir toplantı düzenliyoruz, Şil'de yeni bir karşı kanat kuruluşu ile anlaşma imzalamaya planlıyoruz. Bu yıl ziyaret edeceğimiz diğer ülkeler Arjantin ve Kuzey Amerika.

Avrupa Birliği en büyük ticaret ve yatırım partnerimiz. ABD, Japonya ve Çin gibi büyük bloklar içerisinde ekonomik olarak tatmin edici seviyede olduğumuz tek bölge Avrupa Birliği. Avrupa Birliği ülkelere yönelik 6

öncelik belirledik. En önemsizedişimiz konu Avrupa ülkeleri ile üçüncü ülkelerde işbirlikleri kurmanın zemini oluşturmaktır. 2010 dönem başkanları İspanya ve Belçika'ya ağırlık vereceğiz. Özellikle İspanya ile ilişiklerimiz çok iyi. İspanyol ortaklarımızın dönem başkanlığı fırsat olarak görüyoruz. Bu dönem başkanlığında Avrupalı partnerlerimize "bize heyecanımızı geri verin" mesajını vereceğiz.

İspanya ve Belçika'da sadece başkentlere sıkışmayacağız. Madrid ve Brüksel'de sektörel, diğer şehirlerde daha genel etkinlikler düzenleyeceğiz. Türk - Alman İş Konseyimiz 2009'da çok sıkı bir hazırlık süreci geçirdi. Berlin'de Sayın Başbakanımızdan da davetli olduğumuz "KOBİ'ler için Yeni Başarı Hikayeleri" etkinliğini Deutsche Bank'la beraber yapacağız.

İsviçre ile yüksek teknoloji AR-GE ve telekomünikasyon alanında işbirliği odaklı çalışacağız. Ayrıca Danimarka da odağımızda olacak. Kültürel ve sanatsal açıdan da desteklediğimiz kapsamlı çalışmalarımız olacak.

Financial Times ile Londra'da ortak bir finans toplantısını da takvime aldık. Kriz dönemlerinde uluslararası yatırımcılar mıyolaştığından New York'a olduğu gibi Londra'da da yatırımcıları bulacağız. Macaristan Cumhurbaşkanlığı'nın planlanan Türkiye ziyaretleri kapsamında da Türk - Macar İş Forumu düzenlemeyi planlıyoruz. Tüm çalışmalarımıza 2010 Avrupa Kültür Başkenti temasını vurgulayacağız. Ayrıca, tasıma kotaları ile ilgili hazırlık uygulamaları yüksek sesle dilemdirmeye devam edeceğiz. Ben de şahsen Eurochambres Başkan Yardımcısı olarak bu konuların takipçisi olacağız.

Kriz sona erdiğinde çok konuşulacak bir kıta var: Afrika. Emnia fiyattarı yukarı tırmadıkça Afrika'daki imkânlar da artacak. Tüm dünya Afrika'da tarım ve enerji yatırımları yapmak için mücadele ediyor.

Afrika'yı ikiye ayırıyoruz. Libya ve Mısır'ın öne çıktığı Kuzey Afrika ve Sahra'nın güneyindeki Afrika. Bu kapsamda, Sahra'nın güneyindeki Afrika'da "Üçgen Stratejisi"ni hayata geçireceğiz. Sudan - Etyopya merkezli Doğu Afrika, Nijerya ve Senegal Merkezli Batı Afrika ve Güney Afrika'yı üçgenin noktaları yapacağız. Bu amaçla Türk - Afrika Odası'nı kurduk ve Afrikalı bir koordinatör atadık. Anadolu'daki Oda temsilcilerimizde Afrika Tanıtım Günleri düzenleyeceğiz. Afrika KOBİ'ler için dikkatli olduğumuz takdirde önemli bir fırsat sunduğu kanısındayız. Pek çok bölgede olduğu gibi burada da TİKA ile ortak çalışmalar yapacağız.

Kenya'yla kurduğumuz konseyimizi büyüteceğiz. Sudan, Mısır, Fas'ta İş Konseyi ortak toplantılarımız düzenleyeceğiz. Etiyopya'ya yönelik sağlık, tarım, dericilik, su teknolojileri konularını öne çıkartan faaliyetler düzenleyeceğiz.

2010'da Nijerya ve Senegal ile de iş konseyleri kurmak istiyoruz. Hedefimiz orta vadede Büyükelçilik açtırmış her ülkede iş konseyine sahip olmak.

16, 17 ve 18. asırlarda Çin ile Hindistan dünyanın en büyük iki ekonomiydi. Şimdi tarih geri dönüyor 20 yüzyıl bir Atlantik yüzyılı idi, 21. asırda dünyanın iktisadi ağırlık merkezi, Pasifik olacak. Bu tarihi değişime özel sektör olarak hazırlanmamız gerekiyor. Daha şimdiden, 2009'da dünyanın en yoğun 25 konteyner limanının 20'sini Asya'da yer aldı. Konuşmamız başında da belirttiğimiz gibi Asya Pasifik bölgesi önümüzdeki 30 yılı damgasını vuracak. Enerji ihtiyacını bu bölgenin Rusya, Orta Asya, Orta Doğu ve Afrika ile kuracağı ilişkilerin seyrini dünya ekonomisi için belirleyici olacak.

Bir tarafta Çin ve Hindistan gibi devler. Bir tarafta Japonya ve Kore gibi inovasyon yıldızan, bir tarafta Pakistan, Endonezya, Vietnam, Filipinler gibi yükselen ülkelerle ilişkilerimizi ihracat ve yatırım perspektifli olarak geliştireceğiz.

Sayın Başbakanımızla birlikte gittiğimiz Hindistan'la ilgili olarak bu yıl çok kapsamlı çalışmalar gerçekleştirdik. Bu yıl, Hindistan'dan Türkiye'ye gelen heyetlerin sayısı geçmiş 10 yılın toplamından fazlaydı. 2010'da da dev bir İş Forumu gerçekleştirmek istiyoruz. Ayrıca Çin'in Şangay şehrinde 4. yurt dışı temsilcilerimiz açmayı kararlaştırdık. Geleceğin New York'u denilen Şangay'i tercih ederek başkent Pekin'in dışında yoğunlaşan dev Çinli şirketlerin, gerek ithalat gerek yatırım kararları, gerekse de 3. ülkelerde işbirlikleri açısından ilgisini Türkiye'ye çekmek istiyoruz. Şangay temsilciliğimizi bir "iş geliştirme ofisi" olarak tasarlıyoruz. Bu konuda Türk - Çin İş Konseyi Başbakanımız Hüsnü Özyeğin'e aldığı misiyatini nedeniyle kendisine teşekkür ediyoruz.

2010 Türkiye'de Japon yılı. Geçtiğimiz ay Japonya'da 400 dolar ödeyerek 80'den fazla Japon şirket toplantımıza gelmişti. 2010'un sonunda büyük bir Türk - Japon İş Konseyi Ortak Toplantısı düzenleyeceğiz. Ayrıca, Mitsubishi şirketiyle Anadolu'daki 7 şehirde geniş katılımlı eğitim seminerleri düzenleyeceğiz.

Avrasya bölgesi, en etken olduğumuz bölgelerin başında geliyor. Avrasya'yı bir rekabet alanı değil, küresel işbirliği sahası olarak görüyoruz. Avrasya'da sloganımız "Lojistik Enerjiye'ye, Ticaretten Yatırımlara Maksimum Entegrasyon".

Rusya, Türkiye'nin en büyük ticaret partneri haline geldi. 2010 yılı Şubat ayında küresel ve bölgesel gelişmelerin ışığında "Türkiye-Rusya Stratejik Ortaklığının İnşası" temasının işleneceği bir konferans düzenleyeceğiz. Konferansa, Rusya'nın önde gelen devlet adamları, bürokrat, diplomat, akademisyen ve medya mensupları konuşmacı olarak katılacak. Nisan ayında yapılması planlanan ve enerji bakanlarımızın katılımını beklediğimiz "Türk-Rus Enerji İşbirliği Konferansı" zengin programıyla öne çıkacak. Sayın Başbakanımızda aramızda görmek istediğimiz bu etkinlikte birlikte 2010'un ilk 4 ayında Rusya ile iki büyük ve önemli etkinlik gerçekleştirmiş olacağız.

Kazakistan'da Sayın Nazarbayev'in doğrudan ricasıyla Organize Sanayi Bölgesi tecrübesini paylaşılacak programlar gerçekleştireceğiz. Bu yıl büyük bir sıyrama gösterecek Türkmenistan'daki ilk karışık kuruluş oluşturduk. Anadolu'da Türkmenistan Tanıtım Günleri düzenleyecek ve Türkmenistan Yatırım Forumu'nda yerimizi alacağız. Özbekistan'la da daha sık ilişkiler kurma arzusunda. Azerbaycan'da, sadece iktisadi anlamda değil, kalben de yakın olduğumuz bir ülke ve buradaki çalışmalarımızda da hız vereceğiz.

Vizelerin kalktığı, serbest ticaret anlaşmalarının imzalandığı, ikili ilişkilerin süratle geliştiği Orta Doğu bölgesinde faaliyetlerimiz 2010'da ivme kazanacak. Bu bölgede "istisrak eksenleri" kurarak refahın ve barışın hüküm sürdüğü bir coğrafyanın oluşturulmasından yanayız.

STA müzakereleri bittiğinde Basra, Akdeniz ve Kızıldeniz üzerinden bir serbest ticaret bölgesi kurulmuş olacak. Kızıldeniz'i, Akdeniz'e, Basra'yı Karadeniz'e modern tren yolları, otoyollar ve boru hatları ile bağlamak zorundayız.

Orta Doğu'da iki büyük etkinliğimiz olacak. Sayın başbakanımızın da katılımıyla 4. Türk - Arap Ekonomi Forumu'nun Haziran'da ve 17 Arap Ülkesinin üye olduğu Arap İş Adamları Federasyonu ile 1. Türk - Arap İş Forumu'nun yılın ikinci yarısında düzenleyeceğiz.

İrak yirmi birinci yüzyılı boyuncaya bizim için önemini koruyacak. Türk - Irak İş Konseyimiz Irak'ta iş dünyası açısından çok büyük bir boşluğu dolduruyor. Irak'taki yoğun faaliyetlerimiz devam edecek. Yeni araçlara, yeni yollara, yeni çalışma biçimlerine sahip olmalıyız. Irak'ta aylarca hake almasını bekleyip, birbirimizi kira kira iş almak yerine proje üretip, "balkan sizin ihtiyaçlarınız bunlar, biz de böyle bir proje geliştirdik, finansmanı da hazır" demek zorundayız. Bu yıl programımıza bir de Türk - Filistin İş Konseyi Ortak toplantısı koyduk. Türk-Filistin İş Konseyi'ni geçtiğimiz yıl

kurmuştu. Bu sene meyvelerini almaya başlayacağız. Lübnan'da yeni hükümet döneminde ikili ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla Türk-Lübnan İş Konseyi Ortak Toplantısı'nın gerçekleştirilmesi takvimimizde yer alan başka bir etkinlik.

Körfez bölgesi bizim için artan gelirleri, hızla büyüyen finansal derinlikleri ile stratejik öneme sahiptir. Türkiye ile Körfez İşbirliği Konseyi arasında Yüksek Düzeyli Stratejik Diyalogue mekanizmasının kurulması iş dünyası için sevindirici bir gelişmedir. Körfez İşbirliği Konseyi ile devam eden STA müzakerelerinin bir an önce tamamlanmasını istiyoruz. Körfez fonlarının Türkiye'deki yatırımlarının artması için çalışmaya devam edeceğiz. 2009'un ilk 9 ayında bölgeden aldığımız yatırım 100 milyon doları bile bulmadı. Bu konuda mesafe kat etmek için "Boğazdan Körfeze Fırsatlar Türk - Körfez İş Forumu" için zemin yokluyoruz. Dubai'de yapılacak finans kuruluşlarının üst düzey yöneticileri Türk finansçılarla buluşuracağız bir etkinliğimiz olacak. Türk - Yemen İş Konseyi Ortak Toplantısı ve yeni bir karşı kanat kuruluş anlaşması imzalayacağız.

Güneydoğu Avrupa İş Konseyi olarak hedeflerimiz şöyle: Adriyatik kıyılarındaki turizm, sağlık ve Dures Limanı'ndan küresel ekonomiyeye açılım imkânları ile Arnavutluk'a yeni açılımlar sağlanması, Bosna Hersek'te bankacılık ve finans alanındaki işbirliği fırsatlarına destek verilmesi, Hırvatistan'ın turizm, marina ve taşımacılık sektöründe bölgenin AB'ye bağlantı noktası olması için yeni projelerin uygulamasına katkı, Makedonya'nın İpekyolu'na, Trabzon, Ortadoğu'ya, Adana ve Akdeniz'e ise İzmir'den açılma talebi çerçevesinde yatırım imkânlarını realize etmesi, Karadağ'a sadece Türkiye'den değil Avrupa'dan da Türk girişimcilerin entegre edilmesi ve ülkeye Türkiye'nin ve Türk ürünlerinin tanıtılması. K. Kosova'daki önemli alt yapı projelerine Türk firmalarının katılımının sağlanması, Sırbistan'ın güney-kuzey ekseninde yatırım imkânlarının realize edilmesi ve Balkan ülkeleri Fuarı projelerinin gerçekleştirilmesi katkısında bulunulması.

Dünya Türk İş Konseyi, tüm dünyadaki Türk girişimcilerle dair bir envanter çıkaracak. Tüm dünyada yerleşik Türk girişimcilerin DTİK'in kurulan portalında (www.dtik.org.tr) birbirleriyle iletişim imkânlarının artırılması sağlanacak. Beş bölgede; Afrika-Ortadoğu-Körfez, Amerika, Asya-Pasifik, Avrupa, Avrupa Komitesi ile bölgesel bazda kısa, orta ve uzun vadede temsil oldukları bölgelerdeki Türk girişimcilerin etkinliğinin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunacak. Ayrıca, 11 Nisan 2009 DTİK Kurucu Genel Kurul Seçimleri'nde seçilen Komite üyeleriyle bölge bazda girişimcilerin aktivasyonlarının sağlanacağı ve Beş Bölge Komitesi temsil oldukları bölge ülkelerinde yerleşik Türk girişimcileriyle toplantılar gerçekleştirilecek.

Proje yazan anlaşmaya kazanacak

Kalkınma ajanslarına başvuran belediyeler, köy muhtarlıkları veya il özel idareleri, hazırladıkları her küçük ölçekli alt yapı projesi için 25 binden 500 bin liraya kadar hibe alabilecek. Kalkınma ajanslarından ücretsiz proje hazırlama kursu alanlar, bundan sonraki benzer ab projelerini hazırlamak için de donanımlı hale gelecek

Kalkınma ajanslarına başvuran belediyeler, köy muhtarlıkları veya İl Özel İdareleri, hazırladıkları her küçük ölçekli alt yapı projesi için 25 binden 500 bin liraya kadar hibe alabilecek.

Konya ve Karaman'da faaliyet göstermek için kurulan Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) yetkililerinden alınan bilgiye göre, Türkiye'nin farklı bölgelerinde, ilgili yasa çerçevesinde 26 kalkınma ajansı kuruldu.

Ağrılı olarak kırsal kalkınmayı sağlamak ve bu bölgelerde hayat standartlarını yükseltmeyi amaçlayan ajanslar, vatandaşlar tarafından yeterince bilinmediği gibi, kamu ve tüzel kişilerle de konu hakkında fazlaca bilgi sahibi değil.

Kurulan bu kalkınma ajanslarından biri olan MEVKA, Konya ve Karaman bölgesinde faaliyet göstermeye başladı. Burada görevli uzmanlar, ilçe ilçe dolayarak Konya-Karaman bölgesinde proje hazırlayıp hibelerden yararlanacak kuruluşların temsilcilerine bilgi veriyor.

SADECE KONYA BÖLGESİNDE 10 MİLYON LİRA HİBE DAĞITILACAK

MEVKA, 30 Aralıkta başladığı bu çalışması çerçevesinde, projelerini kurullara uygun olarak hazırlayan ilçe belediyeleri, beldeler, muhtarlar, meslek odalarına bu yıl ortasına kadar Konya bölgesinde 10 milyon lira dağıtacak.

Eğitim çalışmalarının ardından ilgili kurumun yetkilileri, aynı zamanda aynı yöntemle dağıtılan AB destekli hibeler için de kendisini yetiştirmiş olacak. Böylece proje hazırlamasını öğrenen kişiler, kurulları ve bölgeleri için daha fazla kaynak temin etme şansına kavuşmuş olacak.

YIRCALI: "2009'DA 500'DEN FAZLA ETKİNLİK YAPTIK"

Genel Kurul'da konuşan İera Kurul Başkanı Rona Yırcalı ise, DEİK'in genel oluşumu ve 2009 yılında yaptığı faaliyetler hakkında bilgi sundu. 2009 yılında 500'den fazla etkinlik yaptıklarını anıttı ve "Bunların hepsi çok önemli etkinliklerdi. DEİK, yıl boyunca yurtiçi ve yurtdışında ortaklarımıza çok sayıda etkinlik yaptı. Yaptığımız bu toplantıların 23'ünde ikili ve çok ulusal anlaşmalar yapıldı. Her ülkeden belli önemli şahırların güderek, toplantı sayısını artırmayı planlıyoruz" dedi.

Strateji geliştirme konusunda çalışmalar yürüttüklerini anlatan Yırcalı, "ABD'deki ihracatımızı her zaman müzakere ederiz aramızda. Önemli bir kuruluşla çalışmalar yürütüyoruz. Türkiye'de pazara giriş konusunda en detaylı rapora hazırladık. Raporda genel durum tespit yaptık. ABD Pazarının Zorluklarını Anlaşılması, Yönlendirme Fırsatları" ni içerdi. Rapor, trendler üzerinden Türkiye'nin ABD'ye gerçekleştirdiği ihracatın artırılması için bir ön hazırlık niteliğinde" şeklinde konuştu.

Yine Hindistan'la ilgili strateji geliştirilmesi konusunda Harvard Üniversitesi desteğiyle çalışmalar yaptıklarını kaydeden Yırcalı, "Ticaret ve Sanayi Ortaklığı Türkiye ve Hindistan İşbirliği" başlıklı bir rapor çalışması yaptıklarını söyledi. Çalışmanın, Hindistan ekonomisi hakkında kısa bilgilerden, Türkiye ve Hindistan arasındaki mevcut ticari ilişkiler ve yatırımlar, Türk şirketlerinin Hindistan'daki ticaret ve yatırım politikaları, Hindistan'ın rekabete olduğu alanlar, Hindistan'daki şirketlerin karlılıklarını analiz ve otomotiv, kimya, inşaat, tekstil, mobilya, bilişim, turizm ve ilaç sektörlerinde işbirliği imkânlarını içerdiğini söyledi. Yırcalı, çalışmaların Hindistan iş yapma rehberi ve eyaletler raporuyla birlikte bir set olarak yayımlanacağını kaydetti. Tam sekiz bölgede ve 84 ilçeyle iş konseyleri olduğunu, ayrıca "Dünya Türk İş Konseyi'nin olduğunu ifade eden Yırcalı, "Bu da özel amaçlı bir iş konseyi. İlk defa 'diyaspora' kelimesine olumsuz değil olumlu bir anlam yüklemek iddiasıyla düzenlendiğimiz Kurultay'ı Nisan ayında gerçekleştirdik" dedi.

İş Konseylerinin Türkiye'nin ekonomik normlarını değerlendirmek ve biraz daha ileriye götürme konusunda çalışmalar yaptıklarını söyledi Yırcalı şöyle devam etti: "Bu kuruluşları 8 bölgeye bölmüş vaziyettedir. 85 iş konseyi başkentinin dışında her bölgeye birer ihracat bizim için önemli olduğundan, başkanlarımızın çoğu da ihracattır. Bu yıl üç yeni iş konseyi kuruldu. Dört iş konseyimizin de karşı kanat kuruluşlarını faaliyete geçirdik. Her devlet hem hükümet politikası olarak, ayrıca dünya gündeminde de yer alan Afrika çok önemli. Bu nedenle yeni kurulan konseylerde Afrika ülkeleri var. Türk-KKTC İş Konseyi'nin ise, daha geniş bir çalışmayla tekrar faaliyete geçirdik."

Bağımsız denetim elemanları tarafından, ilgili kalkınma ajansı koordinatörlüğünde yapılan inceleme sonucu kabul edildiklerinde her bir Küçük Ölçekli Proje için, projenin büyüklüğüne ve bütçesine göre 25 binden 500 bin liraya kadar hibe verilebilecek.

Bu projelerin Kırsal Kalkınma Bileşeni için ise 2 yıl aşkırı yer alıyor. Bunlardan birincisi Kırsal Eğitim Projeleri, diğeri ise Kırsal Altyapı Projeleri... İnsan kaynaklarını geliştirmeye yönelik olan eğitim projelerinde 25 bin ile 150 bin lira arasında hibe verilecek. Bu eğitim projelerine, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve üniversiteler de başvurabilecek.

Kırsal Altyapı'da ise her bir proje için verilecek hibe tutarı ise 50 bin ile 800 bin lira arasında değişiyor.

HİBE, BELDE PROJELERE VERİLECEK

Belde ve köy içi kanalizasyon sistemi döşeme, belde içi kaldırım taşı döşenmesi, sürdürülebilir özelleşmiş sipariş sürekliliği getirici hayvançılık yatırımları ve çiçekçi eğitimleri, projeye konu olabilecek. Konya ve Karaman için hazırlanacak projeler, Küçük Ölçekli Altyapı Bileşenleri için en geç 29 Mart, Kırsal Kalkınma Bileşeni için ise 30 Mart saat 17.00'ye kadar verilebilecek. Söz konusu günlerde belirtilen saatleri sonra projelerin değerlendirilip başvuru kabul edilip edilmediği değerlendirilmeye alınmayacak.

Özellikle, bir kez yararlanmaya yönelik projeler, "sürdürülebilir" projeler ile kırsalda yaşam koşullarını iyileştirecek projelerin daha şansı olduğu belirtiliyor. Ayrıca, her kurum ya da tüzel kişilik, en fazla 4 proje teslim edebilecek. Her kurumun en fazla 2 projeye hibe çıkabilecek.

Proje başvurularının, son başvuru tarihinin itibaren 1-2 ay gibi kısa bir süre içinde değerlendirilip sonuçlandırılacak.

Özel eğitim kurumları ve rehabilitasyon merkezleri KTO'da masaya yatırıldı

Konya Ticaret Odası 64. Meslek Komitesi'nce düzenlenen toplantıda özel eğitim kurumları ve rehabilitasyon merkezlerinin sorunları tartışıldı.

Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Dr. Seyit Karaca'nın başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya AK Parti Konya Milletvekili Orhan Erdem, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürü Dr. Ruhi Kılıç, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Mehmet Küçük, Konya İl Millî Eğitim Müdürü Halil Şahin ile şube müdürleri ve sektör temsilcileri katıldı.

Konya Ticaret Odası Meclis Salonu'nda yapılan toplantının açılışında konuşan Meclis Başkanı Dr. Seyit Karaca bir yıllık süredir sektör temsilcileriyle bir araya gelerek gerçekleştirdikleri toplantılarda sektörün sorunlarını tespit ettiklerini belirterek elde edilen verileri toplantıya katılan genel müdürlere ileticeklerini söyledi. Hükümetin son dönemde yaptığı çalışmalarla özel eğitim kurumlarından yararlanan öğrenci sayısının 12 binlerden 200 binin üzerine çıktığını vurgulayan Karaca, "Konya gösterdikleri duyarlıktan dolayı başta hükümet üyelerimiz olmak üzere tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Sektör temsilcileriyle yapılan toplantılarımızda sorunları ana başlıklar altında topladık. Eğitim, personel, gider yönetimi, hizmet ücretleri, modül sistemi ve denetimden oluşan sorunları genel müdürlerimiz ileterek çözüm konusunda taleplerimiz olacaktır" dedi.

AK Parti Konya Milletvekili Orhan Erdem de Türkiye'de özrürlülerle ilgili eğitim çalışmalarının uzun dönem yetersiz olduğunu belirterek, 2005 yılında çıkarılan kanunla hükümetin konuyla yakından ilgilendiğini söyledi. Kısa zaman içinde büyüyen bir sektör olması sebebiyle sorunlar yaşandığını söyleyen Erdem, "Hükümetimiz özrürlülerin gereken haklarını kazanması için çalışmalarına devam ediyor. Kısa bir süre önce çıkardığımız özrürlüler kanunu ile sorunlara yasal çözümlerin yolunu açtık. İleriki dönemlerde yapacağımız çalışmalarla özel eğitim kurumları ve rehabilitasyon merkezlerimizi çağdaş bir seviyeye getireceğiz" dedi.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Mehmet Küçük ise sektör temsilcileriyle bir araya gelerek sorunları yerinde ilk ağızdan dinlediklerini belirterek

"Ülkemizde 1700 civarında özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi bulunmaktadır. Sektörün son dönemde hızlı büyümesinin etkisiyle oluşan mevzuat ve işleyiş yönünden sıkıntıları aşmada önemli bir mesafe kaydettik. Şu an için kurumların en önemli sıkıntısını oluşturan personel yetersizliğini gidermek için yurt çapında zihinsel engelliler müracaatı programı düzenliyoruz. Konya'da da bu programa 75 kişinin müracaatı oldu. Başvuruların tamamını değerlendirerek sektörün personel sorununa çözüm bulacağız" dedi.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürü Dr. Ruhi Kılıç da Konya Ticaret Odası'nın öncülüğünde yapılan toplantının tarafların tam katılımını gerçekleştirmesi açısından büyük bir önem arzettiğini söyledi. Sektör temsilcilerinin meslek teşkilatı çatısı altında bir araya gelerek sorunlarını tartışmasını diğer illere de örnek teşkil etmesini istediklerini belirten Kılıç, "Sektörün sorunlarına el birliğiyle çözüm bulacağız" dedi.

Konya İl Millî Eğitim Müdürü Halil Şahin de toplantının sektör için son derece faydalı geçtiğini belirterek "Devlet, özel sektör, meslek teşkilatı birlik içerisinde sorunlara çözüm bulma noktasında önemli bir adım atmıştır. Toplantımız sektörün sorunlarını duyurmada ve çözüm için gerekçelerin yapılması konusunda oldukça faydalı geçmiştir" dedi.

@ Ayser
Yazılım

Olgu
Teknoloji & Bilişim

“Çalışkan İş Ortağınız...”

Alışveriş Merkezleri
Marketler
Mağazalar
Büfeler
Kantinler
Perakende Satış
Yapan
İşletmeler!

Hızlı, Kullanımı Kolay,
Dokunmatik Barkod Otomasyon Sistemi!

Bilgi Hattı
236 32 00

**Ücretsiz
Demo**

**Ücretsiz
Ürün Eğitimi**

**Kesintisiz
Destek**

Olgu Bilişim

Adres: Hazırım Uluşahin İş Merkezi C Blok No:3/L KONYA
Tel: 332 236 3200 E-Mail: bilgi@olgu.gen.tr

Birpos Dokunmatik Barkod Otomasyon Sistemi

El Tipli
Barkod Okuyucu

Masaüstü
Barkod Okuyucu

Barkod Yazıcı

**ÖZEL
FİYAT**

**2990
TL**

* Fiyatlarımıza %18 KDV Dahildir.
** Bu ürünün yazılımı Ayser Yazılım tarafından yapılmıştır.
*** Fiyata El Barkod Okuyucu, Masaüstü Barkod Okuyucu ve Barkod Yazıcı Dahil Değildir.

Türk dış politikasında ve uluslararası politikada 2009 yılı gelişmeleri

Nazlı MAÇ
KTO Etüd-Araştırma Servisi Uzmanı

2009 yılı, Türk dış politikası açısından oldukça yoğun ve dinamik bir dönem olarak tarihe geçmiştir. Yıla damgasını vuran dış politika hamlelerinin ardında, özellikle Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun bir süreden beri geliştirdiği "komşularla sıfır sorun", "çok boyutlu" ve "pro-aktif" bir dış politika anlayışı hâkim olmuştur. Bu çerçevede Türkiye, bir taraftan "sıfır sorun" yaklaşımıyla ortaya koyduğu "açılımlarla" komşularıyla (Suriye, Irak, İran, Ermenistan) ilişkilerini düzeltmeye ve geliştirmeye çalışırken, diğer taraftan jeopolitik konumu nedeniyle çevre bölgelerdeki (Ortadoğu, Orta Asya ve Balkanlar) gelişmelere tepkisiz kalmamış ve üstlendiği arabulucu veya kolaylaştırıcı rolleriyle (hem de BM Güvenlik Konseyine üye olduğu bir dönemde) aktif bir politika izleyerek sorunların çözümünde rol almaya başlamıştır.

Sonuçta 2009 yılı, Türk dış politikasının bu yeni politika çerçevesinde şekillendiği ve değişimin kendini hissettirmeye başladığı bir yıl olmuştur. Türkiye'nin sergilediği davranışları, tutumu ve girişimleri, yaptığı açıklamaları ve yürüttüğü politikaları uluslararası kamuoyu tarafından dikkatle izlenmiş ve çok tartışılmıştır. Uluslararası alanda Türkiye'den "bölgesel aktör" olarak bahsedilmeye başlanmıştır. Bununla birlikte 2009 yılının sonuna doğru Türkiye'nin İsrail ve İran'a yönelik politikaları uluslararası alanda sorgulanmaya başlanmış ve "eksen kayması" tartışmaları "Batı'nın gündem maddelerinden birisi olmuştur.

Kuşkusuz 2009 yılında uluslararası politikada Türkiye'yi doğrudan etkileyen çok önemli gelişmeler yaşanmıştır. Uluslararası alandaki gelişmelerle birlikte Türk dış politikasında 2009 yılında yaşanan gelişmeler kronolojik sırayla şu şekilde özetlenebilir:

OCAK

Türkiye, BM Güvenlik Konseyi Geçici Üyesi olarak, 2 yıllık görevine başladı.

2009'da Irak'taki Nuri el-Maliki Hükümeti, ABD ile yapılan anlaşma gereği Amerikalıların bulunmadığı bir törenle Bağdat'taki Cumhuriyet Sarayı'na geçti ve 1 Ocak gününün artık "ulusal bayram" olduğunu ilan etti. Böylece, Irak'ta ABD işgali kağıt üzerinde sona erdi ve "bağımsız" Irak, Başbakan Nuri el-Maliki yönetiminde merkezi otonteyi güçlendirme çalışmalarına hız vermeye başladı.

Dünya 2009 yılına doğal gaz kriziyle girdi. Rus doğal gaz firması Gazprom, Ukrayna heyetiyle doğal gaz fiyatında anlaşamayınca, Rusya Ukrayna'ya doğal gazı tamamen kesti. Ukrayna üzerinden Bulgaristan, Türkiye, Yunanistan ve Makedonya'ya pompalanan Rus gazı durdu. Kriz, Rusya ve Ukrayna başbakanları Vladimir Putin ve Yulia Timosenko'nun arasındaki müzakereler sonucu çözüldü.

2008'in Aralık ayında Hamas ve İsrail arasındaki ateşkes sona erdi. Hamas İsrail'e roket saldırısında bulundu. İsrail Gazze'ye hava ve kara harekati başlattı. Dünyanın gözleri önünde tam 22 gün süren saldırılarda 300'ü çocuk 1400 Filistinli öldü. İsrail sivillerine karşı orantısız güce başvurdu, hükümet binalarını, altyapıyı bombaladı ve yerleşimlere beyaz fosfor bombaları attı. BM Güvenlik Konseyi acil olarak taraflar arasında oylama yapılmadan ateşkes istedi. 18 Ocak'ta İsrail tek taraflı ateşkes ilan edip saldırılarına son verdi.

Türkiye'nin AB'ye tam üyelik müzakereleri çerçevesinde yapısal bir değişiklik gerçekleştirilerek, AKP Genel Başkan Yardımcısı Egemen Bağış, Devlet Bakanı olarak atandı ve Avrupa Birliği makamları ile yapılacak tam üyelik müzakerelerinde "Başmüzakereci" görevini yürütmekle görevlendirildi.

5 Kasım 2009'da yapılan başkanlık seçimlerinden zaferle çıkan Barack Hussein Obama, Washington'da toplanan bir milyondan fazla kişinin önünde başkanlık yemini ederek ABD'nin 44. başkanı oldu. ABD'nin ilk siyahı başkanı olan Barack Obama, tarihi konuşmasında, "Bugün, 60 yıl önce lokantada oturamayanların yemin ettiği gündür" dedi.

Davos'taki "Gazze Paneli"nde, Başbakan Erdoğan ile İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres arasında, kamuoyunda "one minute" olarak bilinen bir kriz yaşandı. Bu olay, Türk-İsrail anlaşmazlığını tüm dünyanın gözleri önünde ortaya çıkardı. Olay sonrasında İsrail'de bazı yetkililer Türkiye'nin Arap-İsrail sorunlarının çözümünde bundan böyle "arabulucu" olamayacak kadar "taraf" olduğunu ileri sürdüler.

SUBAT

Irak halkı yoğun güvenlik önlemleri altında 14 vilayete vali ve il meclisi üyelerini belirlemek üzere sandık başına gitti. Erbil, Süleymaniye, Dohuk ve statüsü belli olmayan Kerkük dışındaki bu seçimler konusunda Başbakan Nuri El Maliki'nin desteklediği Hukuk Devleti koalisyonu Bağdat ve Basra'da büyük bir çoğunlukla kazandı. Musul ve Telfer'de ise bölgesel Kürt yönetiminin kayıp verdiği görüldü.

ABD Başkanı Barack Obama Irak'tan çekilme planını açıkladı. Obama, Afganistan'a konuşlanmasını planlanan 8 bin deniz piyadesimini

bulduğunda Kuzey Carolina'daki askeri üste yaptığı açıklamada, Irak'taki mevcut askerlerin muharebe görevinin 31 Ağustos 2010'da sona ereceğini söyledi.

Subatta dönemim Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Almanya'da Ermenistan Devlet Başkanı Serj Sarkisyan ve Dışişleri Bakanı Eduard Nalbanyan ile görüştü ve görüşme sonrasında sorunların ikili planda konuşulduğu bir sürecin başlatıldığını açıkladı.

İran, 24 saatte 15 kez dünyanın etrafında dönen "Fecir-2" isimli, hafif türdeki uyduyu uzaya fırlattı. Bu gelişme ABD ve Batıyı endişelendirdi. Ardından Bueşehr kentinde Rusya'nın yardımıyla inşa edilen 1.000 megawatt elektrik üretme kapasiteli nükleer santralin yaklaşık yüzde 95'inin tamamlandığı bildirildi. "İran'ın açılım" çerçevesinde ABD, İran, Basra Körfezi bölgesi ve Güneybatı Asya'nın bazı bölümleri için özel temsilci olarak kıdemli diplomat Dennis Ross'u atadı.

İsrail'de yapılan erken genel seçimler sonucunda hiçbir parti tek başına çoğunluğu sağlayamadı. Dışişleri Bakanı Tzipi Livni'nin lideri olduğu Kadima 28, Benyamin Netanyahu'nun lideri olduğu Likud Partisi 27 milletvekili çıkardı. 120 sandalyelik Knesset'te aşırı "milliyetçi" Lieberman'ın "İsrail Evimiz Partisi" 15, Ehud Barak'ın lideri olduğu İşçi Partisi ise 13 milletvekili çıkarabildi. Seçimlerden Hamas karşıtı partiler kazanmıştı.

Pakistan yönetimi, Molla Mevlana Fazlullah taraftarlarının terör hareketlerine son verebilmek için Svad Vadisi'nde şeriat uygulanmasını kabul etti.

Kırgızistan Parlamentosu, ülkedeki Amerikan askeri hava üssünün kapatılması yönünde karar aldı.

MART

1-2 Mart 2009 tarihlerinde, Mısır'ın Şarm el-Seyh şehrinde İsrail'in harap ettiği Gazze Şeridi'ndeki insanları için yardım konferansı düzenlendi. 45 ülkeden üst düzey devlet ve kuruluşların temsilcileri konferansa bir araya geldiler. Gazze Şeridi için yapılan vaatler şöyleydi: Körfez Arap ülkeleri 5 yıl içinde 1.65 milyar dolar, ABD 300 milyon Gazze için ayrılmak üzere, toplam 900 milyon dolar, Avrupa Komisyonu toplam 554 milyon dolar, İngiltere Gazze ekonomisini yeniden kurmak için 43 milyon dolar, Almanya Gazze'nin yeniden inar için 190 milyon dolar ve Türkiye de toplam 93 milyon dolar. Körfez'in Suudi Arabistan dışındaki ülkeleri de önemli bir meblağ vereceklerini vaat ettiler.

Ulusalırası Ceza Mahkemesi (UCM), Darfur'da savaş suçları işlemekle suçlanan Sudan Devlet Başkanı Ömer Hasan el Besir için tutuklama kararını çıkarttı.

ABD'nin Obama Yönetiminin Dışişleri Bakanı Hilary Clinton, Avrupa ve Orta Doğu'daki temaslarının ardından Ankara'ya geldi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'la görüşen Clinton, görüşme sonrasında ABD Başkanı Obama'nın da Nisan 2009 ayı başlarında Türkiye'ye geleceğini bildirdi.

ABD Başkanı Barack Obama, Afganistan stratejisini açıkladı. Obama, Afganistan'ın geleceği ile Pakistan'ın geleceğini birbirine sıkı bir biçimde bağlı olduğunu belirterek, bölgedeki durumun giderek tehlikeli hale geldiğini söyledi. Afganistan'a 4 bin asker daha gönderileceğini açıklayan Obama, stratejik hedefin Pakistan'ın bu ülke ile sınır bölgelerindeki El Kaide

İslerinin yok edilmesini vurguladı.

16-22 Mart tarihlerinde İstanbul'daki "Su Forumu"na katılan Irak Cumhurbaşkanı Talabani'nin ardından, 23-24 Mart tarihlerinde de Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Irak'ı ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Gül, Bağdat'ta Irak Cumhurbaşkanı'nın ilaveten Başbakan el-Maliki ve Irak Kuzey Yönetimi "Başbakanı" Neçirvan Barzani ile de görüşti.

30-31 Mart 2009 tarihlerinde, Lahay/Hollanda'da "Afganistan Konferansı" düzenlendi. Konferansa, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 72 ülke temsilcisiyle birlikte, bölgeye ekonomik, siyasi ya da askeri ilişkisi bulunan uluslararası kuruluşlar katıldı. Konferans sonunda açıklanan ortak bildiride, uluslararası toplumun Afganistan'ın yeniden inşası için yardım ve desteğinin artırılması konusunda görüş birliğine varıldığı açıklandı.

NİSAN

Afganistan Cumhurbaşkanı Hamid Karzai ve Pakistan Cumhurbaşkanı Asif Ali Zerdari, TBMM'deki konuşmasında, seçim analiğünde Ankara'da bir araya geldiler. Zirvede ayrıca iki ülkenin genelkurmay başkanları ile istihbarat kurumları sorumluları da bir araya geldi. Taraflar, görüşmenin sonucunda temaslara "farklı seviyelerde" devam edileceğini duyurdu.

ABD Başkanı Barack Hussein Obama ilk resmi yurtdışı ziyaretini Ankara'ya gelerek gerçekleştirdi. Obama, TBMM'deki konuşmasında, seçim beyanları sırasında söz ettiği gibi, 1915 Ermeni zorunlu göçünü Kongre'ye getirmeye sözünü etmedi, ancak buna karşılık "Bu konudaki özlemlerim geçerlidir" diyerek, taviz de vermedi. Bu ziyaret sırasında Obama'nın Türkiye'den talepleri şunlar oldu: (1) Ermenistan'la sınır kapılarının açılması, (2) Rum Ortodoks Patrikhanesi'nin istediği Rubhan Okulu Yüksek Teoloji bölümünün açılması, (3) Afganistan'daki bizzat ABD'nin sorunlarında yardım, (4) Orta Doğu'nun kalıcı barışında Türkiye'nin katkısı, (5) Muhtemelen kapalı kapılar ardından Rusya, İran, Karadeniz, Orta Asya vb konularda istekler.

28 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarını bir araya getiren Strasbourg'daki NATO zirvesinde, ittifakın yeni genel sekreteri belli oldu, Türkiye'nin çekincelerine karşın Danimarka Başbakanı Rasmussen, NATO'nun yeni genel sekreterliği görevine getirildi.

Obama'nın ilk NATO zirvesine katılmasının ertesi günü (5 Nisan'da) Kuzey Kore, uzun menzilli bir füze denedi. Japonya'nın üzerinden geçerek Büyük Okyanus'a giden füze denemesi ABD, İngiltere, Almanya ve Fransa tarafından kınandı.

İsrail'de 10 Şubat'ta yapılan erken genel seçimlerden sonra hükümeti kurma görevini alan Likud lideri Binyamin Netanyahu'nun koalisyonu, İsrail Parlamentosundan güvenoyu aldı. Netanyahu, daha önce 1996-1999 yılları arasında da başbakan olarak görev yapmıştı. 10 yıl aradan sonra Netanyahu, ikinci kez başbakan oldu. Bu hükümetin Gazze Şeridi'ne uygulanan ambargoyu sürdürdüğü gibi, Batı Şeria'da yeni yerleşim yerleri açma ve Golan Tepelerini Suriye'ye verme konusunda direnmesi, ABD ve AB'de tepki gördüğü gibi Türkiye tarafından da tepkiyle karşılandı.

22 Nisan 2009'da Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, Türkiye ile Ermenistan'ın İsviçre'nin arabuluculuğunda, "iki ülke ilişkilerini normalleştirme, karşılıklı saygı çerçevesinde geliştirme ve bu suretle tüm bölgede barış, güvenlik ve istikrarı ileri götürme amacıyla yoğun çaba gösterdikleri" bildirildi.

Obama 24 Nisan açıklamasında "Soykırım" kelimesini kullanmasında, Ermenilerin "Büyük Felaket" anlamında kullandığı "Medev Yeghern" ifadesini kullandı. Türkiye, 1915 olaylarını anlatan bu ifadenin kabul edilemez olduğunu açıkladı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Cumhuriyet Meclisi'nin 50 yeni üyesini belirlemek için 4 yıl sonra yapılan seçimlerde ana muhalefet Ulusal Birlik Partisi (UBP) seçimi yüzde 44 oyla kazandı. Böylece 50 üyeli mecliste 26 milletvekili çıkarılan UBP, Derviş Eroğlu başkanlığında tek başına iktidara taşındı.

MAYSIS

Türkiye ile Ermenistan arasındaki "Yol Haritası"nın ayrıntılarının ortaya çıkması ile birlikte özellikle Karabağ sorunu çözülmeden Türkiye-Ermenistan sınırının açılacağı endişesi ile Azerbaycan sert tepki gösterdi. Gençlik, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 12-13 Mayıs'ta Azerbaycan'ın 5 bakanla ziyareti ile çözülebildi. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'le görüşmenin ardından Azerbaycan Meclisi'nde konuşan Erdoğan, Ermeni işgali sona ermeden sınır kapısının açılmayacağı garantisini verdi.

8 Mayıs'ta Pakistan Ordusu Talibanla mücadelede çerçevesinde Svat Vadisi'nde "tam kapsamlı" bir operasyon başlatıldı. Pakistan'ın Svat Vadisi'nde yaklaşık 16 bin askerin varlığına rağmen Taliban bölgenin büyük bölümünü denetiminde bulunduruyordu. 2007 yılında orduya karşı savaşmaya başlayan Pakistan Taliban'ın bir süre önce Islamabad hükümetiyle Svat Vadisi'nde serrat kurallarının uygulanması yolunda anlaşmaya varmıştı. Ancak Taliban atışkesme uymayarak Islamabad'a doğru saldırıya geçmişti. ABD'nin desteği ile yürütülen operasyon yaklaşık 2 ayı sürdü ve Pakistan ordusu bölgede kontrolü yeniden ele geçirdi. Bu operasyon sonucunda bölgeden kaçan 2 milyon kişi yeniden bölgeye dönmeye başladı.

12 Mayıs'ta Türkiye'nin Fırat ve Dicle'nin sularından verilen suyun azlığı bahane eden Iraklı milletvekilleri, su meselesinin bundan böyle, Ankara ile yapılan bütün anlaşmaların yer almasını talep eden bir metni oylayarak kabul ettiler.

Kuzey Kıbrıs nükleer bomba denemesi tepkilerine yol açtı. BM Güvenlik Konseyi denemeyi kınarken, ABD Başkanı Barack Hüseyin Obama da , Japonya ve Güney Kore liderlerini arayarak destek mesajı verdi. Denemeyi Asya ve ABD Dışişleri Bakanları da kınadıklarını açıkladı.

25 yıldır hükümetle isyancı Tamil gerillaları arasında iç savaşın hüküm sürdüğü Sri Lanka'da isyancılar silah bırakılmaları için çağrıldı. Böylece, Tamil gerillalarının denetimindeki bölge ilk kez hükümetin eline geçti. Bu haberdin bir gün sonra, Tamil gerillalarının lideri Velupillai Prabhakaran'ın öldürüldüğü bildirildi.

HAZİRAN

ABD Başkanı Obama, Kahire Üniversite'sinde İslam dünyasına hitaben bir konuşma yaptı. Bu konuşmada ABD'deki Müslümanlar vastasıyla ABD'nin de İslam dünyasının bir parçası sayılabileceğini ima etti. Filistinlilerin (HAMAS) saldırılarını durdurmasını isterken, İsrail'in Batı Şeria'da açmak istediği yeni yerleşim yerlerini de "Kabul edilemez" bulduğunu ilave etti.

4-7 Haziran 2009 döneminde yapılan Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde, AB üyesi 27 ülkede 375 milyondan fazla seçmen, beş yıllığına 736 parlamento üyesi belirlemek için oy kullandı. Türkiye karşılıklı bilinen Hristiyan Demokrat partilerinin daha üstün görüldüğü bu seçimlerde, Avrupalı Türkler daha az milletvekili çıkartarak kan kaybettiler.

Almanya, Avrupa Adalet Divanı'nın 19.2.2009 tarihli "Sosyal davasında" verdiği karardan 106 gün sonra, vize uygulamasında değişiklik yapıtı. Buna göre Türkiye'den, iki ay geçmemek suretiyle, sefer, sanatçı ve sporcu gibi bazı meslek grupları, belirli seyahat amaçları çerçevesinde Almanya'ya vizesiz giriş yapabilecekler. Bu imkandan Almanya'yı vizesiz giriş almak için seyahat edecekler Almanya'dan hırsnak isteyenler yararlanamayacak, uygulama sadece Almanya için geçerli olurken diğer Schengen ülkelerini kapsamayacak.

12 Haziran'da İran'da Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapıldı. İran'da yapılan 10. dönem cumhurbaşkanı seçimi oyların %62,2'sini alıan Mahmud Ahmedinejad'ın kazandığı ilan edildi. Ancak daha sonra Reformcu aday Mir Hüseyin Musevi taraftarları seçime bile karıştırıldı. Gerçekleşen sonuçlar tartışıldı. Gösteriler, İran Devrim Mübafızları tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı. Rejim, her türlü toplantı ve gösteriyi yasaklar, yabancı basına da sansür uygulamasına başladı. Bu arada İran'da Anayasayı Korumacılar Konseyi, tartışmalı seçimin ardından oyların yüzde 10'unu yeniden saydı. Konsey, Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad'ın seçimin kesin galibi olduğunu açıkladı ve Ahmedinejad, Ağustos ayında ikinci dönemine resmen başladı. Geride, resmî rakamlara göre 30, reformculara göre ise en az 72 ölü kaldı.

İsrail'den yeni bir "açılım" tüm dünyaya bizzat Başbakan Netanyahu'nun ağzından "Flaş Haber" olarak duyuruldu. İsrail, Filistin devletini "askerleştirilmiş" olmak kaydıyla kabul edebilecekti. Bu ilana birlikte "İsrail'in bir Yahudi devleti" olduğu vurgusuna da özellikle yapıldı. Bu açılım önemli gibi görülse de, Filistin'in "güvercin" liderlerinden Abbas ve yardımcısı tarafından bile kabul edilebilir görülmedi.

Kirgizistan 25 Haziran'da, Manas askeri üssü konusunda ABD ile yeniden anlaştı. ABD'nin Afganistan'daki Talibân'a karşı mücadelesi maksadıyla kullandığı, ancak Şubat 2009'dan beri kullanmadığı söz konusu üsün 180 milyon dolar ödeyeceği belirtildi.

Orta Amerika ülkesi Honduras'ta hükümetin anayasa değişikliği talebi askeri darbeye sonuçlandı. Ordu, solcu Devlet Başkanı Manuel Zelaya'yı tutukladı. Darbe karşıtları ise polisle çatıştı. Zelaya ise Nikaragua'ya sığına gönderildi.

TEMMUZ

1 Temmuz 2009'da, Nabucco doğalgaz projesinin hükümetler arası anlaşması Ankara'da imzalandı.

Rusya, Nabucco'ya alternatif olarak geliştirdiği Güney Akım doğalgaz boru hattına Türkiye'yi de davet etti. Rusya Başbakan Yardımcısı Igor Şeyin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile başkent Moskova'da görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada, "Türk tarafının teklimimize ilgi gösterdiğini ve Türkiye ile ortaklık yaparız bu projenin diğerlerinden daha iyi bir alternatif olduğunu gösterdiğimizizi umuyoruz" dedi.

Uluslararası Af Örgütü, İsrail'in Ocak 2009'da düzenlediği Gazze harekâtıyla ilgili raporunu yayınladı. Raporda, hem İsrail hem de Hamas savaş suçlu işlemekte suçlandı.

25 Temmuzda sadece Kuzey Irak Yönetimine ait Erbil, Dohuk ve Süleymaniye'de yapılan mahalli seçimlerde KDP-KYP koalisyonu bir önceki seçimlere göre 19 kayıpla 59 milletvekili çıkarabildi. "Değişim (Goran)" ile

"Hizmet ve Reform" koalisyonları ciddi muhalefet olarak ortaya çıktı. KDP-KYP yüzde 59'luk oy alırken, bölge başkanlığında yüzde 69 oyla seçilen Mesut Barzani, KYP'nin can kaybetmişti. Süleymaniye'de Değişimin adayı Kemal Murat'ın gencisine kaldı.

AGUSTOS

Ağustos ayı başlarında Rusya Başbakanı Vladimir Putin Ankara'ya gelerek, içinde Samsun-Ceyhan petrol boru hattı, Güney Akım'ın Türk karasularından geçmesi ihtimaline karşı fizibilite çalışmaları, Türkiye'de nükleer santral kurma vb dahil pek çok konuda anlaşmalara imza attı. Bir den Türkiye, Rusya'nın "stratejik ortağı" gibi nitelendirilmesine başlandı.

Çin'in Sincan Uyghur Özerk Bölgesi'nde, Çinli ve Uygurlu işçiler çatıştı. Birkaç yüz Uygur Türkü'nün protesto eylemine başlayan olaylara, kısa sürede bin aşkın kişi katıldı. Olaylarda yüzlerce kişi hayatını kaybetti. Çin yönetimi Uygur Türklerine oranıtış güc kullanmakla suçlandı. Dünya Uygur Kongresi lideri Rabia Kader olaylarda ölenlerin sayısını binlerle ifade edilebileceğini söyleyerek, tüm dünyayı duyarlı olmaya çağırdı. Başlangıçta suskun olan Türkiye, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın "Soykırımı yapıldığı" iddiasıyla Çin'e ağır bir suçlamada bulundu.

11 Ağustos'ta Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Irak'a bir ziyarette bulundular. Görüşme ardından bu ziyarete Irak'ın geleceği, Kerkük, Merkezi Hükümet-Kuzey Irak Yönetimi ilişkileri, Türkiye'nin Güney Akım Projesi ile ilgili görüşmeleri ve ekonomik ilişkiler ele alındı. Bu arada, Fırat ve Dicle'nin sularının paylaşımı da gündeme geldi.

20 Ağustos'ta Afganistan'da cumhurbaşkanlığı 1. tur seçimleri ve yerel meclisin 420 vekili için seçimler yapıldı. Talibân'ın tehdidi altında geçen seçimler sırasında ülke çapında 132 yerel olay çıkarken, 9'u sivil toplam 23 sivil ve güvenlik kuvveti elemanı hayatını kaybetti.

Irak Kuzey Yönetiminde ilk kez halk oyuyla seçilecek, bölgesel yönetimin başkanlığına yeniden getirilen Irak Kürdistan Demokrat Partisi lideri Mesut Barzani, Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani'nin de katıldığı bir törende yemin ederek göreve başladı. Kuzey yönetiminin başkanlığını devralacak Berham Salih de Irak Başbakan Yardımcılığı görevinden ayrılmak için istifa etti.

Arap ülkelerinin doğalgazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınmasını amaçlayan Arap Doğalgaz Boru Hattı'nın inşasına ilişkin Türkiye ile Suriye arasında protokol, Suriye'nin başkenti Şam'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile Suriye Petrol Bakanı Süfyan Allao tarafından imzalandı.

Bağdat'ı giden Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, üst düzey yetkililerle Irak-Suriye gerginliğini görüştüktan sonra Şam'a geçerek, Devlet Başkanı Beşşar Esad da dahil görüşmeler yaptı. Türkiye, iki ülke ilişkilerinde arabuluculuğa soyundu.

31 Ağustos'ta Ermenistan ile Türkiye, İsviçre'nin arabuluculuğu ile vardıkları mutabakat uyarınca "Diplomatik ilişkilerin Kurulması" ve "İlişkilerin Geliştirilmesi" başlıklı iki protokolü paraf etti. Varılan mutabakat uyarınca iç siyasi tartışmalara gelecek iki protokol 16 yıl önce kesilen diplomatik ilişkilerin yeniden tesisi amaçlanmaktadır.

EYLÜL

12-13 Eylül 2009 tarihlerinde Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İran Dışişleri Bakanı Manuđer Mutteki'nin resmi davetlisi olarak Tahran'a gitti. Tahran'daki temaslarında Meclis Başkanı Ali Laricani ve Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad ile bir araya gelen Davutoğlu, enerji işbirliği, terörle mücadele ve İran ile Batı arasında uzlaşya varılması için Türkiye'nin arabuluculuğu konularında görüştü.

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, iki günlük bir ziyaret için İstanbul'a geldi. Bu ziyaret sırasında Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim 'Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Anlaşması' imzalandı. Ayrıca Türkiye ve Suriye, sınırlardan "vizesiz" geçiş için de anlaştı. Vizesiz geçiş 18 Eylül 2009'da başlatıldı.

17 Eylül'de ABD Başkanı Obama, Doğu Avrupa'da (Polonya ve Çek Cumhuriyeti) kurulması düşünülen uzun menzilli füze savunma sistemi (Füze Kalkanı) projesinin çekildiğini, ancak bu projenin NATO'nun güneyine ve doğusuna çekilebileceğini söyledi.

"Türkiye-İrak 1. Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı" 17-18 Eylül tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. İki ülkenin dışişleri bakanlarının başkanlık ettiği toplantıda 40'ın üzerinde anlaşma, mutabakat metni imzalandı, ya da mutabakata varıldı.

21 Eylül'de İran, Natanz dışında ikinci bir merkezde daha nükleer enerji üretim tesisleri bulunduğuna BM Atom Enerjisi Ajansı'na bildirdi. Arkasından 29 Eylül'de İran, İsrail'in en önemli dini bir gününde 2.000 km menzilli Şahap-3 füzeleriyle bir deneme yaptı.

Rusya Devlet Başkanı Dimitry Medvedev, ABD ziyaretinde Başkan Barack Obama ile görüşmesinin ardından, İran'ın nükleer programıyla uluslararası topluma meydan okuması halinde bu ülkeye yönelik yaptırımların kaçınılmaz olabileceğini söyledi.

Almanya'da yapılan genel seçimlerde şansöyeliğini Angela Merkel'in üslendiği Hristiyan Birlik partileri (CDU/CSU) yüzde 5'lik oy kaybına rağmen ilk sırada (yüzde 33,7) iyi göçüslendi. İktidardan diğer ortağı SPD, büyük oy kaybıyla ve sadece yüzde 23'lük oyla ikinci oldu. Böylece Başbakan Merkel'in Türkiye'ye karşı aşırıklarından dengeleme-kıta Sosyal Demokrat Parti iktidar ortaklığından dışarek yerine, en az Hristiyan Demokratlar kadar Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkan Hür Demokrat Parti geldi.

EKİM

Genève'de, İran ve BM Güvenlik Konseyi daimi üyeleri ve Almanya (5+1), İran'daki nükleer tesislerle ilgili toplantı yaptı. İran, yeni nükleer tesislerini denetleme açacağını bildirdi.

3 Ekim'de İrlanda'da yapılan ve AB'nin genişlemesi doğrudan ilgili ikinci halk oylaması yüzde 67,1'le kabul edildi. İrlanda'dan çıkan "ever", anlaşmanın yürürlüğe girmesini neredeyse kesinleştirirken, özellikle Türkiye'ye karşı kullanılan "Lizbon olmazsa kesime olmaz" söylemini de geçersiz kıldı. Bu söylem özellikle Türkiye'nin üyeliğine karşı çıkan Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy tarafından kullanılıyordu.

İran ve BM Güvenlik Konseyi ile Almanya'nın oluşturduğu (5+1) komisyonunun 01.10.2009 tarihli görüşmeleri sonucunda alınan karar gereği, BM Atom Enerjisi Kurumu Başkanı el-Baradei, İran Cumhurbaşkanı Ahmedinejad'la başlayan İran görüşmelerine adım attı.

Yunanistan'da yapılan erken genel seçimleri sonucunda muhalefetteki Pan Hellenik Sosyalist Parti (PASOK), oyların yaklaşık yüzde 44'ünü alarak ve 300 kişilik Meclis'e 160 milletvekili sokarak Yeni Demokrasi Partisi'ni iktidardan son verdi. Başbakan ve Yeni Demokrasi Partisi Lideri Kostas Karamanlis istifa etti.

10 Ekim 2009'da Zürich'te İsviçre ve ABD, Rusya ve Fransa Dışişleri Bakanlarının da bulunduğu bir masada Türkiye ve Ermenistan dışişleri bakanı daha önce parafr ettikleri anlaşma metnini imzaladı. İzma töreninde tarafların açıklama metinleri nedeniyle kriz çıkarken, sorunu bizzat İsviçre'ye giden ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton çözdü.

13 Ekim 2009'da Suriye-Türkiye Stratejik İşbirliği toplantısı Türkiye'den 10, Suriye'den 15 bakanın katılımıyla önce Halep'te gerçekleşti. Ardından Türkiye-Suriye sınırında vize muafiyeti anlaşması imzalandı. Daha sonra da iki ülkenin heyetleri Gaziantep'te toplantıyı devam ettirdi. 40 civarında anlaşma ve mutabakat metni imzalandı.

14 Ekim'de Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan Bursa'da, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile birlikte Türkiye-Ermenistan milli futbol maçını izledi. Bu gayri resmi ziyaret, Sarkisyan'ın ilk Türkiye ziyareti oldu.

AB Komisyonu, 14 Ekim'de, Türkiye'nin ilerleme raporunu açıkladı. Türkiye'ye "reformları hızlandırma ve ifade özgürlüğüne sağlama" çağrısı yapıldı. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) gemi ve uçaklarına limanların açılmasını ve ticari ilişkilerin normalleştirilmesini, TSK'nın müdahalesinin kesilmesini, basın özgürlüğünün sağlanmasını isteyen AB, sivil anayasa konusunda teşvik edici olurken, Türkiye'nin gerçekleştirdiği dış politikaları açılımlarından övgüyle bahsetti.

15 Ekim'de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve beraberindeki 9 bakan Bağdat'ta Iraklı mevkidaşlarıyla, başbakan dışındaki ilk "Stratejik İşbirliği Konseyi" toplantısı gerçekleştirdi. Taraflar anlaşma-mutabakat metni imzaladı. Habur'a ilaveten iki ayrı sınır kapısı daha açılması kararlaştırıldı. Ekim sonunda Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'ın Irak ziyareti sırasında Basra ve Musul başkonsoloslukları açıldı.

Türkiye-İsrail ilişkileri tatbikat kriziyle bir kez daha geriledi. Türkiye, 12-23 Ekim tarihleri arasında Konya'da yapılacak "Anadolu Kartalı" tatbikatına İsrail'in katılmasına karşı çıktı. ABD, Hollanda ve İtalya da çekilince tatbikatın uluslararası bölümü iptal edildi. İsrail, Türkiye'yi bundan sonra tarafız ve adil arabulucu olarak kabul etmeyeceğini açıkladı. Diğer yandan TRT-1 televizyon kanalında yayımlanan "Aynalık" adlı dizi, İsrail'de tepkilere yol açtığı için, Tel Aviv'deki Türkiye Büyükelçiliği Geçici

İngiltere ve İrlanda dışındaki 23 üye ülkeyle Norveç, İzlanda ve İsviçre'yi kapsıyor.

ARALIK

ABD Başkanı Barack Obama, yeni Afganistan stratejisi 1 Aralık 2009'da New York West Point Askeri Akademisi'nde açıkladı. ABD'nin Afganistan'da "sonsuz bir savaş" yürütme ve bu ülkeyi ısgal etmeye niyeti olmadığını belirten Obama, Afganistan'a 30.000 ilave asker göndermeyi ve 2011 ortalarında itibaren de geri çekilmenin başlayacağını taahhüt etti. ABD dışında NATO ülkeleri ve diğer ülkelerden de toplam 10.000 ilave asker gönderilerek, Afganistan'daki yabancı asker sayısının 140.000'e çıkarılması planlandı. Türkiye, Taliban'a doğrudan mücadele edecek muharip birliği gönderileceğini, eğitim ve istihkam hizmetlerine ağırlık verileceğini bildirdi.

Daha önce Devlet Başkan Yardımcısı Sünni Tarık El Haşimi'nin vetosuna takılarak çıkması geciken ve seçimlerin ertelenmesine sebep olan Irak Genel Seçimleri ile ilgili yasa, liderlerin anlaşmasından sonra acil olarak toplanan parlamentoda oylanarak kabul edildi.

Ekim sonuna planlanan, Aralık ABD'nin isteği ile ertelenen Obama-Erdogan zirvesi 7 Aralık'ta Beyaz Saray/Washington'da gerçekleşti. ABD-Türkiye zirvesi sonucunda, taraflar herhangi bir konuda "anlaşmalarını" beyan etmemekle birlikte, yararlı görüşme olduğunu ileri sürdüler. Bu ziyaret sırasında Dışişleri Bakanı Davutoğlu ile yaşadığı sorun nedeniyle Washington Büyükelçisi Nabi Sensoy görevden çekilmesini istedi ve kabul edildi.

7-18 Aralık 2009 döneminde Kopenhag'da yapılan BM İklim Değişikliği Zirvesi beklentileri cevaplamayan bir taslakla sona erdi. Fakir ülkelerin desteğini arkasına alan Çin, anlaşma çıkmasını engelleyen taraf oldu. Kyoto Protokolü'nün yerne geçecek bir Kopenhag anlaşmasına varılmadı.

10-11 Aralık'ta yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nde daha önce AB Dışişleri Bakanları'nın üzerinde uzlaşmaları Türkiye'ne Ek Protokolü uygulamasının yeniden gözden geçirilmesini 2010'a ertelemesi kararı aynen onaylandı.

Çin Devlet Başkanı Hu Jintao, 10 bin kilometrelik boru hattıyla Türkmen gazını ülkesine taşıyacak 20 milyar dolarlık proje için Orta Asya'ya adım atarak Türkmenistan, Kazakistan ve Özbekistan Devlet Başkanları ile birlikte dev boru hattı projesinin açılışını yaptı. Türkmenistan'dan başlayarak Çin'e 30 yıl boyunca doğal gaz taşıyacak olan boru hattı, Özbekistan ve Kazakistan'dan geçerek Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ne, oradan da 8 bin kilometrelik hat ile İrlanda endüstrisi için doğu kıyısına ulaşıyor.

İran, katı yakıtla çalışan karadan karaya uran menzilli "Sicil-2" füzesinin gelişimi bir modelini denedi. Başarılı sonuç alındığı bildirilen "Sicil-1" füzesini 12 Kasım 2008'de ilk kez deneyen İran, bu füzenin daha gelişmiş modeli "Sicil-2"yi daha önce 20 Mayıs 2009'da fırlatmıştı. İran'ın katı yakıtla çalışan uran menzilli füzesinin en önemlisi oluşturan Sicil-1'in 2 bin kilometre menzilli olduğu bilinmektedir.

Avrupa Birliği'nin Sırbistan, Karadağ ve Makedonya'ya vize muafiyeti sağlanması, buna karşılık Balkanlarda Bosna-Hersek, Arnavutluk ve Kosova gibi nüfusu Müslüman ağırlıklı ülkeler ile AB üyelik süreci devam eden Türkiye'ye aynı hakların verilmesinde, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu "Kriterleri yerine getirdiğimizde aynı politika bize de uygulanmazsa, buna çifte standart olarak görürüz!" sözleriyle tepki gösterdi.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun liderliğinde 3 bakanın bulunduğu AB hükümetlerarası konferansta, çevre faslı müzakerelere açıldı.

22-23 Aralık 2009 tarihlerinde ise Başkan Recep Tayyip Erdoğan, beraberindeki gemi bir bakanlar grubu ile Suriye'ye ziyaret etti. Başkanın katıldığı bu ilk "Stratejik İşbirlik Konseyi" ile Suriye-Türkiye ilişkilerinde yeni adımlar atıldı, 51 yeni anlaşma metni imzalandı.

Maslahatgüzarın Ceylan Özen Dışişleri Bakanlığına çağrılarak nota verildi.

BM İnsan Hakları Komisyonu Aralık 2008-Ocak 2009 dönemindeki İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki saldırılarını insan hakları açısından inceleyen "Goldstone Raporu"nu görüştü. 11 Çekimser, 6 ret oya karşılık 25 kabul oyu ile İsrail suçlu bulundu.

Afganistan Devlet Başkanı Hamid Karzai 20 Ağustos 2009 Cumhurbaşkanlığı seçimlerine hile karıştığını, hileli oylarının düşülmesinin ardından oyların yüzde 48'lere düştüğünü kabul etti. Bağımsız seçim komisyonu ikinci tur seçimin 7.11.2009'da yapılmasına karar verdi.

Türkiye ve İran arasındaki, doğalgaz işbirliğinde iki buçuk yıldır masada olan mutabakat anlaşmaya dönüştü. Bu anlaşma ile birlikte, Basra Körfezi'nde, dünyanın en zengin doğalgaz havzalarından birinde bulunan Güney Pars Sahası'nda, iki ülke ortaklaşa doğalgaz çıkaracak. Toplam rezervi 14 trilyon metreküp olan Güney Pars Sahası'ndan Türkiye'nin halesine girme hakkı kazandığı bölüme, yılda 35 milyar metreküp gaz elde edilebilecek. Bu arada İran-ABD ilişkilerinin düzelmesi halinde Nabucco doğalgaz hattına İran'dan gaz verilmesi de mümkün hale gelebilecek.

KASIM

Afganistan seçim komisyonu, Hamid Karzai'nin rakibi Abdullah Abdullah'ın 7.11.2009'da yapılacak seçimlerin ikinci turundan çekildiğini açıklaması üzerine, seçimleri iptal ettiği açıklandı. Abdullah, Karzai ile yaptığı görüşmelerde taleplerinin karşılanmadığını gerekçe göstererek seçimlerden çekilmiş. Karzai yeniden Afganistan cumhurbaşkanı oldu.

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA) Başkanı Muhammed El Baradei, İran'ın elindeki düşük öğekte zenginleştirilmiş uranyumun Türkiye'ye gönderilmesi önerisinde bulundu. Ancak, İran'ın böyle bir teklifi egemenlik hakları açısından kabul etmediği belirtildi. Ayrıca İran Dışişleri Bakanı Manuçar Mutteki, bir süre İran'a yapılan, zenginleştirilmiş uranyumun yurt dışına göndererek depolama fikrini kabul etmediklerini ifadeyle, "Kesinlikle yüzde 3,5'lik yakıtımızı yurt dışına göndermeyeceğiz, ama İran içinde nükleer yakıtla değiştirmeyi düşünüyoruz" şeklinde konuştu. Son olarak İran'da, Cumhurbaşkanlığı Mahmud Ahmedinejad başkanlığında toplanan bakanlar kurulu, Natanz nükleer santrali ölçeğinde 10 yeni uranyum zenginleştirme tesisinin inşası için Uluslar arası Atom Enerjisi Kurumu'na yetki verdiğini duyurdu.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan, Dağlık-Karabağ sorununu çözümü için Almanya'nın Münih kentinde bir araya geldi. Yaklaşık 4 saatlik görüşmelerin ardından Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGIT) Fransız eşbaşkanı Bernard Fassinier, iki Cumhurbaşkanının Karabağ konusundaki görüşmelerde önemli ilerlemeler sağlandığını bildirdi.

19 Kasım'da Lizbon Anlaşması çerçevesinde Avrupa Birliği'nde tarihi bir seçim yapıldı. Türkiye'nin AB üyeliği karşılığıyla bilinen Hristiyan Demokrat Belçika Başbakanı Herman van Rompuy, Birlik tarihinin ilk başkanı olarak atandı. Van Rompuy, özellikle Alman Şansölye Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy tarafından desteklenmekteydi. AB tarihinin ilk Dışişleri Bakanı da İngiliz Baroness Catherine Margaret Ashton oldu.

24 Kasım'da Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Dış Ticaretleri Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ile birlikte Libya'ya ziyaret etti. 13 yıl aradan sonra Libya'ya ziyaret eden ilk Türk başbakanı olan Erdoğan, Libya lideri Muammer Kaddafi ile de bir araya geldi. Görüşmelerin ardından iki ülke arasındaki vize uygulamasının kaldırılacağı açıklandı.

29 Kasım'da İsviçre'de yeni minare yapımına yasak getirilip getirilmeyeceğine karar vermek amacıyla düzenlenen referandumda, seçmenin yüzde 57'den fazlası yasaya destek verdi. Referandumun kesin sonuçlarına göre, konfederasyonu oluşturan 26 kantondan sadece dördü bu yasaya karşı çıktı. Yasak, Müslüman dünyasından tepki gördü.

AB İçişleri ve Adalet Bakanları, 19 Aralık'ta düzenlenen Sırbistan, Karadağ ve Makedonya vatandaşlarının Schengen ülkelerine vizesiz girmesine onayladı. Ortak vize alan Schengen, AB'de Bulgaristan, Romanya,

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri 2009 yılı gelişmeleri

Nazlı MAC
KTO Etüd-Araştırma Servisi Uzmanı

2002-2007 dönemiyle mukayese edildiğinde, 2007 başından itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerde belirgin bir durğunluk gözlenmektedir. Bu durumu, bizimle aynı anda müzakerelere başlamış olan Hırvatistan 2012'de üye olmayı garantilemişken, bizim önmüzde müzakereye açılmak için bekleyen 25 faslin daha olması en çarpıcı biçimde göstermektedir.

Esasında Türkiye-AB ilişkilerinin 2005 sonrası süreçte durma noktasına gelmesinin önemli bir boyutunu Türkiye'nin 2007-2008 arası dönemde çalkantılı bir iç siyasi atmosfere girmesi oluşturmuştur. Siyasal ve toplumsal bir kutuplaşmaya girilen bu dönemde hem reform hem de müzakere süreci tamamen arka planda kalmıştır.

Türkiye'nin AB sürecinin neden "raydan çıktığına" ilişkin bazı tespitler yapılabilir. AB'nin Ankara'yla üyelik müzakerelerine başlama kararının ardından bazı Avrupalı liderlerin yaptığı Türkiye karşıtı açıklamalar, imtiyazlı ortaklık önerileri ve müzakerelerin önüne konulan engeller katılım sürecini rayından çıkarmıştır. Böylece, Türklerin üyeliğe verdiği destek ve dolayısıyla hükümetin reform istegi azalırken bu durum Türkiye karşıtlarının argümanlarını güçlendirmiştir. Yani bir "kısır döngü" söz konusudur.

Bununla birlikte hükümet, 2009 yılı başında "AB'ye dönüş" niyetini gösteren bazı işaretler vermeye başlamıştır. 2009 yılının Türkiye-AB ilişkileri için artık karar yılı olması nedeniyle 2009 yılında hükümet (biraz da zorunlu olarak) AB konusunda harekete geçmiştir. Öncelikle 2003'ten bu yana güncellenemeyen Ulusal Program hazırlanmış ve onaylanmıştır. Sonrasında Kürtçe yayın yapan TRT Şeş hayata geçmiştir. En önemlisi AB işleri, yeni kurulan bir devlet bakanlığının görev alanına verilmiş ve Egemen Bağış Devlet Bakanı ve Başmüzakereci olarak atanmıştır. Diğer yandan kurulduğu Temmuz 2009'dan bu yana Dışişleri Bakanlığı bünyesinde hizmet veren Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) yeni kurulan Devlet

Bakanlığı'na bağlanmıştır. Türkiye, Avrupa Birliği ile ilişkilerinin müzakereler ve reform süreci yanında üçüncü temel aygıtı oluşturan iletişim konusuna ilişkin hazırlanan Türkiye'nin AB İletişim Stratejisi, Bakanlar Kurulu'nun görüşüne sunulmuş ve kabul edilmiştir. Türkiye-AB ilişkileri önündeki birinci ve uzun vadeli en önemli sorun olan üye ülkelerin kamuoylarının olumsuz bakış açısının değiştirilmesi açısından bu strateji büyük önem taşımaktadır. Son olarak Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Türkiye'nin Ocak 2010 tarihinden itibaren uygulayacağı yeni AB Stratejisini açıklamıştır. Yeni stratejinin dayanakları: "Mevcut AB müzakere sürecinin resmi platformda devamının sağlanması", "Ulusal program ve müktesebat uyum programı esasında 2010-2013 yıllarında yapılacak çalışmaların yıllık bazda takvimlendirilmesi", "Siyasi kriterler ve siyasi reformlarda sağlanan ilerlemelerin artırılması" ve "Güçlü bir iletişim stratejisi" olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede, AB Komisyonu tarafından Kasım ayında yayınlanan 2009 İlerleme Raporu son 4 yılla karşılaştırıldığında oldukça pozitifdir. Raporun ilk defa Türkiye'nin stratejik önemi vurgulanmıştır. Bu anlamda teknik değil siyasi içerikli bir rapor görüntüsü vermektedir. Küresel gerçeklere referans yapıp Türkiye'ye verilen sözlerin arkasında durulması gerektiği belirtilerek AB karşıtı üyelere mesaj verilmiştir. Bunda özellikle Türkiye'nin dış politika çerçevesinde ve enerji alanında yaptığı atımlar (Ortaç Akım, Nabucco, Ermenistan açılımı) etkili olmuştur. Türkiye'nin Ortadoğu'da oynadığı rolün AB'nin çıkarlarına ve hedeflerine uyduğu söylenebilir.

Avrupa Birliği'nde 2009 Yılı Gelişmeleri ve Türkiye

2009 yılında Avrupa Birliği, onay sürecindeki Lizbon Anlaşması, ekonomik kriz, Avrupa Parlamentosu ve AB Komisyonu seçimleri, Almanya seçimleri gibi yoğun bir gündeme sahip olmuştur. Bu yoğun gündem için Türkiye ile yürütülen üyelik müzakerelerinin arka planda kalması

kaçınılmazdır.

Genel olarak genişlemeyi AB gündeminin alt sıralarına iten yukarıdaki sebeplerin yanı sıra, doğrudan Türkiye'yi ilgilendiren sebepler de bulunmaktadır. Bunların başında da, 11 Eylül'den sonra Batı dünyasında tırmanışa geçen Müslüman karşıtlığının AB ülkelerinin çoğunda Türkiye karşıtlığına da etkilemiş olmasıdır. Zaten kamuoylarında Türkiye'nin üyelikle karşı "sosyo-kültürel" unsurlardan kaynaklanan bir soğukluk varken, bir de bunun siyasi söyleme dönüştürmesi, Türkiye-AB ilişkilerinin gidipattını olumsuz şekilde etkilemektedir.

Kuşkusuz bu nedeni en çok vurgulayanlar Almanya, Fransa, Yunanistan, Kıbrıs Rumları, Avusturya, Danimarka, Hollanda ve Lüksemburg'un oluşturduğu AB'deki Türkiye karşıtı cephe'dir. Bununla birlikte başta İngiltere, İsviçre ve İspanya olmak üzere Türkiye karşıtı cephenin karşısında ezici çoğunlukta AB üyesi ülkeler Ankara'nın birlik üyeliğine sıcak yaklaşmaktadır. Bunlardan en tehlikeli olanlar ise Yunanistan ve Kıbrıs Rumlarıdır. Kapalı kapılar ardında Türkiye karşıtı her türlü oyun içinde olan Yunanistan ve Kıbrıs Rumları kamuoyuna da Türkiye'nin AB sürecini desteklemezler açıklamaları yapmaktadır. Burada Türkiye'nin en büyük şansı ise Alman ve Fransız Sosyal Demokratların ve İşçilerin Türkiye'nin AB sürecine verdikleri desteklerdir.

Ancak bir süre önce de, AB ile ilişkilerde "felaket senaryosu" olarak nitelenen durum maalesef Almanya seçimleriyle ortaya çıkmıştır. Başbakan Merkel'in Türkiye'ye karşı aşırılıklarını dengelemekle olan Sosyal Demokrat Parti iktidar ortaklığından düşmüştür. Onların yerine, en az Hristiyan Demokratlar kadar Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkan Hür Demokrat Parti gelmiştir. CDU-FDP koalisyonunun Türkiye politikası ise oldukça nettir. Merkel önmüzdeki günlerde, çok daha ısrarla "imtiyazlı ortaklık" formülünü savunabilecektir. Böylece, Türkiye'nin AB yolundaki en önemli engel olarak gösterilen Nicholas Sarkozy liderliğindeki Fransa'nın yanına Angela Merkel'in Almanyası da net şekilde eklenmiştir.

Tam 50 yıldır Avrupa Toplulukları ile ilişkisi içinde bulunan, 1963'ten beri "ortak" sıfatını taşıyan, 1987'de tam üyelik mücadelesi yapmış, 1996'da Gümrük Birliğine girmiş, 1999'da "AB'ye aday ülke kabul edilmiş", 2005'te müzakerelere başlamış bir ülke için, AB mükesabatının hiçbir yerinde tanımlanmış "imtiyazlı ortaklık" örnek ne hukuksa, ne de ahlaki bir nitelik taşımaktadır. Üstelik, Avrupa Birliği Komisyonu'nun hazırladığı "Genişleme Stratejisi" belgesinde, Brüksel'in taahhütlerine sadık kalacağı ifade edilmiştir. Sarkozy-Merkel ikilisinin "imtiyazlı ortaklık" önerisi, AB'nin inanılmazlığı ve güvenilirliğini kökten sarsacak bir ahde vefazsızk örnek olarak tarhiye geçecek niteliktedir. Ancak bu iki ülke bir araya gelip, herhangi bir konuda el sıkıştıkları, onları bu karardan dönüderbilme gücüne sahip AB içinde başka bir gücü odaya da yoktur. Bu durum önmüzdeki Türkiye-AB ilişkilerinin olumsuz etkileyebilecek faktörlerin başında gelmektedir.

Türkiye'nin AB kurumlarına yani karar süreçlerine eşit olarak katılmadığı AB ekonomisine, dış politikasına ve savunma sistemine entegre olması mümkün değildir çünkü bu durum Türkiye'nin çıkarlarına aykırıdır. Bu nedenle Türkiye'ye üyelik garantisi, hatta üyelik tarihi (bu çok ileri bir tarih dahi olsa) verilmezse, üyelik müzakeresi sürecinin tıkanması kaçınılmazdır. Son birkaç yıl içindeki yaşanan gelişmeler bu iddiaları doğrular niteliktedir.

Türkiye-AB Katılım Müzakereleri

16-17 Aralık 2004 tarihinde gerçekleşen AB Zirvesi'nde Türkiye ile katılım müzakerelerine başlanması kararı alınmıştır. 3 Ekim 2005 tarihinde katılım müzakereleri resmen başlamıştır.

Ekim 2005-Ekim 2006 döneminde 33 müzakere faslında AB mükesabatı ile Türk mevzuatının karşılaştırıldığı tarama toplantıları tamamlanmıştır. Toplam 35 faslından oluşan AB mükesabatının "kurumlar" ve "diğer" faslları, müzakerelerin son aşamasında ele alınacak konulardan oluştuğundan tarama süreci kapsamı dışında değerlendirilmektedir.

Türkiye-AB Katılım Müzakerelerinde bugüne kadar; Bilim ve Araştırma, Sirketler Hukuku, Fikri Mülkiyet Hukuku, İstatistik, İşletme ve Sanayi Politikası, Trans-Avrupa Ağları, Tüketicinin ve Sağlık Konumması, Mali Kontrol, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Bilgi Toplumu ve Medya, Vergilendirme olmak üzere 11 faslıda müzakereler açılmıştır.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin AB ile müzakerelerde geldiği son durum görülmektedir. Bu çerçevede Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri kısa süre içerisinde dumna noktasına gelebilir. Çünkü Fransız ve Kıbrıs Rum Kesimi yüzünden çok sayıda faslıın askıda olması müzakereleri olumsuz etkilemektedir.

Kıbrıs (Ek Protokol) konusu 11 Aralık 2006 tarihli AB Genel İşler ve Dış İlişkiler Konseyinde alınan karar doğrultusunda aşağıda altı çizilen 8 faslı (Malların Serbest Dolaşımı, Gümrük Birliği, Balıkçılık, Ulaştırma, Mali Hizmetler, İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunma Serbestisi, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Dış İlişkiler) için açılış kriteri, diğer tüm fasllar için ise kapanış kriteri niteliği taşımaktadır. 8 faslın dışında Rum Kesimi de eğitim ve kültür faslı ile enerji fasllarını da bloke etmektedir.

Ayrıca 11. Tarım ve Kırsal Kalkınma, 17. Ekonomik ve Parasal Politika, 22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu, 33. Mali ve Bütçesel Hükümler ve 35. Kurumlar başlıklı fasllar Fransa tarafından "üyelikle doğrudan ilgili olması" gerekçesiyle engellenmektedir.

Bu durum, aslında Avrupa Birliği'nin hala Türkiye'ye ne yapacağına, nasıl ele alacağına bitmemesinde kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı da Sarkozy-Merkel ikilisinin, müzakereleri kesmeden, tam üyelik sürecini mümkün olduğu kadar uzatma ve zaman kazanma taktiği, genelde olumlu karşılanmaktadır. Ancak bu yaklaşıma ne orta ne de uzun vadede bu şekilde sürdürebilir. Dikkat edilirse, dimdiyede her 6 aylık Başkanlık döneminde 2 başlık müzakereye açılmıştır. Bugün ise zorlukla bir başlık açılabilir niteliktedir. Yakında müzakeresi masasına konulacak başlık bulunmayacaktır.

Nitekim AB yetkililerine göre Ankara ile açılacak faslı sayısı artık sadece 5 tane'dir. Bu fasllar şunlardır: 72. Fası-Cevre, 5. Fası- Kamu İhaleleri, 8. Fası-Rekabet, 19. Fası-Sosyal Politikalar ve İstihdam, 12. Fası-Gıda Güvenliği, Hayvan ve Birli Sağlığı. İsviçre dönem başkanlığı bitmeden 21 Aralık'ta çevre faslların açılması ile müzakerelerde 12 başlık açılmıştır. İsviçre'nin sonra AB dönem başkanı olacak İspanya ve sonraki dönem başkanlıkları için sadece 4 başlık kalacaktır. Ancak Türkiye'nin bunlardan üçünü açılış kriterlerini yerine getirmesinin zor olduğu, sadece rekabet'in açılacağı belirtilmektedir.

Özete tamamen siyasi nedenlerden dolayı şu an Türkiye'nin 35 başlığın 18'ini açmaya üye devletler tarafından engellenmektedir. Kıbrıs'ta çözüm olmazsa müzakereler tümüyle durabilir.

Açılan ve Geçici Olarak Kapalılaşan Faslılar	Müzakere Pozisyonunu Vermeye Davet Edildiğini ve Müzakere Pozisyonlarını Sıradığımız Faslılar	Konsey'de Onaylanıp Açılış Kriterleri Belirlenen Faslılar	Taslak Tarama Sonu Raporlarının Henüz Türkiye'ye Hittirildiği Faslılar	
			Konsey'de Görülmesi Süren Faslılar	Konsey'de Görülmesi Süren Faslılar
25. Bilim ve Araştırma (12 Haziran 2006)	17. Ekonomik ve Parasal Politika (MPB: 9 Mart 2007) 26. Eğitim ve Kültür (MPB: 25 Mayıs 2006)	1. Malların Serbest Dolaşımı (Kıbrıs açılış kriteri) 3. İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi (Kıbrıs açılış kriteri) 5. Karım Alınları 8. Rekabet Politikası 9. Mali Hizmetler (Kıbrıs açılış kriteri) 11. Tarım ve Kırsal Kalkınma (Kıbrıs açılış kriteri) 12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Baki Sağlık 19. Sosyal Politika ve İşadamlar 27. Çevre 29. Gümrük Birliği (Kıbrıs açılış kriteri)	2. İçişleri Serbest Dolaşımı 13. Balıkçılık 14. Taşınmazlık Politikası (Kıbrıs açılış kriteri) 15. Enerji 22. Bölgeleşme ve Yapısal Araçların Koordinasyonu 23. Yargı ve Temel Haklar 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik 30. Dış İlişkiler (Kıbrıs Açılış Kriteri) 33. Mali ve Bütçesiz Hükümler	31. Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası
Açılan Faslılar				
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı (18 Aralık 2008) 6. Serikeler Hukuku (12 Haz. 2008) 7. Fikri Mülkiyet Hukuku (12 Haziran 2008) 10. Bilgi Toplumu ve Medya (18 Aralık 2008) 16. Vergileşme (30 Haz. 2009) 18. İstatistik (26 Haziran 2007) 20. İşletme ve Sanayi Politikası (28 Şubat 2007) 21. Trans - Avrupa Ağları (19 Aralık 2007) 28. Tüketicinin ve Sağlıkın Korunması (19 Aralık 2007) 32. Mali Kontrol (26 Haz. 2007)				

AB, Aralık 2006'da 8 faslın askıya alınmasına karar verdiğinde 2009 sonunda "meseleyi tekrar ele alacağına" hükmetmişti. Ankara'yı yıllardır baskı altında tutan sorun, aslında Türk hükümetinin 3 yıl önce bulunduğu bir taahhüden kaynaklanmaktadır. Türkiye, Ankara ek protokolü uyarınca Aralık 2009'a kadar limanlarını Kıbrıs Rum gemilerine ve hava alanlarını Kıbrıs Rum uçaklarına açma yükümlülüğünü kabul etmiş, bu nedenle Aralık 2006'da AB zirvesinin bildirisinde açıkça yer almıştı.

Türkiye bu sözüne çeşitli nedenlerden yerine getirememiştir. Başlıca gerekçe, Rum yönetiminin Kuzey Kıbrıs'ı abluka altında tutması, AB'nin de KKTC'ye karşı izolasyon politikasını sürdürmesidir. Belki karşılıklı olarak bu sınırlamaları kaldırılabilseydi, 3 yıl önce verilen sözler de yerine getirilebilirdi. Ama böyle bir formül üzerinde dahi mutabakat sağlanamadı.

Ancak, AB Komisyonu 14 Ekim 2009 tarihinde yayınladığı ilerleme raporunda hiçbir muhtemel müeyyideden bahsetmeyerek Rumları kırdırmıştır. Genişleme komiseri Olli Rehn, Türkiye'nin zaten cezalandırıldığını ve ne bir devletin ne de bir şahsın işi zefa cezalandırılmayacağına savunmaktadır. AB Komisyonu, Kıbrıs müzakerelerini takviye etmek için geçtiğimiz günlerde Leopold Maurer'i Kıbrıs temsilcisi olarak atamıştır.

AB diplomatları, Türkiye-AB sürecinin 'kayma vurmaması' için Kıbrıs sorununun acilen çözülmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar. Ancak Ada'dan gelen haberler pek olumlu değildir. Rum Kesimi lideri Dimitris Hristofyas sürekli müzakerelerin işi gitmediğini söylemekte ve AB'de yaptırım kozunu kullanarak Türk tarafından tavizler koparmaya çalışmaktadır. Rum kesimi ise Aralık Zirvesi'nde veto dahil bütün seçeneklerin masada olacağını söylemektedir.

AB-Türkiye ilişkilerinin ve müzakere sürecinin geleceği açısından önem arz eden ve belki de üç yıldır beklenen AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi, 10-11 Aralık 2009 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleşmiştir. Bu zirveyi önemli kulan nokta Türkiye'nin, limanlarını Rum bandıralı gemilere açmasını öngören Ek Protokolü uygulamamasının müzakereler üzerinde yaratacağı sonuçların masaya yatırılacak olmasıydı. Zirve Bildirisinde Türkiye'nin Ek Protokolü uygulamaması sert bir dille eleştirilse ve bu durum önümüzdeki yıl yayımlanacak olan İlerleme Raporu'nda ele alınacağı belirtilse de verilen mesaj, "Bu konuda gecikmeksizin ilerleme sağlanmasının beklendiği" vurgusunun ötesine geçmemiştir.

Zirvenin sonuç bildirisinde Türkiye'ye yüklenilmesine de, üyelik müzakerelerinde ileride geçecek fazla adım kalmamıştır. Kendi şartlarını karar metnine sokamayan Rum yönetimi ise, ayrı bir deklarasyonla, 6 yeni faslın müzakeresini bloke edeceğini bildirmiştir. Kıbrıs Rum Kesimi Dışişleri Bakanı Markos Kiprianu toplantı sonrası yaptığı basın

toplantısında deklarasyonu açıklamıştır. Buna göre Kıbrıslı Rumlar tek taraflı 6 müzakere başlığına benzerlik (açılış kriterleri) getirdiğini duyurmuştur. Bunlar sırasıyla; 2-İş gücünün serbest dolaşımı- 15-Enerji, 23-Hukuki ve temel haklar, 24-Adalet, Özgürlük ve Güvenlik, 26-Eğitim ve Kültür, 31-Dış Güvenlik ve Savunma. Kiprianu açıkladığı 6 başlıkta Türkiye'nin atacağı adımlara göre kendilerinin karar vereceklerini söylemiştir. Kıbrıslı Rumlar bunun AB kararı olmasını istiyorlardı. Bu AB kararı olmadı, böylece kendileri tek taraflı deklarasyon yayınlamak 6 başlığı daha bloke edeceklerini açıklamış oldular. Yani müzakereler durulmadı ama iyiden iyiyeye yaklaşıldı.

Bundan sonra Türkiye, tüm zorluklara karşın reform sürecini hızlandırmak için daha fazla gayret göstermek zorundadır. Nisan 2010'a kadar Kıbrıs'ta çözüm sağlanması ciddi bir şekilde desteklenmelidir. Çünkü Nisan'da KKTC'de cumhurbaşkanlığı seçimi vardır ve çözüm yanlısı Mehmet Ali Talat'ın Rumlarla ortak çözümü istemeyen Derviş Eroğlu karşısında kaybetmesi beklenen sonuçtur. Bu durumda 2010 baharından itibaren ağırlaşmış bir Kıbrıs Krizi ortaya çıkabilir. O tarihten önce, en geç Mart ayına kadar adada bir çözüme varılır, referandumlarla her iki halkan da çözüm için onay olmadıkça, sonrası belirsizdir. Böyle bir kriz Türkiye'nin AB ile yürüttüğü müzakerelerin de krize girmesine yol açar. Çünkü AB'nin bu kriz beklentisine karşı elinde bir "B Planı"nın bulunmadığı görülmektedir. Bu noktada Türkiye'nin bir çıkış planı hazırlaması ve uygulaması elzemdir.

AB - Türkiye Müzakere Süreci 2009 Yılı Gelişmeleri

1 Ocak 2009	AB'nin 6 aylık Dönem Başkanlığına Çek Cumhuriyeti Fransa'dan devralmıştır.
8 Ocak 2009	Türkiye'nin AB'ye tam üyelik müzakereleri çerçevesinde yapısal bir değişiklik gerçekleştirilerek, AKP Genel Başkan Yardımcısı Egemen Bağış, Devlet Bakanı olarak atanmış ve Avrupa Birliği makamları ile yapılacak tam üyelik müzakerelerinde " Başmüzakereci " görevini yürütmekle görevlendirilmiştir.
26 Ocak 2009	Nabucco Projesine ilişkin son durumun değerlendirilmesi, sıkıntılı görüşülmesi ve fikir alışverişinde bulunulması amacıyla Macaristan'da, projede yer alan altı ülkenin üst düzey temsilcileri, tedarikçiler ve transit ülke temsilcilerinin katıldığı kapsamlı bir Nabucco Zirvesi düzenlenmiştir.
5 Şubat 2009	TBMM, Türkiye'nin Kyoto Protokolü 'ne taraf olmasına ilişkin Kanun Tasarısını kabul etmiştir. Böylece Türkiye, Kyoto Protokolü'nün sona ereceği 2012 yılı sonrasına ilişkin iklim değişikliği anlaşması müzakerelerine bir taraf ülke olarak katılabilecektir.
19 Şubat 2009	Avrupa Adalet Divanı (ATAD) aldığı bir karar ile AB ülkelerine hizmet sunmak amacıyla giden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından vize talep edilemeyeceğine hükmetmiştir.
12 Mart 2009	Avrupa Parlamentosu AP Türkiye Raportörü Hollandalı Hıristiyan Demokrat Parlamenter Ria Oomen -Ruijten'in kaleme aldığı Türkiye Raporu , Avrupa Parlamentosu'nda kabul edilmiştir.
26-27 Mart 2009	Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Brüksel'i ziyaret ederek Avrupa İş Dünyası Zirvesi'ne onur konuğu olarak katılmış ve bu çerçevede AB kurumları temsilcileri ile görüşmelerde bulunmuştur.
21 Nisan 2009	AB-Türkiye Troykası , AB Dönem Başkanı Çek Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanı Karel Schwarzenberg'in başkanlığında, Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ile Avrupa Komisyonu'nun Genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn'in katılımı ile Prag'da gerçekleştirilmiştir.
19 Mayıs 2009	Türkiye-AB ilişkileri alanındaki en yüksek karar organı olan bakanlar düzeyindeki Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı Brüksel'de yapılmıştır.
4-7 Haziran 2009	Beş yılda bir yapılan Avrupa Parlamentosu (AP) seçimleri 27 AB ülkesinde gerçekleştirilmiştir. Seçim sonuçlarına göre 736 sandalyeli AP'de Sağ partiler oylarını korurken Aşırı Sağ partilerin oylarında önemli artışlar olmuştur. Sosyal Demokrat ve Sosyalist partiler önemli oy kaybına uğramıştır.
30 Haziran 2009	Türkiye ile AB arasında gerçekleştirilen Hükümetler arası Konferans ile " Vergilendirme Flash " müzakerelere açılmıştır.
1 Temmuz 2009	AB'nin 6 aylık Dönem Başkanlığına Çek Cumhuriyeti'nden İsviçre geçmiştir.
16 Eylül 2009	Avrupa Parlamentosu Jose Manuel Barroso'yu ikinci kez beş yıl süreyle Avrupa Komisyonu Başkanı olarak seçmiştir.
7 Eylül 2009	Bağımsız Türkiye Komisyonu, "Avrupa'da Türkiye: Kısıt Döngüyü Kırmak" başlıklı ikinci Türkiye raporunu, 7 Eylül'de Brüksel'de kamuoyuna açıklamıştır.
9 Eylül 2009	Avrupa Birliği ve Balkan Ülkeleri arasında 2006 yılında kurulan Enerji Topluluğu'na Türkiye'nin de katılımı için müzakereler Viyana'da başlamıştır.

14 Eylül 2009	Hükümet, Avrupa Birliği'ne üyelik süreci çerçevesinde Avrupa'da bulunan Türkiye karşıtı kamuoyunu ikna etmek amacıyla bir AB İletişim Stratejisi oluşturmuştur. Bakanlar Kurulu toplantısında kabul edilen strateji belgesi kapsamında AB ülkelerindeki kamuoyuna yazılı ve görsel medya araçları da dahil olmak üzere çeşitli yollarla ulaşılması öngörülmektedir.
2 Ekim 2009	AB'nin kurumsal yapısında ve işleyişinde önemli değişiklikler öngören, yürürlüğe girebilmesi için tüm üye ülkelerin onayına ihtiyaç duyulan Lizbon Anlaşması için İrlanda'da düzenlenen 2. referandumdan "evet" sonucu çıkmıştır.
14 Ekim 2009	Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan 2009 yılı İlerleme Raporu ve Genişleme Stratejisi 14 Ekim 2009 tarihinde yayımlanmıştır.
20 Ekim 2009	"Katılım öncesi yardım enstrümanı" (IPA) aracılığıyla aday ve potansiyel aday ülkelere mali destek sağlayan Avrupa Birliği, bu yıl 566,4 milyon avro düzeyinde bulunan Türkiye'ye ayırdığı kaynağı gelecek yıl 653,7 milyon avroya yükseltme kararı almıştır. Bu çerçevede Türkiye'ye 2011 yılında 781,9 milyon avro, 2012'de 899,5 milyon avro ve 2013'te 935,5 milyon avro tahsis edilmiştir.
21 Kasım 2009	Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Türkiye'nin Ocak 2010 tarihinden itibaren uygulayacağı yeni AB Stratejisini açıklamıştır.
26 Kasım 2009	Türkiye-AB Trojkası Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, AB Dönem Başkanı İsvetçi temsilen Dışişleri Bakanı Carl Bildt, İspanya'yı temsilen AB Devlet Sekreteri Diego Lopez Garrido ve AB Komisyonu Ankara Daimi Temsilcisi Marc Pierrini katılımı ile İstanbul'da yapılmıştır.
1 Aralık 2009	AB'nin kurumsal yapısını düzenleyen Lizbon Anlaşması , 1 Aralık tarihinde resmen yürürlüğe girmiştir.
7-8 Aralık 2009	AB Genel İşler ve Dış İlişkiler Konseyi toplantısı AB Dışişleri Bakanları'nın katılımı ile 7-8 Aralık'ta Brüksel'de toplanmıştır. AB Dışişleri Bakanları 'Türkiye'nin Ek Protokolü uygulamasının yeniden gözden geçirilmesini 2010'a erteleme' kararı üzerinde uzlaşmışlardır.
10-11 Aralık 2009	AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi Brüksel'de yapılmıştır. Zirve, AB'yi daha siyasi bir yapıya kavuşturacak olan Lizbon Anlaşması'nın kabul edilmesinden sonra yapılan ilk zirve olma özelliğini taşımaktadır. 27 AB ülkesinin liderini buluşturan zirvenin ana gündemini Lizbon Anlaşması ile başlayan kurumsal düzenlemeler, finansal piyasa denetimi, Kopenhag Zirvesi için AB'nin iklim değişikliği ile ilgili konumu ve temel özgürlükleri korumak ve güvenliği sağlamak için Stockholm programı altında ele alınacak tedbirler oluşturmuştur. Zirvenin sonuç bildirgesinde AB Dışişleri Bakanları'nın üzerinde uzlaştıkları 'Türkiye'nin Ek Protokolü uygulamasını n yeniden gözden geçirilmesini 2010'a erteleme' kararını aynen onaylamıştır.
21 Aralık 2009	Brüksel'de gerçekleştirilen Hükümetlerarası Konferans çerçevesinde Türkiye ile çevre faslının açılmasına karar verilmiştir. Böylece toplam 35 müzakere başlığından 12'si açılmıştır.

ORGANİZE İŞLER BUNLAR!...

Fuar çalışmaları tıpkı bir puzzle parçalarını birleştirmeye benzer. Her şey yerinde olmalı ki, puzzle tamamlansın.

Parçaları zamanında ve doğru birleştirmek için güçlü bir partnere ihtiyacınız vardır. Damla Ofset, 1600 metrekaarelik üretim tesisi, 65 kişilik deneyimli kadrosu ve bol alternatifli çözüm önerileri ile promosyon ve baskılı işlerde aradığınız partnerdir.

Damla Ofset'le matbaa ve promosyon işlerinizi kolaylıkla organize edin.

Damla Ofset A.Ş.
Büsan Organize Sanayi Ankara Yolu Girişi 10631 Sokak
No:4 42050 Karatay / Konya
Tel : +90 332 345 00 10 (pbx)
Fax : +90 332 345 39 19
www.damlaofset.com.tr

damla ofset®
şizin matbaanız

Dünyada ve Türkiye'de su potansiyeli

Arş. Gör. M. Göktaş KAYA
Arş. Gör. Yeşim KUBAR

Ekosistem; belirli sınırları olan, canlı ve cansız tüm materyaller arasındaki ilişkileri döngüleştirilen bir sistemdir. Çevre ise ekosistem bütünü oluşturmaktadır. Çevre, dışarıdan gelecek tepkilere, kendini dengeleyecek şekilde karşılık vermektedir. Çevrenin vermiş olduğu bu karşılık ekolojik dengeyi oluşturmaktadır. Söz konusu ekosistemde, yaşamın en önemli kaynağını su oluşturmaktadır. Dünyadaki en önemli çevre kaynaklarının başında su gelmektedir. Günümüzde su çok çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır; içme suyu, sulama suyu, endüstriyel su, enerji sağlama yönelik olarak kullanılan su, kaplıcalar, vb. Görüldüğü gibi su hayatın kaynağı oluşturmaktadır, ihtiyaçların ilk sırasında yer almaktadır. Suyun azalması yada yok olması, yaşamında da yok olması anlamına gelmektedir. Bu nedenle de suların kirlenmesi, su arıtma, su politikaları ve stratejileri önem kazanmaktadır.

Kamu mali olarak görülürse, üstülar arası sermayenin ve tekelinin istihlamları kabartarak bir piyasa mali haline getirilmisir. Su hizmetlerinin kamu hizmetleri dışına çıkarılarak yaratılan ayrımcılığa çeşitli nedenlerle mesruluk kazandırılmaya çalışılmaktadır. Kürsel su tekelilerinin, en etkili sonuçlarını, suyun kit bir kaynak olduğundan habistire iyi yönetilmesi gerektiği, iyi yönetimini ise piyasa koşullarında gerçekleştirebileceğidir. Kamu adına yönetimi elinde bulunduran devlet, halktan, yapıtı bızmetin bedelinin alamadığı için "sular" israf edilmiştir. Tasarruf, ancak su kesintileri gündeme geldiğinde batırılmaktadır.

Kürsel su şirketlerinin oluşturulan Dünya Su Politikaları, Avrupa Birliğı (AB), Dünya Bankası (DB) ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi sermayenin temsilcisi örgütlerce aç gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler üzerinde yaptırma dönüştürmektedir. Su sektöründe kamu ve özel sektörün rollerinin belirlemesinin yönelik müzakereler, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmetlerin Mübadelesine İlişkin Genel Anlaşması (GATS) çerçevesinde sürmektedir.

Dünya nüfusunun henüz %5'inin suyunu uluslararası şirketlerden aldığı ve su satışlarından elde edilen pehinin şimdinden petrol gelirlerinin yarısına ulaştığı görüldüğünde, bu alanda ne kadar büyük bir kâr potansiyeli olduğu anlaşılabilir. Kişi başına yılda 10.000 m³'ten fazla su düşen ülkeler su zenginii sayılmaktadır. Ülkemizde bu kişi başına düşen su miktarı yıllık 1.450 m³'tür. Bu bakımdan bakıldığında ülkemiz su zenginii değil, ancak kendi kendisine yeten bir ülke komünadadır. Suyun bölgesel dağılımında farklı kişi başına düşen su miktarlarını da değıştirmektedir. Planlısız kentleşme ve güçler belli bölgelerde ya da şiddetinin artırılmaması için büttensel bir politikadan söz etmek gerekir. Bu politikta, kentleşme, sanayi, tarım, ormancılık, ulaşım, eğitim gibi bütün alanları ilgilendirmektedir.

Dünya genelinde sağlıklı suya erişen nüfusun toplam nüfusa oranı %82'dir. Sanayilemiş ülkelerde bu oran %69, gelişmekte olan ülkelerde %66, Afrika'da %38, Asya ve Pasifik'te %63, Latin Amerika - Kararipil ile Kuzey Afrika ve Orta Doğu'da %77, Türkiye'de ise %93'tür. Türkiye'de bu oran her geçen gün azalmaktadır. Sağlıklıya suya erişim bedeli gün peçtikçe artmaktadır.

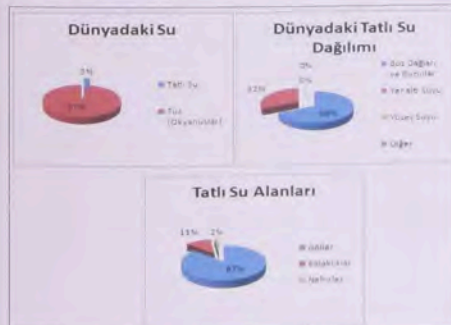
SUYUN TANIMI VE DÜNYADA SU MİKTARI

Su, hava, toprak ve ateş ile birlikte hayatın dört temel unsurundan biridir. İnsan ihtiyacının karşılanabilmesi için yürütülen her türlü faaliyette kullandırı, kullanılması zorunlu olan, yeniden üretilmeyen ve üretiminde insanlığın katılımı olmayan doğal kaynaklardan su hayatı bir önemli sahiptir ve kit kaynaklardadır. Evrendeki miktarı değışmeyen, tarımsal üretim ve verimliliğinin en önemli girdisi olan suyun, tarımsal sulamada kullanılan miktardan fazla olması nedeniyle, kit ve yaşamsal olan bu kaynağın rasyonel kullanılmasını yollarını ortaya koyan yaptırımları da öncelikli olarak incelemesi gereği ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak; Su yaşamdır, Eko sistemlerin ve tüm insanların yaşamının idamesi, suya bağımlıdır. Canlılar tarafından en çok kullanılan doğal kaynaktır, Müdahalelere çok duyarlıdır. Bölgesel ölekte veya kalite yönünden ise, sonlu sınırlı bir doğal kaynaktır.

Dörtte üçü su ile kaplı olan Dünya 'mavi gezegen' olarak adlandırılmaktadır. Ancak dünya üzerindeki suyun %97.5 i tuzludur, % 2.5 oranındaki tatlı suyun %70 gibi önemli bir oran Antartika ve Greenland'da buz kütleli halindedir, kalan kısmının büyük bir bölümü ise derin yeraltı su küresinde bulunmaktadır. Tatlı suyun kaynağı yılda yarım milyon kilometre kipten fazla miktarda buharlaşarak sudur. Buharlaşma suyun %60'ı yağmur olarak denizlere düşmekte ve yüzüne geri dönen suyun büyük kısmı daha insan kullanımına hazır hale gelmeden buharlaşmaktadır.

Geride bıraktığımız yüzyılda dünya nüfusu 4 kat artarken, su ihtiyacı 9 katna çıkmış; endüstri, geçtiğimiz yüzyılın başında kullandığı su miktarının 40 kat fazlasını kullanyorken 2000'ü yıllara merhaba demistir. Bu rakamlar arasındaki en çarpıcı gerçek ise yerlerde kullanılan suyun %85'inin, yerküre nüfusunun %12'si tarafından kullanıldığıdır.

Dünya'nın Tatlı Su Dağılımı

Kaynak: <http://ga.water.usgs.gov/edu/watercycle/turkish.html> 15.02.2008.

Yeryüzündeki suyun sadece %3'ü tatlı sudur. Tatlı su miktarının sadece %1'i erişilebilir durumdadır. Sekilde Dünyada su potansiyeli ve tatlı suyun yüzdesel dağılımı yapılmıştır. Bu dağılıma göre, Dünyada tuzlu su oranı %97 iken tatlı su oranı sadece %3 olmaktadır. Tatlı suyun dağılımına bakıldığında buz dağları ve buzulların tatlı suyun %68'inin oluşturduğu, yer altı suyunun oranının ise %32 olduğu görülmektedir. Tatlı su alanlarına bakıldığında ise %87'sinin göllerde %11'inin bataklıklardan ve %2'sinin nehirlerden oluştuğu görülmektedir.

Dünyada Yıllık Kişi Başına Düşen Kullanılabilir Su Miktarı

Kıta- Ülke Ortalaması	Yıllık Kişi Başına Düşen Kullanılabilir Su Miktarı
Sürye	1.200 m ³
Lübnan	1.300 m ³
Türkiye	1.430 m ³
Irak	2.020 m ³
Afrika Ortalaması	7.000 m ³
Güney Amerika Ortalaması	23.000 m ³
Dünya Ortalaması	7.600 m ³

Kaynak: <http://www.swf.org.tr/wr-turkiye-bakinda/ho-yapiyoruz-osakaynaklari/> 20.01.2008

Tabloda ise dünyada yıllık başda kişi başına kullanılabilir su miktarının bazı ülke ve kıta ortalamaları ayrı verilmiştir. Türkiye kişi başına su kullanımında İraktan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Dünya ortalaması ile karşılaştırıldığında Türkiye'nin kişi başına kullanılan su miktarının oldukça düşük olduğu yorumunu yapabiliriz.

SU İLE İLGİLİ KAVRAMLARIN AÇIKLANMASI

20. yüzyıl başlarına kadar insanların pek kullanmadığı "Sınır aşan veya Sınır oluşturulan (uluslararası) su", "su hakkı", "su ihtilali" ve "su hukuku" gibi kavramlar, yüzyılın ilk yarısından sonra ülkelerin sözlük ve gündemlerinde iyice yerini almış durumdadır.

Ulusal Akarsu: Kaynağının denize aktığı veya kadar tek bir devletin hudutları içinde kalan akarsulardır. Bu tür akarsular üzerinde yapılacak düzenlemenin tamamı, "ulusal yetki" kavramının içinde kalmakta ve ulusal hukukun konusuna olmaktadır. Sakarya, Kızılırmak, Yeşilirmak ve Gediz gibi nehirler bu tür sulardır.

Uluslararası Sular: Birçok devletin ülkesinden akan ulusal olmayan sular, iki devleti birbiriinden ayıran sınır akarsular. Denizden itibaren ülkesini elversin ve kaynağı ile ağzı arasında iki veya daha fazla devletin ülkesini kesen veya ayıran akarsular, uluslararası akarsu niteliği taşımaktadır. Merç (Türkiye-Yunanistan) ve Arpaçay (Türkiye-Ermenistan) nehirleri bu tür sulardır.

Sınırşan Sular: Bir ülkeden doğan ve bu ülke toprakları üzerinde aktıktan sonra bir veya daha fazla ülkenin sınırlarını aşarak akmasını sürdüren akarsulardır. Fırat (Türkiye-Sürye-Irak), Dicle (Türkiye-Irak) ve Çoruh (Türkiye-Gürcistan) nehirleri bu tür akarsulardır.

Kıyıdaş Ülkeler: İki ülke arasında sınırı teşkil eden "uluslararası suların" kıyısında bulunan ülkelerdir. Örneğin Arpaçay Nehrine göre Türkiye ve Ermenistan "Kıyıdaş Ülke"lerdir.

SU KAYNAKLARININ KULLANIMI

Eysel Kullanım: İçme, yıkama, yemek yapma, mutfak kullanımı, ev temizliği ve tuvalet kullanımı ev-içinde su kullanımının olusturur. Eysel su tüketimini farklı bölgelerde farklı miktarlarda olabilir. Bu tür su kullanımını, iklim koşullarına, yaşam tarzına, kültüre, geleneğe, doğa rejimine, su dağıtım teknolojilerine, sosyo-ekonomik koşullara ve insanların eğitim seviyelerine bağlı olarak değıştirmektedir. Örneğin, Kuzey Amerika'da yaşayan bir insan, Gan'da yaşayan bir insandan günlük 70 kat daha fazla su tüketmektedir. Bir Avrupa ülkesinde su miktarının %32'sini tuvalet kullanımını için harcarken, bu oran bir Hintli kişi başına %1'dir. Ayrıca, bu listeye girmeyen bazı ülkelerde, sağlanan su günde kişi başına 50 litreye geçse de su kalitesi azr edlilen alınırdır. Nüfus artışının ve kentleşme oranının artması ile önümüzdeki yıllarda eysel su kullanımının daha da artması beklenmektedir.

Tarımsal Kullanım: Dünyadaki toplam %69'u sulamakta kullanılmakta olup, 1990 yılında 2.680 km³ su tarım arazilerinin sulanmasında kullanılmıştır. Sülyaya yüksek değere ürün geliştirmenin anahtardır. Sulanan bu alanlar dünyadaki toplam bitkisel üretimini yaklaşık 1/3'ünü karşılamaktadır. Ancak, dünyanın bazı bölgelerinde kentlerin büyümesi, ve tuzlanma, erozyon ve tarım suyunun çok endüstriyel ihtiyaçlara kaydırılmasından dolayı tarım alanlarının azalması sebebiyle tarım alanlarından önemli bir miktar başka alanlara kaydırılmıştır. Dünyada su kaynaklarından özellikle tarımsal sulamada israf edildiğine dair yaygın bir kanaat vardır.

İçme-Kullanma ve Sanayi Suyu Temini: Gelişmekte olan ülkelerde yaşanan hızlı nüfus artışı sonucu ortaya çıkan köy-kent yönlü göçün neden olduğu kentleşme ve sanayileşme içme-kullanma suyunu olan talebin katlanarak artmasına neden olmaktadır.

Küresel Su Dağılımına Yönelik Bir Tahmin

Su Kaynağı	Metreküp Olarak Su Hacmi	Tatlı Su Yüzdesi	Toplam Su Yüzdesi
Yer altı Suyu	5.614.000	-	1,7
Tatlı Su	2.526.000	30,1	0,76
Tuzlu Su	3.088.000	-	0,94
Göller	42,32	-	0,013
Tatlı	21,83	0,26	0,007
Tuzlu	20,49	-	0,006
Atmosfer	3,095	0,04	0,001
Nehirler	509	0,006	0,0002
Biyolojik Su	269	0,003	0,0001

Kaynak: <http://ga.water.usgs.gov/edu/watercycleturkish.html>, (02.03.2008)

TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT SU DURUMU

Uzmanlara göre, bir ülkenin su kaynakları açısından zengin bir ülke sayılabilmesi için yılda ortalama kişi başına 10.000 m³ su potansiyeline sahip olması gerektiği kabul edilmektedir. Türkiye göller ve nehirlerinden oluşan tatlı su kaynaklarına sahip olmasına rağmen sınırlı su zenginliği su sorunları yaşamaya aday bir ülke konumundadır.

Türkiye'de; kuraklıklar ve diğer nedenler yüzünden mevcut su kapasitesinde azalmalar görülmektedir. Bunun başlıca nedenleri ise; topografyadaki düzensizlikler sebebiyle kaynakların kontrol edilemeyişi, yağışların ve kaynakların bölgelere göre dengesiz dağılımı, su kaynaklarının bütüncül havza bazında yaklaşımlarla uzun vadeli planlamalar yerine bölgesel, bağımsız ve kısa vadeli projelerle kullanıma açılması girişimleridir.

Türkiye'nin yağış rejimi mevsimlere ve bölgelere göre çok büyük farklılık göstermekte olup, yıllık ortalama yağış 642,6 mm dir. Bu da yılda ortalama 501 km³ suya karşılık gelmektedir. Hâlihazırda teknik ve ekonomik anlamda tüketilebilecek yerüstü ve yeraltı suyu miktarının 110 km³ olduğu belirlenmiştir. Bu miktarın 95 km³'ünün yurt içinden doğan akarsulardan; 3 km³'ünün yurt dışından ülkemize ulaşan akarsulardan 12,3 km³'ünün ise yeraltı suyundan sağlanabileceği kabul edilmektedir.

Günümüzde bir ülkenin su zenginliği sayılabilmesi için yılda ortalama kişi başına 10.000 m³ su potansiyeline sahip olması gerektiği kabul edilmektedir. Oysa Türkiye kişi başına düşen su potansiyeli açısından da (3600 m³) bu değerin oldukça gerisindedir. Bu rakamlar da göstermektedir ki ülkemiz sınırlı miktarda su varlığına sahiptir.

Türkiye'de Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Su Kullanım Miktarı

Kaynak: <http://www.wwf.org.tr/su/rakamlarla-su-sorunu/28.04.2008>

2030 yılında Türkiye'nin nüfusunun 100 milyon olacağı ve kişi başı kullanılabilir su miktarının 1000 m³ civarında olacağı tahmin edilmiştir. Türkiye İstatistik Enstitüsü (TÜİK) verilerine göre 2025 yılında nüfusunuzum 80 milyon olacağı hesaplanmaktadır. Bu durumda 2025 yılı için kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının 1 375 m³'e düşeceği söylenebilir. Mevcut büyüme hızı, su tüketim alışkanlıklarının değişmesi gibi faktörlerin etkisiyle su kaynakları üzerine olabilecek baskıları tahmin etmek mümkündür. Ayrıca tüm bu tahminler mevcut kaynakların 25 yıl sonra hızla tükendiği, tükendiği takdirde aktarımları durumunda geçerli olabilecektir. Dolayısıyla Türkiye'nin gelecek nesillerine sağlıklı ve yeterli su bırakabilmesi için kaynaklarını çok iyi koruyup, akılcı kullanması gerekmektedir.

Yapılan teknik çalışmalarda Türkiye 26 adet hidrolojik havzaya bölünmüştür. Bu 26 havzanın, 15 adedi nehir havzası, 7 adedi ırlı ufaklı akarsulardan oluşan müteferrik havza, 4 adedi ise, denize boşalımı olmayan

kapalı havzalardan meydana gelmiştir. Ülkemizdeki 26 Akarsu havzasının tümünden bir yılda akışı geçen ortalama su miktarı 186 milyar m³ olarak hesaplanmıştır. Havzaların verimliliği su derinliği olup, Fırat-Dicle havzalarının toplam ülke potansiyelinin yaklaşık %28,5'ine sahip olduğu görülmektedir.

Bu havzalar içindeki en büyük pay; Türkiye'nin yıllık toplam ortalama akışına % 17 lik oranla katkısı bulunan Fırat havzasına aittir. Bunu % 11,5'lik oranla Dicle nehri havzası, % 8'lik oranla Doğu Karadeniz havzası, %6'lık oranla Doğu Akdeniz havzası, % 5,9'luk oranla Antalya Havzası takip etmektedir. Ülkemizde bugüne kadar yapılmış hidroelektrik etütler sonucunda 12,3 km³ Emniyetli Yeraltı Suyu İşletme Rezervü tespit edilmiş ve potansiyeli 9,65 km³lik bölümü çeşitli amaçlarda kullanılmak üzere tahsis edilmiştir. Yeraltına sızan suyun önemli bir bölümü Türkiye'nin kırsal kesimindeki dağlık bölgelerde yaygın yeraltı suyu rezervuarı oluşturmada denizlere boşalmaktadır. Bununla beraber yeraltı suyu potansiyelini belirleyebilmek için 342 ovada hidrolojik etütler yapılmış ve, 12.300 km³ potansiyele sahip "Emniyetli Yeraltı Suyu İşletme Rezervü" tespit edilmiştir. Ülkemizde hâlihazırda kullanılabilir, iyi nitelikli yeraltı su potansiyelinin %78,45'inden faydalanılabilmekte olup, %21,55'i henüz kullanılmamıştır.

Türkiye'nin Su Kaynakları

Türkiye'nin yıllık brüt yüzeysel su potansiyeli 193 milyar m³ 'tür. Brüt potansiyelin yüzde 58'i, 112 milyar m³'ü ekonomik ve teknolojik şartlar göz önüne alındığında, kullanılabilir su potansiyelidir. Bu potansiyel değerlendirildiğinde, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su miktarı, 1430 m³'tür. Bu rakam da ifade etmektedir ki Türkiye su stresi çeken ülke durumundadır. Ayrıca 112 milyar m³'lük su potansiyelinin, 40 milyar m³'lük (%36) bölümü değerlendirilebilmektedir. Geri kalan kısmı verimli kullanılmamaktadır. 2030 yılında nüfusunuzum 100 milyona ulaşacağı, su kaynaklarının yüzde 100 verimle kullanılacağı düşünülse bile, kişi başına düşen su miktarı 1000 m³'e düşeceği ve Türkiye'nin de su fakiri ülkeler arasında geçeceği bilinmelidir.

Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alır. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'nin 8300 km uzunluğunda kıyı şerhidi bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam yüzey alanı 779452 km² olup, yüzde 98,17 si toprağa geriye kalan yüzde 1,83'ü suyla kaplı alandır.

Türkiye'de şu anda yapımı tamamlanmış yaklaşık 230 baraj bulunmaktadır. Türkiye suyunun yüzde 15'i içme ve kullanmada, yüzde 75'i tarımsal sulamada, yüzde 10'u ise sanayide tüketilmektedir. Su tüketiminin yüzde 75'ini kaplayan tarımsal sulamada, vahşi sulama tekniklerinden vazgeçilip, serpme veya damla sulama tekniklerine geçilmesi durumunda su tüketiminde yaklaşık yüzde 30-40 oranında tasarruf sağlanacağı düşünüldüğünde teknolojinin doğru kullanımının önemi daha iyi anlaşılabilir.

Genel kâminin aksine gelişmiş ülkelerde tarımsal sulama, suyun en çok aktarıldığı ve tüketildiği alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Türkiye, endüstriye aktardığı su miktarı bakımından az gelişmiş ülke konumuna daha yakındır. Türkiye 26 havzaya bölünmüş olup; Fırat-Dicle Havzası, su potansiyeli yönünden Türkiye su potansiyelinin yüzde 28,5'ini oluşturmaktadır. Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP), Fırat- Dicle Havzası üzerinde kurulan sulama, elektrik üretimi, enerji, tarım, kırsal ve kentsel altyapı ormanlık, eğitim ve sağlık gibi sektörlerini kapsayan Türkiye'nin en büyük, örnek havza yönetimi projesidir. Projenin bitiş tarihi 2010 olarak planlanmaktadır. Proje tamamlanmış durumda 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1,7 milyon hektar sulama sistemleri yapımı tamamlanmış olacaktır. 2007 yılı itibarıyla, enerji projelerinin yüzde 75'i, sulama projelerinin yüzde 13'ü tamamlanmıştır. 9 ilin etki alanında, 2000 yılı nüfus sayımına göre 6,47 milyon kişinin hayatını birebir etkileyecek bir devasa altyapı projesinin tamamlanması için, 2010'a kadar yılda ortalama 2 milyar dolara ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bu ödeneğin nereden ve nasıl bulunacağı önemli bir sorundur.

Türkiye'de kişi başına düşen yıllık teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su miktarı 1430 m³'tür. Bu rakamın anlamı şudur: Türkiye "su stresi" çeken ülke durumundadır. Ayrıca 112 milyar m³'lük su potansiyelinin 40 milyarlık (% 36) bölümü değerlendirilebilmektedir. Geri kalan kısmı boşa aktarmaktadır. 2030 yılında nüfusunuzun 100 milyona ulaşacağı, su kaynaklarının % 100 verimle kullanılacağı düşünülebilir. Bu miktardan 1000 m³'e düşeceği ve Türkiye'nin de su fakiri ülkeler arasında gireceği bilinmelidir. Türkiye'de şu anda yapımı tamamlanmış yaklaşık 230 baraj bulunmaktadır. Türkiye suyunun yüzde 15'i içme ve kullanmada, yüzde 75'i tarımsal sulamada, yüzde 10'u ise sanayide tüketilmektedir.

Türkiye'nin yıllık brüt yüzeyel su potansiyeli 193 milyar m³'tür. Bu brüt potansiyelin yüzde 58'i, 112 milyar m³'ük ekonomik ve teknolojik şartlar göz önüne alındığında, kullanılabilir su potansiyelidir. Bu potansiyel değerlendirildiğinde, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su miktarı, 1430 m³'tür. Bu rakam da ifade etmektedir ki Türkiye su stresi çeken ülke durumundadır. Ayrıca 112 milyar m³'lük su potansiyelinin, 40 milyar m³'lük (%36) bölümü değerlendirilebilmektedir. Geri kalan kısmı verimli kullanılmamaktadır. 2030 yılında nüfusunuzun 100 milyona ulaşacağı, su kaynaklarının yüzde 100 verimle kullanılacağı düşünülebilir. Bu miktardan 1000 m³'e düşeceği ve Türkiye'nin de su fakiri ülkeler arasında gireceği bilinmelidir.

Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alır. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'nin 8300 km uzunluğunda kıyı şeridi bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam yüzey alanı 779452 km² olup, yüzde 98,17 si toprak, geride kalan yüzde 1,83'ü suyla kaplı alandır.

Türkiye'de şu anda yapımı tamamlanmış yaklaşık 230 baraj bulunmaktadır. Türkiye suyunun yüzde 15'i içme ve kullanmada, yüzde 75'i tarımsal sulamada, yüzde 10'u ise sanayide tüketilmektedir. Su tüketiminin yüzde 75'ini kaplayan tarımsal sulamada, vahşi sulama tekniklerinden vazgeçilip, serpme veya damla sulama tekniklerine geçilmesi durumunda su

tüketiminde yaklaşık yüzde 30-40 oranında tasarruf sağlanacağı düşünüldüğünde teknolojinin doğru kullanımının önemi daha iyi anlaşılabilir.

Genel kâminin aksine gelişmiş ülkelerde tarımsal sulama, suyun en çok aktarıldığı ve tüketildiği alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Türkiye, endüstriye aktardığı su miktarı bakımından az gelişmiş ülke konumuna daha yakındır. Türkiye 26 havzaya bölünmüş olup; Fırat-Dicle Havzası, su potansiyeli yönünden Türkiye su potansiyelinin yüzde 28,5'ini oluşturmaktadır. Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP), Fırat- Dicle Havzası üzerinde kurulan sulama, elektrik üretimi, enerji, tarım, kırsal ve kentsel altyapı ormanlık, eğitim ve sağlık gibi sektörlerini kapsayan Türkiye'nin en büyük, örnek havza yönetimi projesidir. Projenin bitiş tarihi 2010 olarak planlanmaktadır. Proje tamamlanmış durumda 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1,7 milyon hektar sulama sistemleri yapımı tamamlanmış olacaktır. 2007 yılı itibarıyla, enerji projelerinin yüzde 75'i, sulama projelerinin yüzde 13'ü tamamlanmıştır. 9 ilin etki alanında, 2000 yılı nüfus sayımına göre 6,47 milyon kişinin hayatını birebir etkileyecek bir devasa altyapı projesinin tamamlanması için, 2010'a kadar yılda ortalama 2 milyar dolara ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bu ödeneğin nereden ve nasıl bulunacağı önemli bir sorundur.

Türkiye'de kişi başına düşen yıllık teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su miktarı 1430 m³'tür. Bu rakamın anlamı şudur: Türkiye "su stresi" çeken ülke durumundadır. Ayrıca 112 milyar m³'lük su potansiyelinin 40 milyarlık (% 36) bölümü değerlendirilebilmektedir. Geri kalan kısmı boşa aktarmaktadır. 2030 yılında nüfusunuzun 100 milyona ulaşacağı, su kaynaklarının % 100 verimle kullanılacağı düşünülebilir. Bu miktardan 1000 m³'e düşeceği ve Türkiye'nin de su fakiri ülkeler arasında gireceği bilinmelidir. Türkiye'de şu anda yapımı tamamlanmış yaklaşık 230 baraj bulunmaktadır. Türkiye suyunun yüzde 15'i içme ve kullanmada, yüzde 75'i tarımsal sulamada, yüzde 10'u ise sanayide tüketilmektedir.

TÜRKİYE'DE SU POTANSİYELİNİN KULLANILMASI

Türkiye'nin Milli Su Politikası

Türkiye, anlaşmazlık konusu olan başta Fırat ve Dicle havzaları olmak üzere, tüm Suriş aşan sular için milli bir politika geliştirerek, bunu hem taraf ülkelerin değerlendirmelerine, hem de ilgili uluslararası hukuk ilkelerine, konuyla ilgili teknik ve bilimsel gerçeklere ve iyi niyet yaklaşımına dayandırmaya çalışılmıştır. Türkiye, Fırat-Dicle havzası sularının kullanılmasında ilgili Suriye ve Irak'a bir plan önermiştir. Fırat-Dicle havzası sınır aşan akarsularının hâkâ, akile ve optimum kullanımını için "Üç Aşamalı Plan" olarak adlandırılan bu plan, Dicle-Fırat havzasında bulunan bütün ilgili tarafları tatmin edecek bir çözüme ulaşılmasını amaçlamaktadır.

Plan'ın üç aşaması şöyle özetlenebilir.

- Birinci Aşama: Su kaynakları döküm çalışmaları ile ilgili aşaması,
- İkinci Aşama: Toprak kaynaklarının döküm çalışmalarını kapsar,
- Üçüncü Aşama: Bu safhada, su ve toprak kaynaklarının değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Fırat ve Dicle'nin tek bir sınır aşan akarsu sistemi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu iki nehir Sattül-Arap'da doğal akımlarının sonucunda birleşmekle kalmayıp, Irak'taki Tharthar Kanalı tarafından yapay olarak da irtibatlandırılmıştır. Dolayısıyla, hâlihazırda Fırat

Nehri tarafından sulanan bazı alanların su ihtiyacının Dicle'den alınacak sularla da giderilebileceği; Fırat Nehriden yapılan mevcut ve ileride doğabilecek tarımsal kullanımları mutlaka Fırat'tan yapılmaya devam edilmesi gerek kalmayacağı anlaşılmaktadır.

UYGULANMASI GEREKEN POLİTİKALAR

Sınır Aşan Sular:

Sınır aşan ve sınır oluşturan su kaynaklarının sayı ve su potansiyeli itibarı ile yaklaşık olarak %98'lik bölümü Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yer almaktadır. Henüz bir bölümü kullanılmaktadır. Ayrıca bu suları kullanırken tam bir serbestiyet içerisinde olunamayacağı unutulmamalıdır. Türkiye'nin Fırat ve Dicle konusunda milli bir politikası mevcuttur. Ancak sınır aşan sular hakkında belli bir strateji yoktur.

Su Kaynakları Yönetimi:

Türkiye'de mevcut su kaynakları yönetim politikaları, sürdürülebilir kalkınma hedefine yönelik yönetim biçimlerinden bazı farklılıklar göstermektedir. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde; teknoloji, çevre, ekonomik ve finansman sorunları su arzını sınırlarken, hızlı artan nüfus, kentleşme ve gelişen sanayi sürekli olarak su talebini artırmaktadır. Günümüzde ülkelerin ekonomik gelişimi, ülkenin hızla artan şehir ve köy nüfusları için içme, tarımsal faaliyetler için sulama, endüstriyel faaliyetler için kullanma ve su temin, aynı zamanda hidroelektrik enerji üretimine yönelik olarak uygulanan su kaynakları yönetim politikalarının etkinlik düzeyine bağlıdır. Diğer yandan su kaynakları planlaması yapılırken; suyun yararlı olarak kullanımı ile birlikte su kaynaklarının çevresel ve ekolojik durumu da göz önüne alınmalıdır.

Son yıllarda dünyada ve ülkemizde görülen ekonomik alandaki değişiklikler su kaynaklarının kullanılmasında da göz önüne alınmalıdır.

Ülkemizde halen su kaynakları yönetimini belirleyen bir merkez bulunmamaktadır. Ayrıca mevcut hukuksal yapı ve uygulamalardaki farklılıklarda bu konuda sorun teşkil etmektedir.

Bu sakıncaları ortadan kaldırmak için:

- Devlet bazında üretilecek su kaynakları politikaları belirlenmeli,
- Ülkenin tüm su kaynaklarını kapsayacak şekilde bir su kaynakları yönetim birimi,
- Politikaları uygulamak için gerekli olan sermaye mekanizmalarını da

içeren önlemler acil olarak ele alınmalıdır.

- Kurulacak yeni birim, su kaynakları-çevre-ekonomik gelişimi kapsamalıdır.

Birimin başka görevleri şunlar olmalıdır:

- Ulusal su planları hazırlayarak, bu planların kalkınma planları ile uyumunu gözlemek,
- Havza yönetim planları hazırlayarak, havzaların hidrolojik ve ekolojik özelliklerine göre suyun ve toprağın rasyonel kullanımını sağlamak,
- Suyun sektörler arası optimum dağılımını yapmak,
- Su kaynaklarının korunmasına yönelik önlemleri saptamak, yeni ve alternatif su kaynaklarının geliştirilmesini sağlamak ve teşvik etmek,
- Belediyeler ve diğer kullanıcılar ile işbirliği yaparak, gerçek su taleplerini saptamak ve yönetmek,
- Suyun araz, talep ve kaynaklara göre tüm sektörlerde geçeceği bir fiyatlandırmasını yapmak,
- Halkı, özellikle tarımsal alanda aktif katılımını sağlamak,
- Atık su ve kanalizasyon hizmetlerini yaygınlaştırmak ve suda olduğu gibi gerekeceği fiyatlandırmasını yapmak.
- Yeraltı sularının kullanımını planlamak,
- Bilgi tabanı ve teknik bilgi oluşturacak sistemler kurmak ve yenilikçi teknolojiler kullanmak.

Alınacak tedbirler:

- Kamu kuruluşları, üniversitelerle sıkı bir işbirliğine girip, araştırma geliştirme faaliyetleri desteklenmeli,
- Televizyonda ve diğer medya organlarında çevre koruma konularını işleyen kısa film, çizgi film, vb. diğer yapıtlar yayımlanmalı ve bu yapıtların özel kuruluşlara desteklenmesi ve/veya yapılması sağlanmalıdır.
- Arazi kadastro su ile orman, tarım, doğal hayat, doğal kaynak arazileri belirtenekr iskan ve fabrika arazilerinden ayrılmalı ve korunmalıdır.
- Kırsal alanda yap-işlet modeliyle küçük hidroelektrik tesislerin yapımı özendirilmeli ve desteklenmelidir.
- Son yıllarda geliştirilen rüzgâr enerjisi sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı desteklenmelidir.
- Su konusunu daima güncel tutmak ve izlemek için gönüllü sivil toplum kuruluşları oluşturulmalı ve izlemek için gönüllü sivil toplum örgütleri harekete geçirilmelidir.
- Özellikle ilköğretimde çevre koruma ve su tasarrufu bilinci aşılanmalı dersler de bu konulara ağırlık verilmelidir.
- Su kaynakları acilen iskan dan arındırılarak temizlenmeli, yerel idareler desteklenerek yaptırılmalı uygulanmalı, özellikle büyük şehirlerde bu problem acilen sonuçlandırılmalıdır.
- Kaçak elektrik kullanımı önlenmeli, caydırıcı tedbirler alınmalı kontrol, yaptırım ve cezaların uygulanması sağlanmalıdır.
- Nüfus (göç) hareketlerini önleyici tedbirler alınmalıdır,

SU POTANSİYELİNİN KULLANILMASINDA VE KORUNMASINDA YAPILMASI GEREKEN YASAL DÜZENLEMELER.

Türkiye'deki mevcut yasalar; ülkedeki su kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlayacak ve çağdaş koşullara ayak uyduracak düzeyde değildir. Su kaynaklarının sınırlı oluşu ve bu kaynakların yer ve zaman olarak ülke düzeyinde eşit olarak dağılması nedeniyle su kaynakları yönetimi karmaşık bir haldedir.

Her şeyden önce yerüstü su kaynaklarının tahsis ve kullanımına yönelik bir mevzuatın olmayışı, doğal ve ekonomik kaynakların boşa kullanılmasına sebep olmaktadır.

Her şeyden önce suya doğal bir kaynak olarak bakan ve suyun sektörler arasında uyumlu kullanılmasını ve dağıtımını sağlayacak bir "Su Yasası" çıkarılmalıdır. Bu yasalarda aşağıdaki hususlar göz önünde tutulmalıdır.

- Su kaynakları yönetimindeki ana sorumluluklar ve koordinasyon mekanizması düzenlenmelidir.
- Suyu kullananların yetki ve sorumluluklarındaki devlet kontrolü derecesi açık olmalı; kullanıcıların haklarıyla ilgili sınırlamalar hedeflerine göre tanımlanmalıdır.
- Su kaynaklarının mülkiyeti, çevresel korunması, muhafazası ve tahsisi ile ilgili tüm yasalarda uyumluluk olmalıdır.
- "Kullan-an-öde", "kirlen-en-öde" ve "suyu koruyan desteklenir" prensipleri uygulanmalı, ekonomik araçlar ve yaptırım yöntemleri iyi tarif edilmelidir.

Bu kapsamda;

- KHGM tarafından hayata geçirilen yatırımların devir ve geri ödenmesini sağlayacak düzenlemeler, Genel Müdürlüğün 3202 sayılı Teşkilat Kanunu'nda yapılmalıdır.
- DSI tarafından yapılan içme suyu amaçlı yatırımların geri dönüş sistemi gerçekçi esaslara uygun olarak yeniden düzenlenmeli ve yap-işlet-devret modeline işlerlik kazandırılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Halen belediye meclislerinde belirlenmekte olan içme suyu hizmeti fiyatlarının, daha etkin bir hizmet ve yeni yatırımlara kaynak sağlanabilmesi amaçlarına yönelik olmak üzere, objektif esaslara uygun belirlenmesini sağlayacak mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır.
- Kamu eliyle işletilen sulama şebekelerinde, işletme ve bakım-onarım masraflarının tespit ve tahsilinde ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi amacıyla DSI Genel Müdürlüğünün 6200 sayılı teşkilat yasasında gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

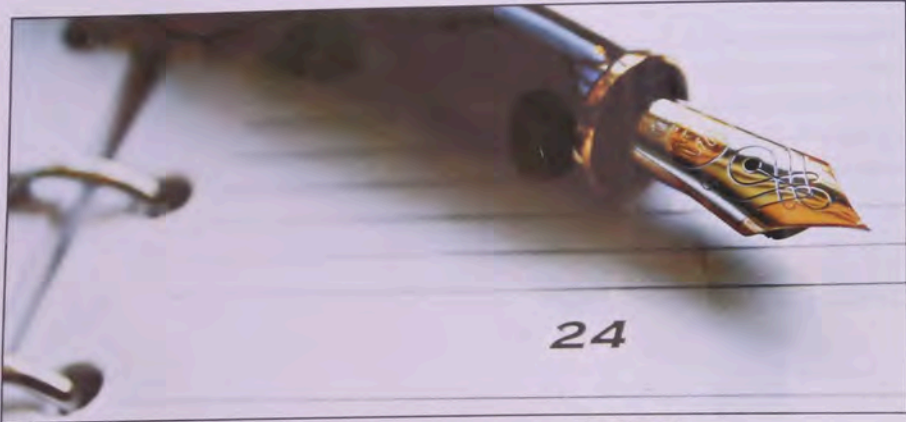
• İç İşleri Bakanlığınca hazırlanan Tıp Birlik Tüzüğü de gerekli düzenlemeler yapılarak, hayata geçirilmelidir. Bu şekilde sulama şebekelerinin devri teşvik edilmeli ve bu yolla sulama bedelinin gerçekçi bir tabara oturtulması ve geri ödemesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak; Su, hayatı değeri gün geçtikçe artan ve suya sahip olan ülkelere çok önemli avantaj sağlayan bir faktör haline gelmiştir. İnsanların yaşamlarına sürdürebilmeleri için en temel madde olan su, ekonomilerin gelişiminde ve çevrenin korunmasında önemli bir paya sahiptir. Artan nüfusa karşılık su kaynaklarının kirlenmesi ve suyun ekonomik olarak kullanılmaması, nüfus artışıyla birlikte, özellikle sanayileşen ülkelerde çevre kirliliğine neden olan fabrika atıkları ve su kaynaklarına yakın alanlarda hızlı bir yapılaşma, kaliteli ve kullanılabilir suyun ihtiyaçları karşılamaktan uzaklaşmasına neden olmaktadır.

Türkiye'nin sınır aşan sular nedeniyle, komşu ülkelerle problemleri vardır. Dünyada ve özellikle bölgemizde gelecekte savaşların en öncelikli sebeplerinden birisinin, sınır aşan suların olması muhtemeldir. Ancak; bu ülkenin topraklarından, dağlarından, kaynaklarından beslenen akarsuların kullanımındaki önceliğin bu topraklarda yaşayan insanların hakkı olduğu da kimsenin inkar edemeyeceği bir gerçektir. Su kaynaklarının sonsuz olmadığı düşünülerek suların kirlenmemesi, kayıpların asgariye indirilmesi, artma sistemlerinin geliştirilmesi, israfın önlenmesi, sınıf farklılıkları arasındaki kullanım çarpıklığının makul düzeye indirilmesi, kullanım sistemlerinin hakikaten temizliği sağlayıcı ve lüksüz su israfını önleyici yeni yapılarla kavuşturulması gerekmektedir.

Su kaynaklarımızı geliştirmeli, korumalı, gelişmemizin ve geleceğimizin en önemli unsuru unutmamalıyız.

24

Fikri mülkiyet hakları ve Türkiye

Dr. İsa ELİRİ
Selçuk Üniversitesi

Madde 27:

1. Herkes, topluluğun kültürel yaşamına özgürce katılma, sanattan yararlanma ve bilimsel gelişmeye katılarak yararlarının paylaşma hakkına sahiptir.
2. Herkesin yaratıcısı olduğu bilim, yazın ve sanat ürünlerinden doğan manevi ve maddi çıkarlarının korunmasına hakkı vardır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Kabul Tarihi, 1948

Hızla değişen ve bir çok alanda akıl almaz teknolojik gelişmelere tanık olduğumuz günümüzde üretken bireyin düşünce ürünleri ve özgünlük ilkesinin fazlaca önem kazandığını ifade etmek gerekir. Bu sebeple düşünce ve görsel ürünleri vücuda getiren bireylerin günümüzde maddi ve manevi haklarının korunması zorunlu ve vaziyetli bir şekilde önem hissettirmeye başlamıştır.

Toplumlar kültürlerini bileşenleridir. Fikirler de toplumların temel dinamikleridir. Toplum fikir ve sanat eserleriyle anlam kazanır, nefes alır. Fikir ve sanat eserlerinin ne olduğu, sınırlarını nerede başlayıp nerede son bulduğu günümüzde yasalarla belirlenmiş olsa da hala çoğu zaman içinden çıkılması güç bir insanı olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple düşünce ve fikir bağlamında düşüncesini uygulamaya koyan bireylerin çabalarının boş çıkması maneviyet ve toplum için haksız bir durum yaratılmaması açısından çözümlenmeyi gerektirmektedir.

"Bilgiye Sahip Olma" ölçütünün, günümüzde gelişmişlik düzeyinin en kabul edilmiş göstergesi olduğu bilinmektedir. Sosyal, ekonomik ve kültürel yönden gelişmiş kabul edilen ve dünyaya yön vermekte olan ülkelerin bu seviyeye gelmelerindeki en önemli etkenlerin başında, bilgiye verdikleri önem gelmektedir. Bilgiye verilen önceliğin en önemli göstergelerinden biri de sanata ve sanataçıya verdiği öneme eşdeğer olan söz konusu ülkelerin fikri hakların kullanılmasını ve korunmasını konusuna yaklaşımları ve çıkardıkları yasal hükümleridir. Fikri hakların korunması, bir yandan eser sahiplerinin ve bu eserleri emek ve sermaye koyarak kamuya aktaranların haklarının korunması, diğer yandan da iç ve dış yaptırımların uluslararası anlaşmalar çerçevesinde çağdaş normlara uygun olarak yürütülmesi gereğini de beraberinde getirir.

Fikri haklar büyük ölçüde temel insan hakları ile birlikte değerlendirildiğinden ve ayrıca toplumun ekonomik sosyal ve kültürel yaşamının yanı sıra sinai ve teknolojik gelişimini de doğrudan etkilediğinden, korunması hem ulusal yasalarda hem de ikili ve çok taraflı uluslararası ve bölgesel sözleşme ve anlaşmalarda geniş bir boyutta ele alınmaktadır. Son zamanlarda teknolojinin gelişimi, özgün ürünlerin önemini artırmış ve bu özgün çalışmaların teknolojik olarak yeni yararlanma imkanları sunmuştur. Bu yönüyle teknolojinin gelişimi hak sahiplerinin menfaatine olduğu kadar zararına da olmuştur. Diğer yandan teknolojinin gelişmesi birlikte çoğalma ve yaymaya bağlı hak ihlalleri de çığır atlatmıştır. Fikir ve sanat eserlerinin kolayca ve sıklıkla kopyalanması ve eser sahiplerinin haklarının ihlali yasa koyucuların hareketine geçirmiş, bu hakları daha iyi koruyabilmek için birtakım yeni düzenlemeler yapmaya

mevcur etmiştir.

Fikri mülkiyet haklarının korunma altına alınmasının yegane sebeplerinden biri olarak, insan hayatını daha da kolaylaştıran, gelişmeyi daha da düşünsel dünyasına katkıda bulunan yenilikçi düşünce veya ürünü ortaya çıkaran kişiyi yeniliğe olan katkısından dolayı ödüllendirmek ve sürdürülebilir gelişmeye sağlamak açısından müteakip yeni düşünce ve ürünlerin de ortaya çıkmasını teşvik etmek olduğu ifade edilebilir. Yani görsel ve düşünsel dünyaya topluma farklı bir boyut kazandıran ve mevcudiyetiyle renklilik addeden yaratıcı beyinleri de bir nebze toplumun ferahlerinden farklı bir konuma ele alarak gerek maddi ve gerekse manevi açıdan bu eylemlerinin karşılığını kendilerine iade etmektedir. Ancak bu yenilik ve uğraş, büyük zaman, emek ve masraf yapılarak ortaya çıkarılmasına rağmen ticaret ve toplum hayatına arz edilirken çok yüksek oranda haksız rekabete ve ihlallerle maruz kalmaktadır.

Sanayi devrimine ruh veren düşünce ve düşünce ürünleri sanayi devriminden sonra uluslararası ticarete görülmez hızla gelişmelere paralel olarak fikri mülkiyet korumasının daha da geliştirilmesi ve bu alandaki ulusal yasaların uyumlaştırılması düşüncesinden yola çıkılarak, ilk çok uluslu konvansiyon 1883 yılında Paris'te toplanmıştır.

Türkiye 1896 tarihli Paris Sözleşmesi'ne ilk defa 1925 yılında üye olmuş 1976 yılındaki değişiklik metnine ise 1995'te katılmıştır. Bu gelişmeler paralel olarak Türkiye'nin de diğer ülkeler gibi uluslararası ve bölgesel entegrasyonlara katılımının hızlanmasıyla fikri hakların korunması konusu daha da önem kazanmış, bu hakların yasal ve kurumsal altyapısının belirli alanlarda iyileştirilmesi ve geliştirilmesi gereğini de beraberinde getirmiştir. Hızla değişen ve birçok alanda akıl almaz gelişmelerin yaşandığı günümüzde üretken bireyin düşünce ürünleri ve özgünlük ilkesinin fazlaca önem kazandığını ifade etmek gerekir. Fikri mülkiyet haklarının dünya ticaretinde oynadığı rolün önemi nedeniyle, hakkın tür ve nitelik açısından gelişiminde ve ulusal hukukların yakınlaştırılmasında uluslararası etkileşimin önemi oldukça fazla olmasına rağmen, her ülke kendi fikri mülkiyet sistemini kendisine özgü bir yaklaşıma göre oluşturmuştur.

Fikri mülkiyet alanında yapılan anlaşmaların hemen hepsinde de üye ülkelerin fikri mülkiyet sistemlerini dokunulmuyacağı taahhüdünde bulunulmuştur. Bu sebeple insan düşüncesi, kuşkusuz, toplumsal bir nitelik taşıyor. Bu nedenle, toplumlar, düşüncelerini daha düzenli ve daha hızlı bir şekilde yayılmasına sağlayacak olanakların ve araçların gelişimine de önem vermişlerdir. Böylece, düşünce ürünlerinin yayılma araçları olarak, kağıt,

matbaa, fotoğraf, film, plâk, radyo, televizyon, CD, kablo ve uydu ile dağıtım ve bilşim teknikleri, sanat eserleri toplum hizmetinde gerçekleştiren ve aynı eseri almıştır. Bununla birlikte, toplumlar, yaratıcı ürünleri ile düşünce ürünü de yaratmış ve toplumlar arasında ilişkinin geliştirilmesini gereğince de aynı ölüde değerlendirmişlerdir. Bu düşünce, toplumların yaratıcı düşünce gücüne duyduğu saygıyı ve eriştiği yararlı düşünce ürünlerini ve belginin göstergesidir. Eğer bir toplumda fikir ve sanat hayatında bazı sorunlar yaşanıyor ya da yaşamaya devam ediyorsa, sorunun nedeni, Devletin düzenleme görevini tam anlamıyla yerine getirdiği düşünülürse verilecek yanıtı aramalıdır. Kültür hayatının düzenlenmesi ve düzenleme hizmetini görecektir etki bir yapıdır. İhtiyaç vardır. Kültür hayatının düzenlenmesi ifadesi, fikir ve sanat alanındaki yaratıcı güçlerin teşvik ve destek bulacağı uygun bir vasatın hazırlanmasını anlatmaktadır. Düşünce ürünleri üzerinde hakların korunması zorunlu kılın ilken toplumun adanlet gereklidir. Adalet, kişisel ve toplumsal haklar ve yararlar arasında denge sağlanmasını gerektirir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, fikir yaşamında aralarında denge kurulması gerekli ki yarar gurbu vardır. Eser sahipleri ve toplum. Yaratıcı düşünce için, emeğin ürünlerini denge işi şekilde yararlanmasını sağlayacak koşulların düzenlenmesi yanında, bu ürünlerin toplumda en uygun koşullarla ve adalet kavramının gerektirdiği biçimde yararlanılmasını işi gerekli yol ve yöntemlerin düzenlenmesi, gerektiği toplumlara da nitelik ve miktal bakımından daha güçlü bir düşünce ürünü zenginliğinden yararlanılmasını olanağı sağlayacaktır.

Eseri, üzerindeki maddi ve manevi haklarının devletin ve etkin yasal kurulların koruması altında bulunduğu inancını, düşünce ürünü sahipliğini özendirecek daha fazla ve daha nitelikli eser üretme gücünü vereceği kışkırtacaktır. Dünya ülkeleri arasında yapılan çeşitli incelemeler, düşünce ürünleri üzerindeki haklara daha kapsamlı ve etkin koruma sağlayan ülkelerin kültür ve sanat alanında daha da geliştiğini ve zenginleştiğini ortaya koymuştur. Eserlerin, sahiplerinin yararına düşünce ürünlerini ürettiği tarihsel süreçte kişisel özelliklerini, duygularını, bilgilerini, deneyimlerini vb. katarak oluşturduğu eserleri, ne zaman toplum sunulmasını gerektirir, ne zaman, nasıl ve ne kadar çoğaltılması ve dağıtılması gerektiği, eserin biçimi ve içeriğinin başka ellede-buzulması için önlemler araması ve olması, düşünce ürünü sahipliğini kapsadığına bağlı mülk hakları. Düşünce ürünleri üzerindeki manevi ve parasal haklara, bir yanda toplumun saygı gösterilmesini ve öte yanda düşünce ürünü sahipleri ile bu ürünlerden yararlanmak isteyenler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesini sağlamak, devletin temel görevleri arasındadır. Bu göre, düşünce ürünleri üzerindeki hakların korunmasını ilişkin ve kültürel yaşamın anlayışını niteliğini taşıyan etkili ve yeterli yasal kurulların oluşturulması ile yerine getirilir. Düşünce ürünleri, eser sahiplerinin içinde yaşadığı ülkenin ve toplumun kültürel geçmişi, gelenekleri ve değerlerini, toplumun yaşam koşullarını, umut ve arayışlarını dış dünyaya ve başka ülkelerin toplumlarına anlatan en önemli araçtır. Ancak, bu araç ile diğer ülkeler, o ülkenin kültürel zenginliği, saygınlığı ve uygarlık düzeyi üzerinde bir kamu sahibi olabilirler. Öte yandan, ülkedeki düşünce ürünleri ve sahiplerinin yeterince ve etkin biçimde korunmaması, aynı zamanda ülkenin kültürel mirasını koruması ve gelişimini de olumsuz yönde etkiler.

İnsan düşüncesinin eseri olan ve belirli bir fikrin hayata geçmesini ile sonuçlanan fikir ve sanat eserleri 19 yüzyıldan beri değişen koşullara paralel olarak ihlallerine karşı sürekli geliştirilen koruma sistemi 20 yüzyılda hak kazanarak küreselleşme hareketleriyle birbirini ardına uluslararası ve bölgesel birliklerin kurulması ile birlikte giderek daha başka boyutlara taşınmıştır.

Fikir haklarının her türlü fikri ve zihni caba ve emeği sonucunda ortaya çıkarılan ürünler üzerinde hukukun koruması ve hak sahibi olduğunda takdirde bu korumadan yararlanma yetkisi veren menfaattir. Alman kuram bilimi Hirsch'in ifadesiyle Fikri bir mahsul maddi bir esimelede tecrübenin etirilmesi olsa da bu esime bağlı olmayarak fizyolojik ve psikolojik kanunlara göre yaratıcı ve başka bir şahıs tarafından tekrar edilebilen fikir emek neticesidir. Fikri ürünlerin ortaya konulması neydeyse insaniyet tarifi kadar eskilere dayanır. Tekniğin ve teknolojinin gelişmesi neydeyse insanın fikri ürünlerini bir vasıtaya üzerine tespit edilerek çoğaltmak suretiyle kamuya sunulması ve böylece fikir ürünlerinin iktisadi bir değere taşınmaları fikri hukukun doğmasına yol açmıştır.

Son yıllarda teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler nedeniyle sanayi toplumunu, yerini bilgi toplumuna birakmıştır. Bugün üretilen, hım maddi ve fiziki performans gibi unsurlardan ziyade bilgiye dayanmaktadır. Bilgiye verilen önem nedeniyle gelişmiş toplumlarda, fikri mülkiyet haklarının kullanılması ve korunulması büyük öneme sahiptir. Günümüzde fikri mülkiyet haklarının kullanılması ve korunulması büyük öneme sahiptir. Bu sorunların üstesinden gelinmesini ve sorunlardan birini ve belki de en önemlisi, fikri mülkiyet korumasının geliştirilmesi ve kurumsallaştırılmasıdır. Bugün işi şeylerin ekonomilerin işi dercede fikri mülkiyet sisteminin sahip olması bir tesadüf değildir. Yine fikri mülkiyet koruması ile tutarlı bir bilim ve teknoloji politikası arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır. Ayrıca sayılaşması ve insan hakları alanlarında elde edilecek gelişmeler fikri mülkiyet hakları alanındaki gelişmelerin bir ön şart olarak görülmektedir.

Günümüzde ekonomik zenginliğin temelinde yapılan yenilikler yatmaktadır. Bir işin kurumsallaştırılması amaç değer oluşturmaktır. Teknolojik yenilik, değer oluşturmada en önemli araçlardır. Bu bağlamda, buluş ve tasarımların korunması en önemli araçlardır. Bir ülkede fikri mülkiyet haklarının verilemesi, gelişimiyle paralel olarak artmaktadır. Yine bir toplum, sanatına, buluşlarına, tasarımlarına yeterince önem vermiyorsa o toplum, bunun farkında değilse başka ülkelerin gerisinde kalacak ve onları izleyecek ödeyecektir. Toplumların kültürel ve ekonomik kalkışmışlığı, fikri mülkiyet haklarına verilen öneme doğrudan ilgilidir.

Küreselleşen dünyamızda kültürel etkileşim, dünya kültür mirası, sanat olayları ve ticaret alanında ulusal sınırlar giderek ortadan kalkmakta, dünya tek bir pazara dönüşmektedir. Bu realite tüm devletleri uluslararası ilişkilerin önündeki engelleri kaldırma hususunda zorlamaktadır. Bu zorlama ise eme uluslararası ilişkilerin sonucu hem de ülkelerin kendi iç dinamiklerinin gereği olmaktadır.

Toplumun ekonomik, kültürel ve sosyal açılarından kalkınması fikri üretiminin bağıdır. Fikri ürünleri toplumun sermayesidir. Fikri üretimi, diğer ürünlerin adeta lokomotifidir. Her anlamda üretimden, sadece tüketen toplumlar, bir süre sonra üreten toplumların tutuşu haline gelir. Bu kural, bilgi toplumuna olarak adlandırılan çağımızda bilgi üretimden toplumlar bakımından daha fazla geçerlidir. Uzun vadede değişim çağlarında diğer üreten toplumlar ayakta kalabilir. Bu düşünceden hareket eden toplumlar sanatını, bilim adanletini, sanata ve bilime katkı sağlayan müzik ve sinema yapımcılarının haklarını korur ve kollar. Günlük yaşamın toplumun bilgilendirilmesi, dolayısıyla fikri mülkiyet haklarına gereken önemi veremeyebilir. Ama uzun soluklu düşünün toplumlar, fikri mülkiyet haklarına gerekli önemi vermek durumundadır.

Temelde toplumlar bir nitelik taşımakla insanlığın ortak mali olan düşünce, olması gereken anlamında, herkesin kullanımına açık, herkesin kullanılabileceği, farkında olmadan yararlanılabileceği bir kavram olarak bilinmektedir. İken, toplumsallaşma ve bu ait birey olma bilincinin temeline, düşünceler yataktır. Düşünceler, bu anlamda herkesin ortak kullanımına açık olup, kamusal nitelik taşımaktadır. Çünkü toplum olma bilinci, ancak düşüncelerin paylaşılmasına mümkün olacak ve hayat bulacaktır.

Düşünceler, kalıcı bir şekilde temsil edilebilirliklerden birtakım özel nitelikli haklara konu olabilmektedirler. Fikri haklar dediğimiz, mülkiyetin değeri nitelikli bir yanısımla olan bu haklar, ancak sahiplerinin özelliklerini taşıyabilmeleri ve belirli bir seviyede fikir çabası içeren ürünler olarak doğmaktadır. Diğer bir anlamda, ancak kabul edilen ürünler için fikri haklar söz konusu olabilmektedir.

Bilgi toplumuna beraber anılan bilgi ekonomisi ya da bilgi tabanlı ekonomi kavramları temelde yaratıcılığa dayandığından fikri haklarla yakın ilişki içindedir. Bugün gelişmiş ülkelerin ekonomisine ve uluslararası ticarete bakıldığında fikri hakların etkisi tartışılmaz olarak görülmektedir. Dünya ticaretine yön veren gelişmiş ülkelerin ekonomilerinin ve ihracatlarının ana kalemlerini, yazılım, müzik ve sinema gibi eserler uluslararası niteliğe sahip markalı ürünler, ileri teknoloji gerektiren ürünler ve tüm bu gruplara sanayi hizmet, itisane, know-how, teknoloji transferi oluşturmaktadır. Ancak hak sahipleri ve toplum, uluslararası niteliğe birtakım ulusal koruma ve taklit önlemleri sebebiyle ciddi şekilde zarar görmektedir.

Fikri haklara konu ürünlerin ekonomik hayatının bu şekilde ön plana çıkması, bu alanda diğer stratejilerle desteklenmesi ulusal politikalar ile ilgili bir mesele değildir. Bu kapsamda yaratıcılığı ve yenilikçiliği teşvik eden devlet desteklerinde önemli ölçüde artış olduğu görülmektedir.

Fikri haklar sisteminin şekillenmesinde tüp olmayan ekonomik ve sosyal gelişmeler, konunun hukuki boyutunun şekillenmesini temel oluşturmaktadır. Son yıllarda hak kazanarak küreselleşme ve ekonomik entegrasyon girişimleri ile fikri hakların ülke ekonomilerinde ve uluslararası ticarete sahip olduğu önemi, bu hakların evrensel ölçekte korunması ihtiyacını ortaya çıkarıyor, buna bağlı olarak da konumu hukuki açıdan uluslararası düzeyde daha kapsamlı olarak ele alınması sonucunda doğmaktadır. Fikri haklar sisteminin temelini oluşturan ülkelerin ilişkisinin katı bir şekilde uygulanmasını uluslararası ticaretin özünde bir engel teşkil edeceği gerçeği, ulusal fikri haklar sistemlerinin uluslararası düzeyde ortak kurallara ve yaptırımlara bağlanması amacıyla çalışmalar başlatılmasına neden olmuştur.

Fikri haklar sisteminde yerleşen önem çerçevesinde ön plana çıkan bir diğer gelişim, ülkelerin fikri haklar sistemlerini kendi ulusal çıkarları doğrultusunda şekillendirme çabası içine girilmesi olmaktadır. Fikri haklar alanında özellikle son on yılda gerçekleştirilen uluslararası gelişmeler sistemin dünya çapında yaygınlaşmasına ve ortak ülkelerin benimsenmesine neden olmuştur. Sistemin uygulanabilirlik sınırlarını genişletildiği ve uygulanması gereken açık standartları belirlediği bu süreç başarılı görünmektedir. Gelişmiş ülkelerin, sistemin şekillendirilmesine yönelik talepleri, çoğu kez gelişmekte olan ülkelere tepkili ve tereddütle karşılanmıştır. Bu noktada gelişmekte olan ülkeler, dünya ticaretinin önemli bir parçasını oluşturan fikri haklar sisteminin saygınlığına ulusal kaynaklarından yararlanma yollarını aramaya koymuşlardır. Kültürel ve doğal zenginliklerinin

Siz sadece işinizi düşünün.

İş Dünyası'na Cazip Paket (1 Kasım 2009 - 15 Mart 2010)

Şehrin kalbi Taksim'de en modern teknolojik donanıma sahip toplam 1200 kişi kapasiteli 9 ayrı toplantı salonunda her şey sizin için düşünüldü.

Toplantı Paketi:

- Set menü öğle yemeği, günboyu çay, kahve, kurabiye servisi ve yemekle birlikte 1 adet meşrubat.
- Projektör, Tv, video, slayt, tepegöz, perde, kursor, mikrofon, flip chart ve internet bağlantısı.

Kişi başı/günlük
59 TL
kdv dahil

**Toplantı Paketi, Konaklama Paketi ile birlikte alındığında
her 10 kişide 1 kişi paketlerden ücretsiz yararlanacaktır.**

elite world
HOTELS

www.eliteworldhotel.com.tr
sales@eliteworldhotel.com.tr
0212 313 83 83

elite world
istanbul

Küresel iklim değişikliği ve etkileri

Ahmet Y. ERMİŞ
Emekli Jeofizik Mühendisi

2009 senesinin dikkatimizi en az çeken olayı Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da toplanan Birleşmiş Milletler'in iklim toplantısı idi. İnsanlığın geleceği için çok önemli olan bun toplantı birçok kimseler tarafından umursanmadı.

1997 senesinde Japonya'nın Kyoto şehrinde toplanan devletler, küresel ısınmanın önemini takdir ederek kısıtlayıcı bazı önlemlere imza attılar. Bu antlaşmaya göre iklim değişikliğini 1.5 derecede veya 2 derecede tutmak yönünde bütün devletler önlemlerini alacaklardı. Bu antlaşmadan sonra dünya yüzeyinde görülen bazı felaketler bu antlaşmanın tam tatbik edemediğini gösterdi. O halde yeniden bir toplantı yapmanın gereği icap etti ve Aralık ayında Kopenhag'da toplandı.

Küresel iklim değişikliği ne demektir. Kısaca açıklayalım. Dünyamızı ısıtan güneş ışınları, uzayda bazı tabakalardan geçtikten sonra dünyamıza gelir ve tekrar yansıyarak geri döner. Bu geri dönüşü bir engelle karşılaşırsa geri dönemez. Atmosferde hapsolunan güneş ışınları dünyayı ısıtmaya başlar. Böylece Dünya ısı dengesi bozulur. Bunun neticesinde normal olmayan hava olayları meydana gelir.

Güneş ışınlarının geri dönüşünü engelleyen en büyük etkenler "Sera gazları"dır. Bu sera gazlarının bir kısmı sanayi ve endüstri için insan eliyle üretilir. Sera gazları üretimin artması ise atmosferde etrafı battaniye sarması dolusu ile ıs artmasına sebep oluyor. Bunun neticesinde ısı dengesi bozulduğundan istenmeyen bazı meteorolojik olaylar oluyor. Netice itibarıyla diyebiliriz ki sera gazları normal değerde bulunduğu zaman dünya yüzeyinde yaşayan bütün canlılar için faydalıdır. Denge bozulursa yani artarsa sera gazları atmosferi bir manto gibi saracağından dünya ısı artar. Bu artışa bilim adamları "küresel ısınma" diyorlar. Dünya yüzeyinde ısının artması demek kutuplardaki buzulların erimesi demektir.

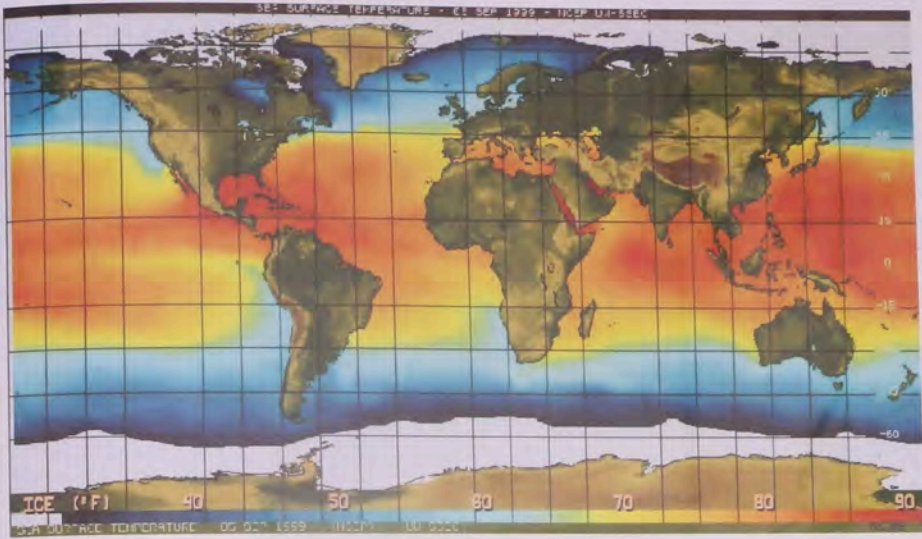
Buzulların erimesiyle deniz seviyesi yükseleceğinden kıyı şehirleri, kıyı ovaları sular altında kalacaktır. Dolayısı ile göç olayları ve açık yaşanacaktır.

İnsan eliyle sera gazlarının artışından başka birde orman yangınları var. Ziraat arazisi kazanmak bahanesiyle her sene yaz geldiğinde binlerce hektar ormanı yakıyoruz. Halbuki ormanlar karbon dioksit gazını (CO2) emerek, yerine bol oksijen üretirler. Oksijen ise bütün canlılar için elzem bir gazdır. O halde çeşitli sebeplerle ormanlarımızı yakarsak, hayatı bir gaz olan oksijeni azaltmış oluruz.

Bilim adamlarının yaptığı çalışmalarda dünyamız, son bir milyar yıl içinde iki yüz elli milyon yıl sıcak dönemler, bunun ardından soğuk dönemler yaşamıştır. Halen soğuk dönemler yaşamamız gerekirken, dünyamız küresel ısınma dolayısı ile gittikçe ısınmaktadır. Güneş gibi doğal etkenlerin dışında, insan kaynaklı sera gazlarının artışının kontrol edilememesi küresel ısınmanın başlıca sebeplerindedir.

Türkiyemizin son on yılını ele alırsak, küresel iklim değişikliği sebebiyle bazı doğal afetler yaşadık, depremler olduğu fırtınalar çıktı

şiddetli memurlara maruz kaldık. Bazı bölgelerimizde kuraklık dolayısı ile gıda üretiminde azalma oldu. Yeraltı suyu kaynaklarımız yeterince beslenmeyince seviyelerde düşme görüldü. Bilhassa Konya'mızda bu kuraklığı şiddetli hissettik. Ama ani iklim değişikliği sebebiyle 2008 ve 2009 senesini bol yağışlı olarak geçirdik. Yeraltı su seviyeleri kısmen az da olsa yükseldi, su depolarımız yani barajlarımız, istenen seviyeye ulaştı. Ama kısa zamanda oluşan bu olaylar pek hayırlı gibi görünmüyor. 2009 senesinin Eylül ayında Konyamızda arda arda iki defa orta şiddette deprem olması, pek alışık olmadığımız hadiselerdendi.

Konyamızda, Türkiyemizde hatta dünyada oluşan bu afetlerin sebebi bazı bilim adamları küresel ısınmaya bağlıyor. Bazı bilim adamları ise kıyamet gününü yaklaştığını ima ediyor. 21 Aralık 2012 senesinde dünyanın sonu olacağı antik çağlarda yaşamış Maya medeniyeti bilimcileri ileri sürmeleri düşüncelerimi karıştırıyor. 2009 senesi ve daha evvel ki seneler de yaşamış olduğumuz beklenmeyen afetler, kıyamet gününün öncüsü olabilir mi sorusu aklımızda geliyor?

Daha büyük felakete maruz kalmamak için Birleşmiş Milletler, Danimarka'nın Kopenhag şehrinde iklim zirvesi (COP15) düzenledi. Toplantıya 192 ülke katıldı. İklim konseyinin 2007 yılında hazırladığı dünya iklim raporunu tamamlayıcı nitelikte yeni raporuna göre kutuplardaki buzullar hızla eriyor ve kısa zaman içinde sıcaklığı yedi derece artması bekleniyor. Halbuki bilim adamlarının hesaplamalarında sıcaklığın üç derece artması bile 3 milyar insanın gereksinimi olan su kaynaklarının kurumasına sebep olacak. Dolayısı ile çölleşme ve yangınlar başlayacak; kitlik ve salgın hastalıklar artacak. Güçlü fırtınalarla beraber deniz sularının yükselmesi bazı kıyılardaki büyük şehirler su altında kalacak. Yaklaşık 200 milyon insan yaşadığı yerden göç etmek zorunda kalacak. O halde iklim değişikliğinin felaket düzeyindeki etkilerini önleyebilmek için küresel ısınmanın iki derece altında tutulması gerekiyor. Bunun için sera gazlarının atmosfere salınımının kontrole alınması şarttır.

Ama maalesef bu felaketleri göz önüne alan Birleşmiş Milletler iklim konseyi istenen neticeyi alamadı. Gelişmiş ülkeler bağlayıcı niteliğindeki olan anlaşmaları kabul etmediler. Bilhassa ABD, Çin ve Hindistan karbondioksit salınımının denetim altına alınmasına itiraz ettiler. Sadece iklim görüşmelerinin 2010 yılında da devam etmesini kararlaştırdılar. Aynı zamanda sera gazlarının atmosferde salınımını azaltmak için geliştirmekte olan ülkelere para yardımı yapılmasına imza attılar. Taslak şeklindeki bu anlaşmaya birçok uzman Kopenhag X ismini verdi ve "tam afet" tabirini kullandı.

Kopenhag'da dünya çevre bilimcileri (WWF), küresel ısınmanın vehametini anlatmak için bir alana, etrafı buzla çevrili bronzdan yapılmış beyaz bir kutup ayısı yerleştirdi. Hesaplarına göre toplantının bitiği gün iskeletin etrafındaki buzların erimesini planlamışlardı. Ama etrafındaki kutup ayısı iskeletin buzları küresel ısınma dolayısı ile bir gün önce tamamen eridi

Son olarak şunu söylemek lazım; Konyamızda geçmiş senelere bakarsak Aralık ayında mutlaka kar yağdığını görürüz. Şimdi Ocak 2010 yılındayız hala kar, Konya'da kendisini göstermedi. Sıcaklık dereceleri ilk olarak seyretti. Gündüzleri ortalama 10 derecenin altına düşmedi. Gerçi bazı geceler sıfır derecenin altına seyrettiyse de soğuk havaların etkisini pek hissetmedik. Anılarımızda söyle yarım asır geriye gidersek, diz boyu karlar içinde kartopu oynayırlarmız, kardan adam yapırlarını hatırlarız. Gelecekte, bizden sonraki nesiller bu romantizmi yaşamayacak gibi görünüyor.

Küresel ısınmayı artıran sebepleri devletler ve hükümetlerimiz mutlaka araştırıyor ve gerekli önlemlerin alınacağından şüphemiz yok. Bireysel olarak da yapmamız gereken önlemler var. İstikbalî düşünelim, gelecek nesillerimize yaşanır bir dünya bırakmak istiyorsak, bilinçli hareket edelim. Fosil yakıtları ekonomik kullanalım, ormanlarımızı koruyalım. Bu işlerde çalışan sivil toplum kuruluşlarını destekleyelim.

KAYNAKLAR

- Internet bilgiler
- Görsel ve yazılı basın haberleri
- Küresel ısınma ve felaketleri (Konya Postası)
- Dinamik Jeoloji Ord. Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir

Sosyal güvenlik köşesi

Muhsin ERTEKİN
Sosyal Güvenlik Kurumu
Başkanlık Müşaviri

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa
Göre Kendi Adına ve Hesabına Çalışan (4/B'li Sayılan)
Sigortalıların Hak Sahiplerine Sağlanan Haklardan
Evlence ve Cenaze Ödeneği Verilmesi Koşulları

Bilindiği üzere kendi adına ve hesabına çalışan sigortalıların eski adıyla Bağ-Kur'luların gelir ve aylık almakta iken ve bu nedenle aylıkları kesilen hak sahibi kız çocuklarına kanun gereği evlenme ödeneği ödenmektedir,

5510 sayılı kanunun 37'inci maddesine göre ise kendi adına ve hesabına çalışan sigortalıların eski adıyla Bağ-Kur'luların gelir ve aylık almakta iken evlenen ve bu nedenle aylıkları kesilen kız çocukları kanun yürürlük tarihinden itibaren evlenme ödeneğinden faydalanmaktadırlar.

Kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılardan (eski adıyla Bağ-Kur'lulardan) ölüm tarihi kanunun yürürlük tarihinden önce olanların hak sahibi kız çocuklarının evlenme tarihleri kanun yürürlük tarihinden (01/10/2008) sonra ise bu kız çocukları evlenme ödeneğinden faydalanacaklardır.

Evlenme ödeneği (halk dilinde çeyiz parası) verilme koşulları:

- Sigortalının, ölüm geliri ve aylığı almakta iken evlenen ve bu nedenle aylığı kesilen kız çocuklarına ödenilmektedir. Dul kalan eşe evlenme ödeneği verilmemektedir.

- Evlenme ödeneği, evlenen kız çocuğunun almakta olduğu gelir ve aylığının iki yıllık tutarı peşin olarak kendisine ödenir.

- Evlenme ödeneği alan kız çocuğu aylığın kesildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde boşanması nedeniyle yeniden hak sahibi olursa kendisine iki yıllık sürenin sonuna kadar aylık bağlanmaz.

- Evlenme ödeneği verilmesi halinde diğer hak sahiplerinin geliri ve aylıkları evlenme ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden ödeme döneminden itibaren 5510 sayılı kanunun 34'üncü maddesi çerçevesinde yeniden belirlenir.

Evlenme ödeneğine başvuru koşulu:

Evlenme ödeneği ödenilmesi için hak sahiplerinin bir dilekçe ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na başvurması ve dilekçeye evlenme tarihi nüfus kütüğüne işlenmemiş evlenme cüzdanının bir örneğinin eklenmesi gerekmektedir.

Cenaze ödeneği verilme koşulları:

Cenaze ödeneği verilme şartları da 5510 sayılı kanunun 37'inci maddesinde belirtilmiş olup bu maddede belirtilen hükümlere göre;

1-) İşkazası ve meslek hastalığı sonucu,

2-) Sürekli iş göremezlik geliri, malüllük aylıklı aylığı geliri almakta iken vefat eden,

3-) Ölüm tarihinde sigortalı olma şartı aranmaksızın kendisi için en az 360 gün malüllük aylıklı ve ölüm primi bildirilmiş iken vefat eden sigortalının hak sahiplerine ödenir.

Cenaze ödeneği kimlere verilir:

Sırasıyla;

- Sigortalının eşi,

- Eşi yoksa çocuklarına,

- Çocukları yoksa ana veya babaya,

- Ana babada yoksa kardeşlerine verilir.

Cenaze bu kişiler dışında gerçek veya tüzel kişiler tarafından kaldırılmış ise belgelенmesi kaydıyla cenaze ödeneği miktarını (Kurum Yönetim Kurulu'na belirlenen ve Bakan tarafından onaylanan miktar) geçmemek kaydıyla bu gerçek veya tüzel kişilere ödenir.

Cenaze ödeneği tutarı, Kurum Yönetim Kurulu'na belirlenip Bakan tarafından onaylan miktar kadar ödenmektedir.

Cenaze ödeneğine başvuru:

Cenaze ödeneği ödenilmesi için hak sahiplerince ölüm tarihinin belirlen bir dilekçe (cenaze masraflarının karşılandığı belirtilen muhtariyet belgesi) ile birlikte kurumun ilgili ünitesine başvurulması şart olup sigortalının ölüm tarihi nüfus kütüğüne işlenmemiş sigortalının ölüm tarihini belirlen ilgili makamlarla usulüne göre düzenlenmiş bir belgenin (defin ruhsatı, ölüm tutanağı... vs gibi) dilekçeye eklenmesi gerekir.

Ölüm iş kazası veya meslek hastalığından dolayı meydana gelmiş cenaze masrafı bu sigorta kolundan başka bir sebepten dolayı meydana gelmiş ölüm sigortası kolundan ödenir.

Zaman aşımı süresi:

Cenaze ve evlenme ödeneği ile toptan ödemede zaman aşımı süresi hakkın doğduğu tarihten itibaren beş yıl olup bu haklar beş yıl içinde istenmezse düşer. (5510 sayılı kanun md:97)

Not: Kısa vadeli sigorta kollarından ölüm geliri alan hak sahibi kız çocuklarına yapılan evlenme yardımı ve bu sigorta kolundan hak sahiplerine ödenen cenaze ödeneği Yeni İpeki Yolu Dergisi'nin 2009/Eylül ayı sayısında kısaca izah edilmiştir.

KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞAN SİGORTALILARIN (4/B'Lİ SAYILAN) MALÜL KALMASI SONUCU VEYA ÖLÜMÜ HALİNDE HAK SAHIPLERİNE AYLIK BAĞLANMASI DURUMUNDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN SORUMLULUĞU

5510 Sayılı Kanun 39' uncu maddesinin birinci fıkrasına göre;

Sigortalı üçüncü bir kişinin kasti nedeniyle malül kalmış ve 5510 sayılı kanun uyarınca kendisine bağlanacak aylığın, sigortalının üçüncü bir kişinin kasti nedeniyle ölümü halinde 5510 sayılı kanuna göre hak sahiplerine bağlanacak aylığın başlangıç tarihindeki ilk peşin sermaye değerinin yarısı zarara sebep olan üçüncü kişilere rücu edilir.

Örnek: x şahıs, bir sigortalıyı kasten yaralamış ve bu yaralama sonunda sigortalı malül kalmış Kurum'da bu sigortalıya malüllük aylığı bağlanmış ise bağlanan aylığın başlangıç tarihindeki peşin sermaye değerinin yarısı x şahısdan istenebilir.

Fransa France

Resmi tam adı: Fransa Cumhuriyeti

Yerel tam adı: République Française

Baskent: Paris

Yönetim Biçimi: Parlamenter Başkanlık Tipi Cumhuriyet

Fransa'ya bağlı olan ülkeler: Bassas da India, Clipperton Adası, Avrupa Adası, Fransız Polinezyası, Güney Fransa ve Antarktika, Glorioso Adaları, Juan de Nova Adası, Yeni Kaledonya, Tromelin Adası, Vallis ve Futuna.

Milli Bayram: Bastille Günü, 14 Temmuz (1789)

Resmi Tatil Günleri: 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Mayıs, 8 Mayıs, 9 Mayıs, 20 Mayıs, 12 Haziran, 14 Temmuz, 15 Ağustos, 1 Kasım, 11 Kasım, 25 Aralık.

Anayasa: Fransa'da Beşinci Cumhuriyet anayasası 28 Eylül 1958'de halk oyuyla onaylanmıştır.

Konum: 46 00 Kuzey enlemi, 2 00 Doğu boylamı. Batı Avrupada, kuzeyinde Mars Denizi, kuzey doğusunda Lüksemburg, Belçika, batısında Atlas Okyanusu ve Biskay Körfezi, güneyinde İspanya ve Akdeniz, doğusunda İsviçre, güney doğusunda İtalya, ile çevrilidir.

Yüzölçümü: 550.100 km²

Sınırları: Toplam 2.889 km

Sınır komşuları: Andora 56 km, Belçika 620 km, Almanya 451 km, İtalya 488 km, Lüksemburg 73 km, Monako 4,4 km, İspanya 623 km, İsviçre 573 km

Sahil şeridi: 3.427 km

İklimi: Ilman bir iklim görülür. Ülkenin kuzeyinde kışları soğuk, yazları yağmurlu geçer. Güneyde ise Akdeniz iklimi hakimdir. Kıs ortalama sıcaklığı 3 derece yaz ortalaması ise 20 derecedir.

Tarım Arazisi: 298.340 km²

Deniz seviyesinden yüksekliği: En alçak noktası Rhone Nehri deltası 2 m, en yüksek noktası Blanc tepesi 4.807 m

Doğal kaynakları: Kömür, demir, boksit, çinko, potas, kereste, balık. Her bölgesi farklı kültürel zenginliklere sahip güçlü bir tarım ülkesi olan çağdaş Fransa, doğal güzelliklerini korumakta, geleneklerine sahip çıkmakta ve ürünlerinin orijinalliğini değerlendirmektedir.

Nüfus: 61.387.038 (2004)

Nüfus Yoğunluğu: 107/km²

Etnik Grupları: Fransız, Korsikalı, Bask, Bröton, Katalan, Alzalı, Deniz aşırı bölgelerden gelenler.

Toplam Nüfus İçerisinde Yabancıların Oranı: % 7,4

Mülteci oranı: 0,64 mülteci 1,000 nüfus (2001 tahmini)

Kentleşme Oranı: % 81,6

Büyük Kentler: Paris 9,8 milyon, Marsilya 1,4 milyon, Lyon 1,4 milyon, Lille 1,2 milyon, Toulouse 1,1 milyon.

Dinler: % 84 Katolik, % 8 Müslüman, % 2 Protestan, % 1 Musevi, % 5 Diğer.

Diller: Resmi dil Fransızdır. 2 Kullanımı giderek azalan Bask, Bröton, Katalan, Alzas, Korsika gibi bölgelere ait yerel diller mevcuttur.

Para birimi: Euro (EUR) Ülke 1 Ocak 1999'daki Euro sistemi referandumuna diğer on Avrupa ülkesi ile birlikte katılmıştır.

“ Dünya sıralamasında 6. sırada bulunan nominal gayrisafi yurtiçi hasılası ve 8. sırada yer alan satın alma gücü paritesi ile ileri bir ekonomiye sahiptir ve gelişmiş ülkeler sınıfında yer almaktadır.

İş gezileri için gelenler dâhil, ülkede yirmi dört saatten az kalanlar hariç tutulmak üzere, yıllık olarak ağırladığı yaklaşık 82 milyon turistle Fransa, dünyada en çok ziyaret edilen ülkedir ”

Merkezi Fransa, 22 bölgeye bölünmüş olup bu bölgeler de 96 alt bölgeye (departman) ayrılmıştır. 4 deniz aşırı departman mevcuttur: Guadalupe, Martinik, Fransız Guyanı ve Reunion. 4 deniz aşırı kendine bağlı ülke mevcuttur. Bunlar: Fransız Polonezyası, Yeni Kaledonya, Vallis, Fransız Güney ve Antartika ülkesi, Özel statülü Mayotte ve St Pierre-Mikelon bölgeleridir.

Fransız Milli Meclisi'nde 577 milletvekili 5 yıllık süre için doğrudan seçilir ve her seçimde tüm koltukları için oylama yapılır. 531 senatör için ise tüm Fransa tarafından seçilmiş olan belediye meclisi üyelerinden, il yerel meclis üyelerinden, Bölge yerel meclis üyelerinden oluşan seçmenler tarafından 9 yıllık bir süre için seçilmektedir. Senato seçimleri her 3 yılda bir yapılır ve her seçimde senatörün üçte biri yenilenir. Senatörler 2010 yılından itibaren 6 yıllık bir süre için seçilecektir. Yine her 3 yılda bir yapılan seçimlerle yarısı yenilenecektir. Senatonun yasama gücü sınırlı olup Parlamento ile anlaşmazlık yaşanması durumunda son söz Meclis'tedir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Fransa, Avrupa'nın iktisadi açıdan güçlü ülkelerinden biridir. Tarım ürünleri bolluğu ve çeşitliliği ile Avrupa Ekonomik Topluluğu içinde birinci sırada, süt ürünleri açısından ise dünyada dördüncü sırada yer almasının yanı sıra, sanayisi oldukça güçlü bir ülkedir. Endüstri, ülke gelirinin çeyreğini ve ticaret kazancının %80'inden fazlasını karşılamaktadır. Devlet 1990'ların başından beri Fransa Telecom, Fransız Havayolları ve bankalar gibi diğer endüstrilerdeki hisselerini elden çıkarmaya başlamıştır. Yüksek orandaki işsizlik hala Fransa için sorun teşkil etmektedir. Fransa, geniş refah imkanlarını ve muazzam devlet bürokrasisini kesmekten kaçınmış ve bütçe açığını kapatmak için savunma harcamalarını kesmeyi ve vergileri yükseltmeyi tercih etmiştir. Dünya piyasalarında, 2002 yılında yüksek petrol fiyatları, düşen sermaye piyasaları, uluslararası siyasi belirsizlikler gibi pek çok etken nedeniyle beklenen olumlu gelişmeler gözlenememiş ve bu durum Fransa'ya da olumsuz etkilenmiştir. Ülkedeki işsizliğin artmasının yanı sıra gelirin belirgin şekilde yükselmesinin etkisiyle hane halkı tüketimindeki artış Fransa'daki aktiviteleri desteklemiştir. 2003 yılının ilk çeyreğinde ekonominin gidişatı önceki yıl ile aynı seyirde gelişme göstermiştir. Büyüme yavaşlamakla birlikte, talep bileşenlerinin değişimleri farklılık göstermiştir. Diğer taraftan, sanayi ve toptan satışlar, ihracat ve yatırımların durgunluğundan etkilenmiş, perakende satışlar, hizmetler ve ilgili sektörler tüketim artısından olumlu etkilenmiştir. 2004 yılında %2,1 oranında büyüme gösteren Fransa'nın 2005 yılı büyüme oranı ise 1,5

düzeyinde olmuştur. Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın verilerine göre Fransa'nın 2005 yılı ihracatı 450,3 milyar dolar iken, ithalat değeri ise 479,8 milyar dolardır.

Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler: İtalya, Almanya, İngiltere, Belçika, Lüksemburg, Hollanda, İsviçre.

Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler: İtalya, Almanya, Belçika, Lüksemburg, Japonya, Hollanda, İspanya.

Başlıca İhraç Ürünleri: Organik kimyasallar, suni reçine, plastik materyaller, kozmetik müstahzarları, hidrokarbon, tıbbi ve eczacılık müstahzarları, demir-çelik mamulleri, demir dışı metaller, ipik, tekstil mamulleri, kumaş, makineler, büroda kullanılan makineler, jeneratörler, telekomünikasyon ekipmanları, nakil vasıtaları ve zaman ölçü cihazları, gıviller ve aksesuarları, ayakkabı. **Başlıca İthal Ürünleri:** Büro makineleri, sinai makineler ve ekipmanları, jeneratörler, telekomünikasyon ekipmanları, taşıt araçları ve aksesuarları, uçak aksesuarları, mobilya, saat, optik cihazlar.

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

SİYASİ İLİŞKİLER

Fransa ve Türkiye ilişkileri köklü bir geçmişe sahiptir. Özellikle Kanun Sultan Süleyman döneminde Fransa Osmanlı Devleti'ni diğer Batı Avrupa ülkelerine karşı bir tür dengeleyici olarak görmüş ve işbirliği yapmıştır.

Bugüne kadar üçü ilke arasında yapılan anlaşmalar şunlardır:

- 31.08.1946 - Ticaret ve Ödeme Anlaşması
- 18.02.1987 - KEK Kurulmasına İlişkin Protokol
- 05.01.1989 - Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması
- 11.02.1992 - Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması
- 13.04.1992 - Turizm İşbirliği Anlaşması
- 15.01.1993 - KEK III. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı
- 04.02.1993 - Standartlar Alanında İşbirliği Anlaşması
- 05.09.1996 - Denizcilik Anlaşması
- 20.02.1998 - Türkiye - Fransa 2000 Anlaşması

TİCARİ İLİŞKİLER

Dış Ticaret Rejimi

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tamamlanan Gümrük Birliği ile, sinai ürünler ve ayrı bir anlaşmaya konu teşkil eden bazı demir-çelik

ürünler üye ülkelerle aynı rejime tabi olmuştur. Yani Topluluk ülkelerinde veya Türkiye'de üretilen ya da Topluluk veya Türkiye'de serbest dolaşımda olan tamamen üçüncü ülke kaynaklı ürünlerden üretilen ürünler, Topluluk veya Türkiye'de serbest dolaşımda olan üçüncü ülke kaynaklı ürünler, serbest dolaşımda sayılmaktadır. İhracatçı ülke makamları tarafından verilen A.TR modeli bir dolaşım belgesi ile sanayi ve işlenmiş tarım ürünlerinin serbest dolaşımı sağlanmaktadır.

Taraflar arasında yolcu beraberinde taşınan mallar ile, Posta yoluyla gönderilmiş olup, söz konusu serbest dolaşım rejiminden yararlanmaya hak kazanmış mallar, A.TR belgesi ibrazından muaf tutulmaktadır. Taraflar arasındaki tarım ürünleri ticareti ise çeşitli ürünlerde vergi indirimleri veya muafiyetlerini içeren tercihli bir anlaşma çerçevesinde yürütülmekte olup, bu ürünlerin ticaretinde 1.1.1999 tarihinden itibaren EUR 1 belgesi kullanılmaktadır.

İkili Ticaret

Fransa, ikili ticarete sürekli açık verdiğimiz ülkelere birisi olan durumundadır. Ülkemizin en önemli ticaret ortaklarından birisi olan Fransa ile ticaretimizde ortaya çıkan açığa motorlu taşıtlar ile aksam ve parçaları çok önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu ürünlerin Fransa'dan toplam ithalatımız içindeki payı yaklaşık % 15 civarındadır. Diğer taraftan, Fransa, ithalatımızda olduğu gibi ihracatımızda da önemli bir yere sahiptir. İthalatımızda motorlu taşıtlar ile bunların aksam ve parçaları ilk sırada yer alırken, ihracatımızda giyim eşyaları, motorlu taşıtlar, tekstil elyafı ve mamulleri ilk sıralarda yer almaktadır.

İkili ticari değişimler, on yıl önce ortaya konan Gümrük Birliği dinamiğinin de teşviğiyle, bir çok yıldan bu yana, güçlü ve düzenli bir büyüme göstermektedir. Avrupa Birliği pazarı dışında, Türkiye, Rusya, Kanada ya da Hindistan gibi büyük ülkelerin önüne geçerek, Fransız ihracatında, 6. sıraya yükselen pazar olmuştur. Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren, Türkiye'deki Fransız varlığı, sanayi, gıda, dağıtım ve bankacılık ile finansal hizmetler de dahil olmak üzere, hizmetler sektöründe imrenilecek bir durumdadır.

Fransa ile Türkiye arasındaki ticari alışverişlerin önü, Avrupa Birliği ile gümrük birliği anlaşması yürürlüğe girdiği anda gözle görülür şekilde açılmıştır. On yılda, değer olarak üç misli artmıştır; Fransa'nın yalnızca Türkiye'ye ihracat ettiği mal, tüm ihracat mallarının toplamından 4 kez daha hızlı bir şekilde artış göstermiştir. Özellikle, otomotiv sektörünün, her iki yöndeki değişimleri % 30'luk baskın ağırlığı; Türkiye'nin Avrupa üretim ve tüketim alanına tam olarak girdiğini doğrulayan bir durumdur. Son birkaç yıldır Fransız arzının Türk pazarında iyi bir denkliliğinin olması, Fransa ile Türkiye arasındaki ticari değişimlerin belirli bir olgunluk seviyesine erişmesini sağlamıştır. Ticari değişimler artık kamu talebine bağlı değildir. Özel talepler, özellikle de şirketlerin talepleri, değişimlerde yüksek düzeylere ulaşılmasını sağlamaktadır. İki ülke arasındaki, iyi ticari ilişkilerimiz, bizi tembelliğe götürmemelidir. Fransa, 2004 yılında, Türkiye'nin 3. sıradaki ticari ortağıydı. 2005 yılında, Çin'in Türk pazarında artan performansından dolayı 4. sıraya geriledi. Dolayısıyla, daha belirgin bir rekabet evresine girmiş bulunuyoruz ve Türkiye'de hala fethedilmesi gereken pazar payları bulunuyorsa,

şirketlerimizin bu ülke için daha büyük bir merak ve ilgi göstermeleri gerekmektedir. Fransa ve Türkiye, çoğu aynı olan hizmet ve ürün üretimini yapmaktadırlar ve birbirlerine ihracat etmektedirler. Bu sebeple, bazı değişiklikler dışında, bu ürün ve hizmetlerin Fransa'da pazarlanması, Türkiye'deki iç piyasayla benzerlik göstermektedir.

Son zamanlarda özellikle Türk piyasasının yeniden hareketlenmesi ve Türk Lirasının değer kazanması, Türkiye'nin Fransa'dan yaptığı ithalatı frenlemiştir. İkili ticari değişimler halihazırda Fransa'nın lehine bir ölçüde gerçekleşmektedir. Türkiye ile Fransa arasındaki ticarete 1997 yılında 9 Milyar FF olarak en yüksek düzeye ulaşmış olan ülkemiz aleyhine dış ticaret açığı, 1998 yılında %19 oranında azalarak 7.4 Milyar FF seviyesine inmiş, 1999 yılında ise 6.9 Milyar FF olmuştur. İki ülke arasında dış ticaretin 1999 yılında dengeleme eğilimine girdiği ifade edilebilmektedir. Ancak, 2000 yılı iki ülke ticaretine bakıldığında, dış ticaret açığının 9.8 Milyar FF tutarında ülkemiz aleyhine önemli bir artış kaydedildiği görülmektedir. Bu çerçevede, Fransa'dan ithalatımız bir önceki yıla göre % 28 artışı kaydederek 24 Milyar FF'a, Fransa'ya ihracatımız ise aynı dönem itibarıyla % 20'lik bir artışla 14.2 Milyar FF'a ulaşmış bulunmaktadır. 2001 yılında ise Fransa'ya ihracatımız 2.5 Milyar Euro, ülkemize yönelik ithalatımız ise 2.2 Milyar Euro (14.5 Milyar FF) olarak gerçekleşmiş olup, yıllardan bu yana ilk kez ikili ticaret ülkemiz lehine 266 Milyon Euro fazla vermiştir. Fransa'ya dış ticaret fazlası verilmesinde en temel etken ülkemizde yaşanan ekonomik kriz sonucu gerçekleşen devalüasyonlar sonucu döviz kurunun çok artmış olması olarak gösterilebilir. Ülkemiz istatistiklerine göre yapılan bir değerlendirilmede 2001 yılı itibarıyla ihracatta artış kaydedilen ilk 20 ülke sıralamasında %14,5'lik bir artışla Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya'nın ardından dördüncü sırada yer almıştır. 2002 yılında ise döviz kurunun kısmen stabil hale gelmesiyle Fransa ile ticaretimiz yine açık vermiştir. Bu dönem ihracatımız 2,71 milyar Euro, ithalatımız ise 2,81 milyar Euro olarak gerçekleşmiştir. 2003 yılında ise Fransa'da yaşanan ekonomik sıkıntılar ve genel olarak ithalatın düşmesine rağmen ihracatımızın az da olsa artması sonucu olumlu olarak değerlendirilebilir. Fransa'nın tüm ülkeler bazında ithalatı 2003 yılında 2002 yılına göre % 3'lük bir düşüş yaşamışken bu ülkeye ihracatımız 2,7 milyar Euro'dan 2,8 milyar Euro'ya çıkarak yaklaşık % 4 artmıştır. Fransa'dan ithalatımız ise genel ithalatımızdaki artışa paralel olarak % 13'lük bir artışla 2,8 milyar Euro'dan 3,2 milyar Euro'ya çıkmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın verilerine göre Fransa, ithalatımızda 2006 yılında 6 milyar 601 milyon dolar ile 5. sırada yer alırken, ihracatımızda ise 4 milyar 602 milyon dolar ile 5. sırada yer almaktadır. 2005 yılı ihracatımız 3 milyar 806 milyon dolar olduğu da dikkate alındığında ihracatın % 20 oranında arttığını görülmektedir. Bir önceki yıla göre ithalattaki artış oranı ise %12,1'dir. Aynı şekilde TÜİK'in ülkemizin en çok ihracat yaptığı ilk ülke sıralamasında Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya'dan sonra 4. sırada gelmektedir. En çok ithalat yapılan ülke sıralamasında ise Fransa 6. sırada yer almaktadır.

İKİ ÜLKE ARASI İLİŞKİLERİN GELİŞTİĞİ SEKTÖRLER

Otomotiv, Hava ve Uzay Araçları

Otomotiv sanayi ülkemizde özellikle son yıllarda büyük gelişme göstermiştir. Otomotiv sanayi ihracatımızda Fransa'ya olan ihracatımızın payı büyüktür. Her ne kadar Fransa'daki ekonomik sıkıntılar dış alımlarını etkilemişse de bu sektördeki en önemli ihracat kalemlerimiz olan taşıt araçları ihracatındaki % 17'lik artış ile taşıt araçları ekipmanlarındaki % 16'lık artış memnuniyet vericidir. Öte yandan ihracatımızda paralel olarak ithalatımızdaki artış da dikkate değer bir artıştır. Ülkemizdeki otomobil kredi faizlerinin düşük olması, döviz kurunun reel anlamda düşmesi ithal otomobil girişini artırmıştır.

Tarım ve Hayvancılık Ürünleri

Fransa'ya tarım sektörü ihracatımız sanayi ürünlerine oranla oldukça düşüktür. Bunun nedeni ise, AB üyesi olan Fransa'nın AB ortak tarım politikası uygulamayla birlikte kendi ihtiyaçlarını kendi içinden karşılayor olmalarıdır. Tarım ürünleri ihracatında bu ülkeye en çok ihrac ettiğimiz mallar arasında; hazır sebze meyve özü ve içecekler için meyve ve bitki sayılabilir. Fransa'ya olan ihracatımızın artırılabilmesi noktasında özellikle ülkede biyolojik tarım ürünlerine olan ihtiyacın artacağı da göz önünde bulundurulur ve AB'nin sübvansiyonlarını azaltmasıyla birlikte tarım politikamızın etkin şekilde yeniden belirlenmesi ve verimliliği esas alması, gerekli yatırımların yapılması oldukça etkili olacaktır.

Tekstil ve Hazır Giyim

Tekstil ve hazır giyim, ülkemizin Fransa'ya yönelik en önemli ihracat kalemidir. Son yıllarda eski artış hızında olmasa da ihracatımızdaki artış devam etmektedir. Avrupa Birliği'nin Çin'e uyguladığı kota miktarlarını her yıl artırması, bu sektörde rekabetimizi olumsuz etkilemektedir.

Diğer Sektörler

Fransa'dan ithalatımızda önemli kalemlerden biri de Kimya Sanayim ve Eczacılık ürünleridir, özellikle bu sektörde Fransızların etkinliği ile birlikte Türkiye'de yaptıkları yatırımlar da göz önüne alındığında önemli bir tedarikçi oldukları görülmektedir. Bunun dışında demir çelik ve demir dışı metaller, makine ve elektrikli cihazlar, plastik, cam ve seramik ürünler Fransa ile dış ticaretimizde önemli olan diğer kalemlerdir. Demir çelik ürünleri ile demir dışı metallerde Fransa'ya olan ihracatımız her geçen yıl önemli oranda artış göstermektedir.

FRANSA İLE TİCARETTE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Türk firmalarının Fransa pazarında tanınmasında fuar ve sergi türü organizasyonlara iştirak etmesi, özellikle Paris'te düzenlenen uluslararası fuar potansiyelinden daha fazla yararlanması gerekmektedir. Bunlarla ilgili detaylı bilgi ve broşürler Ticaret Müşavirliklerinden temin edilebilir.

Türk firmaları, Fransıız bir firmayla iş yapmadan önce mutlaka bu firmann ticari sicil durumunu hakkındaki bilgi edinmelidir. Ticaret Müşavirliklerine başvurarak firmann ticaret sicili hakkında Fransız resmi makamlarından alınmış güncel bilgileri ulaşılması mümkündür.

Fransa ile iş yapmak isteyen firmamızın, bu ülkeye 2-3 gününü gelip hemen bir iş bağlantısı kurması mümkün değildir. Sağlam bir iş bağlantısı kurulabilmesi için, çok iyi bir ön araştırma yapılarak Fransa'ya yapılacak seyahatin altyapısının oluşturulmasında fayda vardır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, İGEME vb. kuruluşlarca organizasyonunda Fransa'dan gelen alım heyetleri ile yapılacak ikili görüşmelere iştirak edilmesi, Fransız firmaları ile iş bağlantıları kurulmasında son derece etkilidir.

Fransızlar, kendi dillerini kullanmayı tercih etmekte ve bu konuda oldukça katı sayılabilecek bir tutum sergilemektedir. Fransa pazarna

girmek isteyen KOBİ'lerin gerek yazışmalarında gerekse yüz yüze görüşmelerinde Fransızca iletişim kurmalarını kolaylaştıracaktır.

Fransa'ya ihracat yapmak isteyen firmamızın Fransız standartları ve özellikle Avrupa Birliği'nin Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamına giren ürünlerdeki uygulamalar hakkında önceden bilgi sahibi olmalarında yarar görülmektedir.

Fransa, Fikri Mülkiyet Hakları'nın korunması konusunda da son derece duyarlı davranmaktadır. Fikri mülkiyet haklarına aykırı uygulamalardan mutlak suretle kaçınılmalıdır. Bu konuda yaşanacak bir olumsuzluk, tüm Türk ihraç ürünlerine karşı olumsuz

bir yargının oluşmasına yol açacaktır.

Türkiye'nin ev tekstili, yas meyve ve sebze, ambalaj, inşaat malzemeleri, elektrikli ve elektronik aletler, mobilya gibi sektörlerde Fransa pazarındaki potansiyelden yeterince değerlendirilememektedir. Yas meyve ve sebzedeki en önemli rakibimiz Kuzey Afrika ülkeleridir.20 Firmamızın yeterli tanıtımının yapılarak pazarda tanınması sağlanarak, Kuzey Afrika ülkelerinin pazar paylarından kapabilmeleri mümkündür. Mobilya sektörü de potansiyelin çok yüksek ancak pazar payımızın düşük olduğu bir alandır. Mobilya ile ilgili fuarlara katılınması, firmamızın pazarda tanınmasında katkıda bulunacaktır.

Fransa'nın ülkeye ithal edilecek ürünlere yaklaşım sektörel bazda değişebilmektedir. Örneğin, kıymetli metaller ve taslıran ülkeye girişinde son derece katı bir prosedür uygulanmaktadır. Türk ürünlerinin, bilhassa tekstil sektöründe, Fransa pazarında olumlu bir imajı vardır. Bu imajın korunması, istenilen standartlara uygun kaliteli ürünlerle bu pazarda yer almaya devam edilmesine bağlıdır.

Türkiye'nin Fransa'daki yatırımları son derece düşük düzeydedir. Zorlu Grubu'nun

tekstil sektöründe bazı yatırımları ve Beko, Vestel, Toprak ve Ege Seramik gibi büyük firmamızın temsilcilikleri dışında kayda değer bir faaliyetimiz bulunmamaktadır.

KAYNAK:

KTO - Etüd Araştırma Servisi; Fransa Ülke Raporu;

<http://www.kto.org.tr/dosya/rapor/fransa.pdf>

Ülkemizde robot teknolojileri

Mehmet SAATÇI
Akinsoft Robotik Departmanı
Mekatronik Sorumlusu

Robot denildiğinde çoğumuzun aklına şekil olarak insana benzeyen makinalar gelir, bugüne kadar izlediğimiz bilim kurgu filmlerinde gördüğümüz robotlar genelde insansı robotlar olduğu için, hayalimizde canlanan da bu oluyor.

Robot; verilen bir dizi görev çerçevesinde, programlanmış çeşitli hareketler ile materyalleri, parçaları, aletleri veya özel donanımları hareket ettirmek için tasarlanmış, programlanabilir çok işlevli manipulatördür. Genel olarak tanımlı bu şekildedir ama tam manası ile robot; çeşitli duyu mekanizmalarıyla (sensorler), çevresindekileri algılayabilen, algıladıklarını yorumlayan, buna göre yorum yapan, karar veren, bu kararlar doğrultusunda hareket mekanizmalarını çalıştıran veya durduran insan yapımı (şimdilik) aygıtlardır. Bu tanımlar elektronik cihazlara farklı isimler, ya da işlevsel olarak farklı tanımlar katabilir, örneğin Printer, birinci tanıma göre bir robot, ikincisine göre ise daktilodur.

Robotlarla kimler ne zamandır uğraşıyor?

Öncelikle bu yazı; kesinlikle yabancı düşünürleri ve bilim adamlarını basite alıp, kendi bilim adamlarımızı ön plana çıkarmak için yazılmamıştır. Bizim için bilim ve teknolojinin gelişmesi önemlidir, tabii ülkemizde kendi çalışmalarımızla üreteceğimiz teknolojinin önemi ve yeri açıktır.

Adını çok duymamış olsak da tarihte robot sitelerini ilk olarak düşünün uygulamalarını yapmış ve yaptıklarını kaleme almış bir bilim adamından bahsedeceğimiz sizlere; ismi Ebül İz El Cezeri, bundan yaklaşık 800 yıl önce, yani mühendisliğin ilklerinden sayılan Da Vinci'den yaklaşık 150-200 yıl önce yaşamış Ebül İz, yüzlerce sistem tasarlamış ve bunları hayata geçirmiştir. Da Vinci'nin birçok tasarımı inanlarca yol göstermiş de çoğunluğu kağıt üzerinde kalmıştır. Ebül İz'in tasarladığı ve yaptığı sistemler; saatler, tulumbarlar, fiskiyeler, otomatik kapılar, kaldıraçlardır ve bunlar günümüzde hala kullanılmaktadır. Ebül İz bugün robotiğin, otomasyon sistemlerinin ve sibernetiğin babası olarak kabul edilebilir.

Artukular beyliği döneminde yaşamış olan Ebül İz El Cezeri, zamanın hükümdarının da isteğiyle çalışmalarını "Makine Yapımında Yararlı Bilgiler ve Uygulamalar" adlı bir kitapta (Arzapa) toplamıştır, kitabın orijinali mevcut değil ancak, el yazması bir kopyası Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Kitap, Avrupa'da çok fazla ilgi görmüş, "The Book of Knowledge Ingenious Mechanical Devices" adıyla İngilizce'ye çevrilmiş ve bir çok üniversitede Ebül İz El Cezeri'nin bu kitapta yaptığı çizimler birebir denenmiş ve çalıştırılmıştır. Hareket için gereken gücü genelde sudan ve hayvanlardan almasına karşın yeni farklı kılın; geri kontrol mekanizmalarıyla gayet hassas mekanizmalar yaparak, çağının çok ilerisinde bir alim olduğunu göstermiştir. Ebül İz doğulu batılı birçok bilginin eserlerinden faydalandığını da kitabında belirtmiştir.

Robotik Teknolojiler artık modern sanayinin ve ticaretin aktif olduğu günümüzde ihtiyaç duyulan bir alan olmuştur. Bu alanda farklı ülkelerde çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Biz de yazılım sektörünün öncü firması olarak 2010 yılında başlatmayı düşündüğümüz "Robotik Teknolojiler alanında Ar-Ge çalışmaları başlatılması" projemizi Akinsoft ailesinin üstün çalışma performansı sayesinde 2009 yılının 2. yarısında hayata geçirdik. Görüntü işleme amaçlı kullanılacak 2 prototip ürettik. Akinsoft olarak daha kurulduğumuz gün bu projemizi 2010 vizyonumuzla eklemiştik ve 2015 vizyonumuzda da robotların seri üretimine başlayacağımızı belirtmiştik. Artık Robot Teknolojileri alanında Ar-Ge çalışmalarına başladık, 2015'te de robotların seri üretimine geçmeyi planlamaktayız. Şu anda üzerinde çalıştığımız 2 prototipin mekanik kısımları tamamlandı, yazılım konusunda yapılan test çalışmaları devam ediyor.

Robot üretimi alanında kullanılabilecek malzemeler (elektrik motorları, valfler, pistonlar, manipulatörler, kontaktörler vb.) üreten firmalarımız da bize destek vermektedirler. Bu konuda gördüğümüz ilgili bizleri son derece mutlu etti. Türkiye'nin robotlarını üretmek için Akinsoft, çalışmalarını sürdürüyor.

Tandır Böreği

Hamur için:

kg. un
Tuz
50 gr. maya

Börek içi:

Yarım kg. az yağlı peynir
1 demet maydanoz
2 baş kuru soğan
1 tatlı kaşığı karabiber

Yapılışı

Un, tuz, maya yeterli kadar suyla yoğrulur. Yoğrulan hamurun üstü örtülerek mayalanması için 1-1,5 saat beklenir. Hamur mayalanınca beze tutulur. Bezeler nemli bez altında 10-15 dakika dinlendirilir. Her beze elle 10-15 cm. çapında açılıp ortasına peynir, ince doğranmış soğan ve maydanoz, karabiber karıştırılarak hazırlanmış iç konulup yarım daire biçiminde kapatılır. Tavlanmış olan tandıra yapıştırılıp tandırın ağzı kapatılır. 15-20 dakika sonra tandırdan çıkarılıp içine tere yağı konularak servis yapılır.

300 KİŞİLİK TERAS

Orhan KARTAL

Civar Mah. Amil Çelebi Sk. No:1 Konya Türkiye
T:+90 332 353 33 41 F:+90 332 353 30 12

www.konyamevvisofrasi.com
bilgi@konyamevvisofrasi.com

17 Şubat 1993

Jandarma Genel Komutanı
Orgeneral Eşref Bitlis şehit
oldu.

28 Şubat 1997

Milli Güvenlik Kurulu
Refah-Yol Hükümeti'ne
muhtıra verdi.

7 Şubat 1974

TBMM Maraş iline
'Kahramanlık' unvanı
verdi.

20 Şubat 1970

Dünyanın 4. büyük
köprüsü Boğaz
Köprüsü'nün temeli atıldı.

Tarihe düşülen notlar

ŞUBAT

Şubat ayı Türkiye'de ve dünyada önemli notların
düşüldüğü bir ay olarak tarih sayfalarında yerini almıştır.
Bu ayda gerçekleşen Türkiye'nin Kuzey Atlantik
Antlaşması Teşkilatı'nın (NATO) üyesi olması, Boğaziçi
Köprüsü'nün temelinin atılması gibi önemli olaylar yer alıyor.
Şubat ayında gerçekleşen önemli olayların kronolojik
sıralaması...

01 ŞUBAT

1 Şubat 1958
Amerika Birleşik Devletleri uzaya ilk uydusunu fırlattı.
1 Şubat 1979
Milliyet gazetesi genel yayın yönetmeni Abdî İpeççi bir suikast sonucu öldürüldü.

02 ŞUBAT

2 Şubat 1938
Bursa Merinos Fabrikası Atatürk tarafından işletmeye açıldı.
2 Şubat 1967
Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlığına, Başbakanlık Özel Teknik Müşaviri Turgut Özal getirildi.

03 ŞUBAT

3 Şubat 1933
Ankara İstanbul arasında ilk deneme uçuşu yapıldı.
3 Şubat 1998
Türkiye, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün "Çocuk İşçi Çalıştırmayı Yasaklayan" iki maddesine imza attı.

04 ŞUBAT

4 Şubat 2000
Dışişleri Bakanı İsmail Cem Atina'ya gitti. Cem, 40 yıl aradan sonra Yunistan'ı resmen ziyaret eden ilk Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı oldu.

05 ŞUBAT

5 Şubat 1937
Anayasa'nın 2 maddesinde değişiklik yapıldı. Cumhuriyet Halk Partisi'nin 6 ilkesi Anayasa metnine girildi.

06 ŞUBAT

6 Şubat 1928
Anayasa'ya Laiklik ilkesi kondu.

07 ŞUBAT

7 Şubat 1952
Türk Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği kuruldu.
7 Şubat 1974
Maraş iline 'Kahramanlık' unvanı verildi ve adı Kahramanmaraş oldu.

08 ŞUBAT

8 Şubat 1921
Büyük Millet Meclisi tarafından Antep'e "Gazilik" unvanı verildi. Antep şehrinin adı Gaziantep oldu.
8 Şubat 1956
Gazetelerin sayfa sayısı sınırlandı; piyango ve ikramiyeler yasaklandı.

09 ŞUBAT

9 Şubat 1969
Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin adı Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirildi ve Genel başkanlığa da Alparstan Türkeş seçildi.

10 ŞUBAT

10 Şubat 1947
Amerika Birleşik Devletleri özel bankaları Türkiye'ye kredi vermemi reddetti.
10 Şubat 1969
Amerika Birleşik Devletleri 6 Filo'suna ait gemilerin İstanbul'a gelişi öğrenciler tarafından protesto edildi.

11 ŞUBAT

11 Şubat 1998
Türkiye'de 12 kentte bulunan 78 kumarhane kapatıldı. Kapatma kararı "Turizm Teşvik Yasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yasa" uyarınca alındı.

12 ŞUBAT

12 Şubat 1929
Josef Stalin yönetimine sürgün edilen Ley Trakçi İlyiç adlı bir gemi ile İstanbul'a geldi ve Büyükkada'ya yerleşti.
12 Şubat 1986
Ayda 18 günlük indirim öngören Ceza İnfaz Yasası değişikliği, 1986 yılında bugün B.K. de kabul edildi.

13 ŞUBAT

13 Şubat 1925
Şeyh Salt İsyanı başladı.
13 Şubat 1960
Fransa Birleşmiş Milletler (BM) ile Amerika Birleşik Devletleri'nin bütün itirazlarına rağmen Büyük Sahra'da atom bombası patlattı.

14 ŞUBAT

14 Şubat 1945
Almanya'nın Dresden şehri İngiliz ve Amerikan hava kuvvetlerine gece ve gündüz bombardılandı; değişik kaymaklar ölü sayısının 60 bin ile 130 arasında olabileceğini belirtti.

15 ŞUBAT

15 Şubat 1949
1200 Musevi Türkiye'den Filistin'e göç etmek için basyuruda bulundu; göç işlemlerinin sayısı 10.000'i geçti.
15 Şubat 1989
Sovyetler'in Afganistan'da 9 yıl süren askeri varlığı son Sovyet birliklerinin çekilmesiyle sona erdi.

16 ŞUBAT

16 Şubat 1925
Türkiye'de sivil ve askeri havaçılığın desteklemek amacıyla "Türk Tayyare Cemiyeti" adıyla bir dernek kuruldu. Sonradan "Türk Hava Kurumu" adını aldı.

17 ŞUBAT

17 Şubat 1925
Aşar Vergisi kaldırıldı. Köylü aşar yükünden kurtuldu. Basın, aşarın kaldırılmasını büyük bir devrim olarak sundu.

18 ŞUBAT

18 Şubat 1952
Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'nin NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı) üyeliğini onayladı.

19 ŞUBAT

19 Şubat 1925
Telsiz tesisi hakkındaki kanun çıktı. Türkiye'de radyonun kurulması Mecliste kabul edildi.
19 Şubat 1985
Cumhurbaşkanı Kenan Evren bozuk ilaç yapantlar için "Bu adamların kafasını koparmak lazım" dedi.

20 ŞUBAT

20 Şubat 1930
Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu 1930'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi.

21 ŞUBAT

21 Şubat 1935
Türkiye'de Fransız misyonerlerinin işlettiği bazı okullar millileştirildi.
21 Şubat 1952
Türkiye Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'nın (NATO) bir üyesi oldu; Lizbon'da yapılan toplantıya ilk defa katıldı.

22 ŞUBAT

22 Şubat 1950
Yüksek Seçim Kurulu kuruldu.

23 ŞUBAT

23 Şubat 1945
Türkiye Büyük Millet Meclisi, Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti.
23 Şubat 1994
Cep telefonu şebekelerinin açılış Başbakan Tansu Çiller tarafından yapıldı.

24 ŞUBAT

24 Şubat 1995
Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda "Tüketiminin Korunması Hakkındaki Yasa Tasarısı" kabul edildi.

25 ŞUBAT

25 Şubat 1998
Fazilet Partisi (FP) kuruldu.

26 ŞUBAT

26 Şubat 1976
Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında "Savunma İşbirliği Antlaşması" imzalandı.

27 ŞUBAT

27 Şubat 1978
Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Kenan Evren Genelkurmay başkanlığına atandı.

28 ŞUBAT

28 Şubat 1991
Irak müttfiklerle ateşkes antlaşması imzalandı. Irak'ın 6 ay 25 gün süren Kuveyt'i işgalı son buldu.
28 Şubat 1997
Milli Güvenlik Kurulu Refah-Yol Hükümeti'ne muhbra verdi.

Sevgili Anne – Babalar;

Çocuklarınıza ağızlarında süt dişleri varken kazandıracığınız birçok güzel alışkanlığın onların sağlıklı ve uzun ömürlü daimi dişlerinin olmasını sağlayacağını sakın unutmayın. Önemli olan sizleri model alan çocuklarınızın bu davranışın önemini sizin günlük yaşamınızda görmeleri ve bir birey olarak bu hareketi kazanmalarıdır. Zira her anne baba çocuklarının dişlerinin sağlıklı ve temiz görünmesini ister.

Bir ömür sağlıklı gülüş

Dt. Ayşe Karakaş
Özel Selçuklu Hastanesi Diş Hekimi

COCUKLARDA DIŞ YAPISI

Bebeklerde dişlerin oluşma süreci annenin hamileliğinin yedinci haftasında başlar. Dişlerin anne karnında kalsifikasyon süreci doğrudan ayardan itibaren başlar. Bu aylarda beslenmede Calsiyum benzeri minerallerin yeterli alımı önemlidir.

- Bebeklerde dişlerin ağızda yer alma süreci 6-12. aylar arasındadır. Bazı bebeklerde;

- * İrşiyet
- * Enfeksiyon
- * Endokrin Bozukluğu gibi sebeplerden dolayı dişler daha erken sürer.

Bazı bebeklerde;

- * Şirmekisti
- * Hamilelik sırasında alınan röntgen tedavisi
- * İrşiyet
- * D vitamini eksikliği
- * Tiroid bezinin yetersizliği
- * Kızık kızamık gibi viral hastalıkların hamile iken geçirilmesi gibi sebeplerden dolayı daha geç sürer.

Her altı ayda bir grup diş sürer.

6-12 ay 1-II nolu dişler (ön 2 diş) Şirme Sırası: I, II, IV, III, V

18-24 ay III nolu dişler (süt – köpek dişi)

IV nolu diş (süt 1. azı)

V nolu diş (süt 2. azı)

Bebeginiz 30. ayını tamamladığınızda ağızda 10 tane altı, 10 tane üst olmak toplam 20 tane süt dişi mevcuttur.

- Çocuğunuz 6 yaşına geldiğinde süt dişlerinin arkasında 6 yaş dişi (1. büyük azı) sürer. Bu diş insan ömründe bir defa sürer. Değişmez. Aileler bu konuda dikkatli davranmalıdır. Nasıl olsa değişecek diye bu dişi çürüdüğünde gerekli tedavi yapılmasına kaybedilebilir.

Süt dişlerinin yirmi daimi dişlere birmaksure 6-7 yaşlarında başlar.

- 12 yaşına kadar devam eder.

- 12-13 yaşında 2. büyük azı sürer.

- 17-30 yaşları arasında 20 yaş dişi sürer. Böylece dişlerin sürme ve değişme süreci tamamlanmış olur.

I – 7 yaş Bu yaşlarda süt dişleri düşer

II – 8 yaş Arkadan daimi dişler gelir

III – 10 yaş

IV – 9 yaş

V – 11 yaş

Süt dişlerinin gelişme süreci hamilelikle başladığı için, bebeklerin dişlerinin yapısı annenin hamileliğinde geçirdiği hastalıklardan, kullandığı ilaçlardan etkilenir. Hamilenin düzenli beslenmesi; mineral, kalsiyum, vitamin takviyesi dişlerin sağlığı için önemlidir.

Anne adayları çocuklarının sağlıklı bir diş yapısına sahip olması için iyi beslenmelidir.

Cocuğumun Diş Çürüklerini Nasıl Önleyebiliriz?

Doğru ağız bakım kurallarını öncelikle bilmeniz, uygulamanız ve çocuğunuzun erken yaşlarda öğretilmesi, onun sağlığı için yapacağınız en önemli adımdır. Çünkü çocuklar ilk olarak anne babalarının davranışlarını görür ve model alırlar. Kendi dişlerinize iyi bakarak, ağız sağlığının önemli olduğu mesajını verebilir ve çocuğunuza iyi bir örnek olabilirsiniz. Çocuğunuzla birlikte kendi dişlerinizi fırçalayarak veya kendi diş fırçalarını seçmelerine izin vererek, ağız ve diş bakımını eğlenceli hale getirebilir ve ağız bakımına teşvik edebilirsiniz.

Dişler günde en az iki kez fırçalanmalıdır.

Günde bir kere diş araları diş ipiyle temizlenmelidir.

Nişastalı veya şekerli gıdaların kısıtlanıp dengeli bir beslenme biçimi seçilmelidir. Bu gıdalar ara öğünler yerine, ana öğünlerde yani tükürük salgısının fazla olduğu zamanlarda tüketilmelidir.

Florür içeren bir diş macunu kullanılmalıdır.

Düzenli diş muayenesi alışkanlığı kazanması ve hekim korkusunu yemmesi için çocuğunuzun altı ayda bir diş kontrolüne götürülmesi gerekir.

Bebeklerde emzik, biberon kullanımı önlenmelidir. Çünkü emzik ve biberon süt dişlerinde çürük ve çene yapısında bozukluğa yol açar.

Dişler sürmeye başladıktan sonra ilk 2-5 sene çocuklarımızın dişlerini bizzat fırçalayabilirsiniz.

2, 5 yaşından sonra ise çocuğun bu işi yapması için fırsat verilmelidir.

Çocuklarımızın şekerli çiklet çiğneme alışkanlığı kazandırılmayız.

Doğru Fırçalama Teknikleri

Diş macunu nohut büyüklüğünde kullanılmalıdır.

Çocuğunuzun diş macununu yutmamasına dikkat edin.

Yumuşak kıllı bir diş fırçası ile, öncelikle plakların en çok biriktiği bölge olan tüm dişlerin iç yüzeylerini fırçalayın. Nazik bir şekilde ıleri ve geri hareketlerle fırçalayın.

Tüm dişlerin dış yüzeylerini temizleyin. Fırçayı dişleri hattına doğru açlayın. Nazik bir şekilde ıleri ve geri hareketlerle fırçalayın.

Her bir dişin çiğneme yüzeyini fırçalayın. Nazik bir şekilde ıleri ve geri hareketlerle fırçalayın.

Her bir ön dişin arkasını, üstünü ve altını temizlemek için, fırçanın ucunu kullanın.

Ağız sağlığında dilin fırçalanmasının da önemini unutmayın.

Diş İpi Kullanılmalı mı?

Diş ipi, fırça ile temizlenemeyen diş arasındaki gıda parçacıkları ve plağı çıkarttığından dolayı, 4 yaşından itibaren kullanılmalıdır. Belli bir yaşa kadar aileler bu işlem sırasında çocuklarına eşlik etmelidirler.

Süt Dişlerinin Önemi Nedir? Süt Dişlerindeki Çürükler Tedavi Edilmeli mi?

Süt dişindeki çürükler nasıl olsa geçicek düşüncesi ile ihmal edilmemelidir, mutlaka dolgu yapılmalıdır. Eğer çekilmek zorunda kalırsa yer tutucu yapılmalıdır.

Çocuğumun Doğru Miktarada Florürü Alıp Almadığını Nasıl Anlarız?

Düzenli kontrollerle bu konu takip edilebilir. İçme suyunda florür yetersizliği varsa, diş hekimini tavsiyesi ile florür tableti alınabilir. Süt dişlerin sürmesi tamamlanınca yılda 1 kez diş hekimini kontrolünde florür jelleri uygulanabilir.

Arka bölge süt ve daimi azaların çiğneyici yüzeylerine fissür örtücü uygulanır.

Unutulmamalıdır ki!

Çocuklarda gece ağız açık uyuma, ağızdan soluk alıp verme, parmak emme tırnak yeme, geniz eti problemi varsa uzman hekimlerle işbirliği yapılarak çözümlenmelidir. Aksi takdirde ortodontik bozukluklar gelişir.

Küreselleşen dünyada kimliğin korunması

İkbal VURUCU

Kitle iletişim araçları ve sivil toplum örgütlerinin bütüncül Türk kimliğini yeniden üretme etkisi

Kitle İletişim Araçları modernliğin yaratılmasında ve yeni bir medeniyet tasavvurunun doğuşunda başat rol oynamış olan bir olgudur. İletişim sistemleri ve araçları sayesinde insanlık, önekinde göre toplumsal, kültürel, siyasi, bilimsel, ekonomik vb. pek çok alanda büyük dönüşümlerin gerçekleşmesine tanıklık etmiştir. Modern toplumsal formasyon olarak millet ve milliyetçilik gibi yaşam evrenlerinin ortaya çıkışı, işlevini, yayılışını kitle iletişim araçlarını merkeze alarak çözümlenmeye girişen sosyolojik kuramlar mevcuttur. Kitle İletişim Araçları modern dünyanın yaşam biçiminin vazgeçilmezleri arasında yer almakta ve bu özelliğine bağlı olarak da bireyi etkileme ve dönüştürme tekelini elinde bulundurmaktadır. Bugün her evde TV, bilgisayar, gazete, dergi, kitap vb. Kitle İletişim Araçları bulunmaktadır. Bu araçların öznenin yaşamındaki etkisine bağlı olarak duygu, düşünce, zihinsel kodlar, sembolik anlamlar üzerindeki biçimlendirici, dönüştürücü gücü ve yeniden yapıcı etkisi büyük yer tutmaktadır.

İletişim, karşılıklı olarak iletmek, bilgi, haber gibi etkenlerin karşılıklı değişimi anlamlarına gelir. Tanımda da görüleceği gibi tek kişi değil en az iki kişi arasında ıera edilmesi dolayısıyla sosyolojik bir mahiyet taşımaktadır. İletişim bazı etkenlerin bilinmesiyle daha net anlaşılabilir. Bunlar iletinin kaynağı, iletilen, iletiyi ileten verici yani araç ve iletinin hedefidir. Kitle iletişim sosyolojinin de ana işletici kavramlarıdır. İletişimin toplumsal, siyasal, kültürel ve ekonomik boyutları içeren bir etkileme ve değiştirme işlevi vardır.

Sivil toplum da XIX. Yüzyıldan beri toplumsal değişim ve demokratikleşme süreçlerinde etkin olarak yer almış olan bir olgudur. Güncelleşmesi 1980'lerden sonra özellikle SSCB'nin dağılmasına yöndeş olarak ortaya çıkmıştır. Sivil toplum örgütleri ve Kitle İletişim Araçları birbirlerini tamamlayan işlevsel nitelikli yapılarıdır. Bugün post-modernlik ve

küreselleşme dinamikleri sivil toplumun gelişmesi ve etkin bir edimci olarak, toplumsal-siyasal alanda önemli rol oynamasına kaynaklık etmektedir.

Türk Dünyasında Sivil Toplumun Önemi

Sivil toplumu, bireylerin gönüllülük temelinde topluma hizmet etmek, toplumun değişim süreçlerini ve siyasi karar alma mekanizmalarını etkilemek ve harekete geçirmek için baskı grupları oluşturan devlet dışı örgütlenmeler olarak tanımlayabiliriz. "Birey" ve "gönüllü olmak" kavramları Sivil Toplum Örgütleri'nin başat unsurlarıdır. Hiçbir devlet kurumundan herhangi bir şekilde finanse edilmemek ve yönlendirilmemek varlık koşuludur. Aksi bir durumda sivil toplum olma vasfını kaybetmektedir.

Sivil toplum, Batı kaynaklı bir kavramlaşmıştır. Devlet otoritesinin dışındaki yaşam ve eylem alanlarını ifade eder. Bu konuda gerek Batı'da ve gerekse Türkiye'de önemli bir tartışma literatürü oluşmuştur. Bu kavramın ve tekabül ettiği toplumsal izdüşümünün Batı'ya özgü olduğu ve batı-dışı toplumlar tarafından toplumsal ve siyasi yapıların açıklanmasında kullanıma uygun bir araç olmadığı yönünde tartışmalar yapılmıştır ve yapılmaktadır. Bu çalışmada böyle bir sınır ve yöntem tartışması yapılmayacaktır. Devlet dışı ekonomik etkinliklerin artması, sivil toplum örgütlenmelerindeki çeşitlilik ve yoğunluk, çeşitli özgürlük sorunları olsa da Kitle İletişim Araçları'ndaki gelişmeler, uluslar arası ilişkilerin ağırlığının genişlemesi ve gelişmesi gibi olgular Türk dünyasında toplumsal ve kültürel yeniden üretimin ve demokratik olgunlaşmanın ölümlükteki temel dinamikleri teşkil etmektedir.

Sivil Toplum Örgütleri bugün devletlerin birleşmesi sorununda öncelikli bir tartışma alanı teşkil etmektedir. Toplumun derinden etkileyerek biçimlendirecek olan yegane güç bilinçli bireylerin kendi iradeleriyle

şekillendirilmesinde katkıları tartışılmaz olan eylemler örüntüsüdür. Bu sebeple Türk dünyasında sivil toplum örgütlenmesi siyasi yapılardan uzak kalarak toplumu değiştirme ve dönüştürme gücünü eline alabilme kapasitesine ulaşabilir. Böylece devlet ve sivil toplum ilişkisi doğrultusunda zamanla devlet yapısı, kurumları, işlevleri, ideolojileri etkileme imkanına sahip olabilecektir.

SSCB gibi totaliter bir rejimden ayrılan toplumsal yapılarda siyasal kurumlar ve süreçler kendine özgü farklılıklar taşır. Özellikle Sovyetlerin dağılmasına bağlı olarak küreselleşme ve post-modern toplum tasavvurlarının yoğunlaştığı ve gerek söylem ve gerekse eylem bazında etkisini gösterdiği ortadadır. Bu yeni gelişim ve değişim dinamikleri son dönemlerde sivil toplum olarak etkinliğini göstermektedir. Türk dünyası coğrafyasının ortak siyasal bakiyesini paylaştıkları eski Sovyet ülkelerindeki renkli devrimlerin siyasal rejimleri devirdiği süreçte öne çıkan tek olgu STÖ oldu. Siyasal ve kültürel yapıların kurumların değişimine bağlı olarak kendi gelişiminde bir değişimi değil de Sivil Toplum Örgütleri adıyla örgütlenen ve ABD başta olmak üzere AB'nin çıkarları doğrultusunda etkinlik göstererek rejim değişikliğine gitmeleri belki de bu bölgelerdeki mevcut devletleri tedarik etmekte ve kendi hegemonyalarını çeşitli mekanizmalar aracılığıyla koruma yoluna gitmektedir. Bu noktadan hareketle Türk dünyasında Sivil Toplum Örgütleri'nin bu olumsuz gelişimin yanında, siyasi amaç gütmeyen ve tamamen toplumsal değişimin ana dinamiği olarak kültürel ve toplumsal kurumlarda evrimsel bir değişimin amacını güden Sivil Toplum Örgütleri'nde varlıklarını sürdürmektedir.

Siyasal değişim süreçlerinin incelenmesinde Sivil Toplum Örgütleri'nin varlığının ne ölçüde bu süreç etkin olarak katıldığı ve varoluş amacına uygun bir işlev yürüttüğü her zaman tartışma konusu olmakla birlikte burada birkaç hususu belirtmek gerekmektedir. Başta Kazakistan ve Kırgızistan olmak üzere Türk Dünyasının bağımsız devletleri çok-kültürlü bir politik tavır merkeze almaktadırlar. Ve Kazakistan örneğinde görüldüğü gibi etkin sivil toplum örgütleri de bu farklılıklar zemininde yapılanmış olan örgütlenmelerdir. Bu olgu Türk dünyasında birey eksenli bir toplumsal tasavvuru ve yurttaşlık yaklaşımının önündeki temel bir sorun alanı olarak durmaktadır. Devletin bütün yurttaşlarına dil, din, ırk, mezhep gibi farklılıklarına göre bir haklar yasası geliştirmede, eşit ve özgür bir yurttaşlık nosyonu böylece ilk aşamada ciddi bir zafiyet unsuru olarak durmaktadır. İkinci temel sorun ise, geleneksel dayanışma odakları olarak soy eksenli toplumsal örgütlenmenin bir sonucu olarak güçlü cemaat yapıları veya kolektif düşünce ve davranış örüntülerinin egemen bir zihinsel ve davranışsal kod olarak yer alıyor olmalarıdır. Burada birey özerk bir varlık olarak mevcut değildir. Söz konusu bu dayanışma odakları ve kültürel kodları SSCB döneminde de stratejik kaygılar sebebiyle bilinçli olarak varlığını korumasına katkı sağlanmış ve kendini yeniden üreten bir mekanizma var kılınmıştır.

Sovyetlerin dayanışma biçiminin nitelikleri Marksist ideoloji doğrultusunda devlet tarafından belirlenmiştir. Bireylerin ve içinde yer aldıkları aidiyet kümelerinin bütün ekonomik, kültürel, siyasi, bireysel ihtiyaçları bu eksenle devlet tarafından karşılanmıştır. Bu devlet merkezli toplumsal

Cin Cin

ELEKTRONİK

(iS)TCELL

TURKCELL
Blackberry ile
E- postalarınız
Hep yanınızda

TURKCELL 'in
Olduğu her yerde
İnternete Bağlan

Sahada
Araçlarınızı
Her an
Takip edin

CİNCİN KURUMSAL

Sultan Cem Cd. No:31/A KONYA
Tel: 332 322 22 22 Fax: 332 320 47 46

KONYA - KARAMAN - AKSARAY
Kurumsal Çözüm Merkezi

örgütlenme de bireysel özgürlüğü ötelemiştir, ikincil konuma oturtmuştur. Bütün bunlar göz önünde bulundurularak Türk Dünyasında sivil toplumun başat sorun alanı olarak devlet otoritesine, Boy-Ru gibi millet altı cemaat yapılarına olan bağımlılığın oluşturduğu zayıf bireysellik ve toplumsal değişimdeki atıl konumudur. Meritokrasinin ve bundan geçen edet ruşyet gibi pek çok toplumsal sorunlar da aynı yapıdan kaynaklanır.

Bu sözümleri ettiğimiz dar cemaat yapılarının kırılması ve zayıflamasının en önemli yolu olarak bireyin davranış ve zihniyet örüntüsünün kaynağını teşkil eden işbu dar aidiyetlik evreninden çıkmaktır. Bunun bizim açımızdan en önemli yolu ve yöntemi ise bireyselliği de canlandırarak olan bütüncül Türk kimliğinin işlevselleştirilmesidir. İşte Türk Dünyası Gençlik Topuluğu başta olmak üzere Avrasya Yazılar Birliği, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı gibi sivil toplum örgütlerinin önem ve işlevi burada ortaya çıkmaktadır.

Türk Dünyası'nın Ontolojik Temeli

Türk dünyası coğrafi ve kültürel bir varlık olarak, Sibirya'dan Afganistan'a, Avrupa'nın en batısından Çin'in doğusuna kadar çok geniş bir alanda konumlanmıştır. Türk topluluklarının kimi kendi devletinde kimi de başka devletlerin vatandaşları olarak, kimi de başka devletlerin içinde kısmi bir özerklikle varoluşlarını sürdürmektedirler. Bu kadar geniş bir coğrafyaya yayılmış olmak çok çeşitli toplumsal örgütlenmelere, kültürel farklılaşmalara, duyu, duyuş, düşünce biçimlerinde özgül yapıların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Türk kültür coğrafyasında gözlem boyutunda tek bir ortak yaşam ve kültürel bütünlüğü mevcudiyeti söz konusu olamamaktadır. Sibirya Türklüğü ile Makedonya Türklüğü, Musul Türklüğü ile Uygur Türklüğü, Tatar Türklüğü ile Özbek Türklüğü arasında "Türklük" kavramının dışında ortak bir yaşam kültürü, anlamlar simgesi, kültürel kodlardan güçlü bir biçimde bahsedemekteyiz.

Bugün itibarıyla durum tespiti böyle olmakla birlikte özsel varlığımız çerçevesinde ortak bir kültürel kodlar, semgesel anlamlar örüntüsü yaratmak mümkündür. Tarih başta olmak üzere dil özsel varoluş biçimi olarak modern

dünyanın imkanlarından yararlanarak yüzyıllardır farklılaştırılan Türk Dünyası halklarının birleştirici, bütüleştirici, pekiştirici potansiyelinin işlevselleştirilmesi söz konusudur. (Gök)Türk Kitabeleri, Dede Korkut, Divanı Lügati-t Türk gibi bütün Türk topluluklarının "bizim" dediği tarihsel ve ontolojik unsurlar ve anlama derecesindeki farklılığa rağmen aynı dilin anlamlar evreninde yer almak, Türk Dünyasının birliği yönündeki en güçlü tarihsel ve bilimsel kaynaklardır.

Bizim açımızdan bu tarihsel varlık ürünlerinin somut mevcudiyeti yanında, bu kaynakların yeni bir kültürel üretim için taşıdığı "özsel" vasfı önem taşımaktadır. Somut olarak örneklenirecek olursak, Divanı Lügati-t Türk Doğu Türkistanlı, Kaşgarlı bir alimim Ortadoğu'da kaleme aldığı ve İstanbul'da bulunan ve basılan eseri bütün Türk Dünyası için büyük tarihsel ve kültürel yeniden üretim faktörüdür. Bütün Türk topluluklarının kendi ağzı-lehçelerinden unsurlar buldukları, kültürel yaşantılarından parçalar aradıkları özsel bir yapıdır. Fakat somut olarak bu eserin varlığı ve bilimsel yanında bu büyük sözlüğün ortak Türkçe yani ortak dilin yaratılmasında, kültürel varlıkların yeniden, bugünün yaşam biçimine göre uyarılmasında, insan ilişkileri, toplumsal örgütlenme, özneler ve gruplar arası ilişkiler biçimleri, toplumsal statü ve yapılaşma düzenekleri esas alınarak ortak bir yaşam formunun meydana getirilmesinde dinamik bir yaratıcı kaynaklığıdır. Bu eserler tarihçilere, dilciler, romancılara, hikayecilere, özellikle sinema ve tiyatro sanatçilerine ve yapımcılarına, sanatçılara çok farklı ilhamlar vererek yeni Türk kültürünün yaratılmasında işlevsel bir rol oynamalıdır.

Bütüncül Türk Kimliğinin Yeniden Üretimi ve Kitle İletişim Araçları

Pre-modernliğin modernlikten en ayırt edici vasıflarından biri, gerçekliğin ve tahayyülün arasındaki sahihliğe yapılan vurgudur. Gerçeklik, uyarıcın kaynaklarındaki muğlaklığa bağlı olarak, tasavvur dünyamızda başkalaşmıştır. Kitle İletişim Araçları'nın bulunmadığı ve toplumumuz için vazgeçilmez bir özellik taşımadan önce insanlar olgu, olgu ve nesnelere geleneksel tahayyül dünyalarının gücüne bağlı olarak "görmeden" bilirdi. Geleneksel yaşayışta anlamlar evrenimiz simgeler dünyasına sonsuz zenginlikteydi. Tahayyüde, gerçeklik tasavvur edilirdi. İnsan, kültürel ve sosyal açıdan sahip bir ortamda yaşardı. Modernlikle başlayan ve post-modern olarak tanımlanan zamanımızda ise artık gerçeklik sahip bir ortamdaki benlenmektedir. Kitle İletişim Araçları ve bunun etkisiyle "görme", algı ve duyuşumuzun merkezine yerleşmiştir. Buna rağmen "görme"den ziyade sanal veriler bizim gerçekliğimizi inşa etmiştir ve etkiledir.

Gerçeklikle olan bağlı sorgulansa bile görünen her zaman bilinen ve inanılanı pekiştirmiştir. Birbirini tanımayan insanlar Kitle İletişim Araçları vasıtasıyla tanımaya, bilmeye, ilişki kurmaya başlamıştır. Toplum, bu Kitle İletişim Araçları'nın etkisine bağlı olarak artık yeniden isimlendirilmektedir. "Gösteri toplumu", "kitle toplumu", "eğlence toplumu", "televizyon toplumu" vs. toplum kendi gerçekliğini artık Kitle İletişim Araçları'na bağlı olarak sıfatlamaktadır. Bu sıfatlama elbette bir olgu değil fakat bu Kitle İletişim Araçları'nın etkilediği, dönüştürdüğü toplumsal tasavvurun bir yansımasıdır.

Birbirinden uzak ve birbirini tanımayan toplumlar, televizyon ve türevi araçlarla artık daha kolay bilinir olmakla birlikte, biçimlendirilme de daha uygun bir hale gelmiştir. Her şeyde olduğu gibi, toplumda siyasi ve ekonomik etkilere göre bir sahneye dönüştürülmüştür. Birlik kurmak, ayrıtırmak, savaşmak, tamamen görselleşmiş hitap etmeye başlamıştır. Kim işkilerinde görselliği egemen kılarsa hakimde odur. Irak savaşında, CNN'in canlı yayını dünyaya egemen bir bakış açısı sunmuş, gerçeklik görüntüleri vasıtasıyla manipüle edilebilmiştir. İşgal, görsellik gücü ve ıktidar gösterisine dönüştürmüştür. Bilinlerdeki hakimiyet güçlenmeye veya yeniden inşa edilmeyle çalınmıştır. Kan ve gözyaşının müsebbipleri eylemlerini Kitle İletişim Araçları vasıtasıyla meşurlaştırmıştır.

Kitle İletişim Araçları, kitle kültürüne yönelik sanal bir alan, değerler, tüketime dayalı, günümüz yaşam biçimi sunar. Farklı kültürler ve toplumlar üzerinde bilinçli bir amaç doğrultusunda kullanılması doğrultusunda tersi bir işlev de yerine getirebilir. Bu çerçevede değerlendirilme alacak olursak, Türk dünyası için Kitle İletişim Araçları çok önemli bir imkanlardır. Aynı ortaklıklara mündemik amaç çok geniş bir coğrafyaya dağılımı olan Türk dünyası üzerinde bu gücü etkin hale getirebilir, siyasi, ekonomik olduğu kadar kültürel bir önem de taşır. Görsellik bu noktada güçlü bir tarih ve sosyalist algısını besleyebilir.

Türk Dünyasındaki kültürel çeşitliliği bir tür alt kültür olarak tanımlanabilir. Aynı dil grubuna, tarih, kültürel norm ve değerlere bağlı bir müştereklik zeminini yapıy siyasi müdahalelerle ayrıtırmıştır. Bu yapıyı günümüzün zafiyet bugünümüz için bir fırsat niteliği taşır. Çünkü öz hala canlılığını korumaktadır.

Kitle İletişim Araçları vasıtasıyla, toplumsal zeminde tarihi, kültürel, sanatsal fikirlerin, algıların, değerlerin yeniden üretimi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması mümkündür. Bu noktadan hareketle ortak değer ve normların yaratılması ve türdeşleşme imkanı artmaktadır. Kitle iletişim araçlarıyla yapılacak olan imaj yayma faaliyeti aynı zamanda Türk Birliği düşüncesinin kitleler nezdinde itibar kazanmasına kaynaklık edecek bu mevcut yapıda dünya sisteminde yer edinen kültürel kodların dolaşımını sağlayan mekanizmalarla tanışmayı ve Türk Birliği fikrinin olumlu bir konumda temsili de beraberinde getirecektir. Bu imkanlar, Türk Birliği düşüncesinin mevcut olumsuz tasavvurunu meşurlaştırılması için araçsallaştırılabilir.

AB, dili, kültürü, dini, tarihi, toplumsal norm ve değerleri tamamen farklı halkların var olma mücadelesidir. Bu mücadele alanında dili, dini, tarihi, değerleri ortak halklar arasındaki birlik ve bütünlüme potansiyeli daha güçlüdür. TDGT, TDAV vb. sivil toplum örgütlerinin etkinlikleri yoğun etkileşimlerin ve ilişkilerin ortaya çıktığı zeminlerdir. Bu zeminler, Türk Dünyasının bu ortaklıklarının bilincine varamada büyük bir işlev yerine getirmektedir.

Sonuç olarak: Kitle İletişim Araçları vasıtasıyla standartları bir yere ve kültürel yapıların yözlaşmesinin önüne bu araçların daha bilinçli olarak özgün kültürel yaratımların yaygınlaşması ve yeniden üretiminde öncülük etmesi gibi stratejik tavsiyeleri alınması öncelenmesi elzemdir. Yazlaşma genelde tek yönlü bir iletişim ve etkileşimin sonucudur. Oksya karşılıklılaşık esasının gözetilmediği, eşitliğin sağlanmadığı ve herkesin kendi potansiyeli boyunca üretime katılmayı, standartlaşmayı engellediği gibi farklılıkların ortak bir kültürel gelişim etkisini de sağlayacaktır. Ortak kültür, tek tipleştiricilik değil bilakis çoklukların belli bir intizam, ahenk ve uyum içindeki birlikteliğidir. Sivil Toplum Örgütleri, bireyin kendi özerk, bağımsız yapısına yapıtları vurgu dolayısıyla öne çıkmakta ve farklılıklarını tarihsel referanslı Türk Kimliği etkisinde belli bir insicim içinde ifade etme imkanı sağlamaktadır.

Bugün, Türk toplulukları insanı ve dünyayı anlamlandırma kaynaklarından uzaklaşmıştır. Bu, zihinsel koordinatların yok olduğu anlamına gelir. Türk dünyası aydınları küreselleşme, post-modernizm gibi düşünsel matrisler karşısında kendi anlam kaynağını bulamamaktadır. Bu belirsizlik, dünyayı tanıyamamak, tanımlayamamak gibi varoluşsal bir sorunsala sebep olmaktadır. Zihinsel koordinatların yokluğu, dünyayı tanıma, tanımlama, anlamlandırma, sorunları tespit etme ve çözüm önerme eylemlerinde işlevsiz ve etkisiz bir durum yaratmaktadır. Bu noktada vurgulamamız ki, bu epistemolojik sorunların kaynağı Türk kültürünün yeniden üretilemesini sağlayacak olan ana kaynakların yokluğu değil, bu türlerden değer üretecek özelemler yokluğudur. Yani "Epistemik Cemaat" olarak tanımlanan bilgiyi üreten, yayın, işlevsel kulan bir zümreden yoksunluk.

Cin Cin

ELEKTRONİK

Teknolojide Tam Hizmet

PLAZA MERKEZ

Sultan Cem Cd. No: 31/A
Tel: 0332 322 11 11 (PBX)
Faks: 0332 320 77 55
KONYA

NALÇACI EXTRA

Nalçacı Cd.
Acentacılar Sth. No:79
Tel: 0332 237 42 42
Faks: 0332 237 42 37
KONYA

İHSANİYE ŞUBE

Millet Cd. No: 37/E
Tel: 0332 321 74 50
Faks: 321 72 42
KONYA

NIŞANTAŞI ŞUBE

Hulusi Baybal Cd. No:17/H
Tel: 0332 238 04 30
Faks: 0332 238 04 31
KONYA

RAMPALI ŞUBE

M.Zuzafer Cd. Manav İşh.
No: 10/H
Tel: 0332 350 55 58
Faks: 0332 350 60 17
KONYA

İSTANBUL CD. ŞUBE

Hoca Habib Mh. İstanbul Cd.
No: 180/A
Tel: 0332 353 11 11
Faks: 0332 350 05 00
KONYA

BEYŞEHİR ŞUBE

Atatürk Cd. No: 8
Tel: 0332 512 82 59
Faks: 0332 512 04 45
Beyşehir / KONYA

ÇUMRA ŞUBE

İzzetbey Mh.
Alpaslan Türkeş Cd. No:87
Tel: 0332 447 80 80
Faks: 0332 447 77 70
Çumra / KONYA

Nizamiye Medreseleri

Selçuklular döneminde yükseköğretim kurumu olarak, bir Türk-İslam kurumu olan "medreseleri" görmekteyiz. Bu medreseler içerisinde "Nizamiye Medreseleri" ayrı bir öneme sahiptir.

Büyük Selçuklu İmparatorluğu Veziri Nizamülmülk'ün 1068 de Bağdat'ta açmış olduğu "Nizamiye Medresesi" Türk yükseköğretim tarihinde yükseköğretim kurumu olarak önemli bir kurumdur. Gazali, Nişapur Medresesi'nde öğrenim gördükten sonra Bağdat'ta açılan "Nizamiye Medresesi" nde 1091-1095 yılları arasında "rektörlük" ve "müdürlük" yapmıştır. Nizamülmülk daha sonra Belh, Herat, İsfahan, Basra, Merv, Musul, Amul, Hareid, Rey, Bucenc medreselerini yaptırmıştır. Nizamülmülk medreselerinin başlıca amaçları din adamı yetiştirmek, yoksul ve yetenekli öğrencileri okutup toplama kazandırmak, imparatorluğun yönetimi için memur yetiştirmek ve devlet adamlarını eğitmektir. Nizamiye medreselerinin bir başka amacı da Nizamülmülk'ünde belirttiği gibi bilgilerini bir görev ve maaşla medreselere bağlayıp denetim altında tutmak ve böylece devlete karşı gizli hareketlere katılmaları ihtimalini ortadan kaldırmaktır. Nizamiye medreseleri esas olarak din, hukuk, dil ve müspet bilim öğretimi yapmışlardır Nizamiye medreseleri, "eğitimde şans ve fırsat eşitliği" gerçekleştirilmeye çalışmıştır. O zamanlar yükseköğretim maddi problemi olmayan, kolayca kitap satın alabilen ve çeşitli yerlerde araştırma yapabillerinin hakkı idi. Devlet, medreseleri "yatılı ve burslu" bir eğitim kuruluşu haline getirmekle öğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlama çalışmalarına girişmiş oluyordu. Ayrıca "öğrenci statüsü"nde bazı yenilikler getirmiştir. Bu yenilikler, medrese öğrencilerinin büyük bir kısmının yatılı olması ve medrese vakfından burs alabilmeleridir.

Arap milliyetçiliği yapan Emevi yönetiminden rahatsız olan arap-olmayan müslümanların da desteği ile Emeviler yıkılıp yerine Abbassiler geçince, sünni Abbas oğulları ile şiiilerin devleti veya hilefeti, sıra ile yönetmeli anlaşmasına uyulmadı. Abbassiler bunun yerine İranlı vezirler seçme yolunu (Bermekeer) tuttular. Abbasi halifeliği içindeki Emin ile Me'mun arasındaki mücadelede şiiiler tekrar devreye girdi ve hilafeti sıra ile yönetme anlaşması gene yapıldı ve Me'mun iktidarı kazandı. Ancak Me'mun'dan sonra hilafeti alan Mu'tasım anlaşmaya uymadığı gibi, İranlı vezirleri uzaklaştırdı ve devlet sisteminde İranlıların yerini Türkler almaya başladılar. Bu durumda İranlı şiiiler Tahiriye, Safariye, Samaniye, Sasiye, Zayariye gibi küçük şii İran devletleri kurdular. O sırada İran içlerine doğru ilerlemekte olan Türkler, halifenin de çağırısıyla daha da yayılmaya başladılar. İran'da bu tür devletler kurulurken Mısır'daki sünni Türk Tolonoğulları devletini yikan Fatimiler, burada da bir şii devlet kurdular.

Türkler Ortadoğuya işvice girmek istediklerinde, bu kez karışılma Araplar değil şii İranlılar çıktı. Biraz da bu nedenden, yeni kurulan Türk devletleri sünniliğin savunucusu duruma geçtiler. Karahanlılar, Gazneliler, Eylekoğulları, Ahsidogulları ve Selçuklular böyle bir dini ve siyasi ortamda ortaya çıktılar. Batıdan Fatimiler ve doğudan Büveyhî şii devletlerinin baskısıyla yıkılmak üzere olan Abbasi Devleti'nin yardımına çağrıldılar. Gerek İranda gerekse Suriye'de İran kökenli bu devletleri uzun mücadelelerden sonra ortadan kaldırdılar. Bu arada iktidarlarını güçleştirmişler, halkı da kendi yanlarına çekmek için Orta Asya'da geliştirdikleri medreseleri de getirip etkin olarak kullanmaya başladılar.

Nizamü'l-Mülk, Selçukluların İranlı bir sünni vezirleri idi. Sultan Alpaslan'ın veziri olarak ilk önce İmam Cuveyni için Nişapur Nizamiyesini, 1067 yılında Ebu İshak Şirazi için Bağdat Nizamiyesini, daha sonra Belh, Herat, İsfahan, Basra, Merv, Musul, Amul, Hareid, Rey, Bucenc Nizamiyelerini yaptırmıştır. Bu medreselerin hemen hepsi o zamanın meşhur âlimleri için yapılmıştır. Ayrıca hemen her medresede zengin vakıflar bağlanmış, müderrislerine özellikle öğrencilerin devlete ve sünni görüşlere iyice bağlanmasını için para, yiyecek ve giyecek yardımı sağlanmıştır. Nizamü'l-mülk'ün yaptırdığı medreselerin sayısının daha fazla olduğu tahmin ediliyor. Vezirin bir taraftan böyle medreseler yaptırmaması, vakıflar bağlaması bir taraftan da müderrisleri ve öğrencileri çeşitli şekillerde desteklemesi bir yıl devlet hazinesine aşağı yukarı 600.000 dinara mal oluyordu. Vezirin bu harcamalarını ve başarılarını çekemeyenler onun Sultan'a şikayet ettiler ve harcanan bu paralarla mükemmel bir ordu kurulabileceğini ve İstanbul'u bile alınabileceğini söylediler. Sultan Melikşah "Ey Baba..." diyerek Vezirinden kibarcı hesap sordu. Nizamü'l-mülk ise, ağlayarak, kendisinin bir gece orduyu, sürekliliği bir ordu kurduğuna, Sultanın ordusunun ülkeler fethedebileceğini, fakat iyi idare edilip korunamadıktan sonra fetihlerin bir işe yaramayacağını, kendi yetiştirdiği ordunun gece-gündüz ünken her yerde Sultanın saltanatını, inançlarını yayacağını, onun için dua edeceğini bildirecek yaptığı işin önemini kabul ettirdi.

Nizamülmülk bu medreseleri birinci planda devletin sünni olmayan görüşlere karşı savunulması ve menfaatlerinin gözetilmesi amacıyla kuruyordu. Selçuklu Devleti'nin şiiilere karşı savaşında ve bu savaşın kazanılmasında medreselerin rolü inkâr edilemez. Aynı zamanda bu medreselerde ders veren müderrisler, bu medresenin çeşitli imkânlarından yararlanarak bir meslek sahibi olan yoksul öğrenciler çeşitli görevler için dağıldıkları çeşitli yerlerde Selçuklu Devletine bağlılığı propaganda etmişlerdir. Nişapur medresesi kurulurken Sultanın izni alınmış ve bu iznin ülkenin her tarafına medreseler kurulmuştur. Medreseler devlet girişimi ve devlet parası ile yapılmıştır. "Nizamiye medreseleri" adı genelde bu medreseleri anlatan bir ortak isim; ama medreselerin gerçek isimleri "Nizamiye" değil. Vezirin sağlığına iken, kendinin kurdukları medreselerin hepsi ona bağlı idi (kendisinin ölümünden sonra Sultana ve Halifeye bağlanmıştı); bu durum Nizamü'l-mülk'ün hem bir başbakan hem de Eğitim Bakanı gibi çalıştığını gösteriyor.

Nizamiye medreseleri, tarihte "eğitimde şans ve fırsat eşitliği" sağlanmasını mükemmel örneklerinden biridir. O zamanlar yükseköğretim maddi problemi olmayan, kolayca kitap satın alabilen ve çeşitli yerlerde araştırma yapabillerinin hakkı idi. Devlet, medreseleri "yatılı ve burslu" bir eğitim kuruluşu haline getirmekle öğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlama çalışmalarına girişmiş oluyordu. Bu medreselere bağlanan zengin vakıflar, onların bütün ihtiyaçlarını karşılayacak sürekliliği her gelir kaynağı oluyordu. Müderris ve öğrencilerin bütün ihtiyaçları karşılanırsa, onlar da kendilerini kayıtsızca bilime ve öğrenmeye verebiliyorlardı. Nizamü'l-mülk'ün inancına göre, eski sultanlar âlimlere ve öğrencilere maaş vermedikleri için, onlar da sultanlara karşı ve hattâ onların devletlerine karşı propaganda yapıyorlardı.

Bu denli yaygın Nizamiye medreseleri kurmanın bir başka amacı, Büveyhoğullarının yıkılmasını üzerine onun topraklarında kurulan yeni devletin idari kadrolarında ihtiyaç duyulan devlet memurlarını yetiştirmek olmalıdır. Ebu İshak Şirazi İran'da dolarsın, çeşitli yerlerde eski öğrencilerini müderris, kadı, vazir, kâtip v.s. olarak görmüştü. Bir de Nizamiye medreseleri ardi ortularından ve elçilerden oluşan eski devlet sisteminin değiştiğini, bunun yerine egemen olduğu bütün topraklarda çeşitli işleri devletin yönetim felsefesi içinde yapacak kadrolara ihtiyaç

duyulduğunun ve bunları yetistirmenin de devletin esas görevlerinden biri olduğunun göstergesi gibi gelmektedir.

Selçuklu medreseleri müderris-öğrenci ilişkilerinde bir yenilik getirmemişti ama öğrenci statusünde bazı yenilikler getirmişti. Bu, medrese öğrencilerinin büyük bir kısmının yatılı olması ve bu arada medrese vakfından burs alabilmeleridir.

Gerçi Selçuklu medreseleri müslüman halkı rafzi mezheplerin propagandalarından korumak için açılmıştı, ama gene de medreselerde Aşarilerle Hanbellilerin çatışmalarına şahit olunuyordu. Bu olayların iyice tımandığı bir sırada Nizamülmülk, medresenin baş müderrisine bir mektup göndererek "medreselerin amacının mezhep çatışmalarını kıskırtmak ve köriklemek değil, ilmin korunması ve yayılması olduğunu" ihtar etmişti.

Nizamiye medreseleri çağında diğer medreseler

Nizamülmülk sağlam esaslar üzerinde bir "Nizamiye geleneği" başlattıktan ve bunun başarısını gösterdikten sonra, Selçuklu ülkesinin çeşitli şehirlerinde yaygın bir medrese kurma faaliyeti başladı. Kirman Selçukluları, Kirmanda İsmetiyeye ve Kuba-i Sebs medreselen, Azerbaycan'da Yağ-Siyan oğlu Mehmet'in yaptırdığı birçok medrese, Bağdad'da Nizamülmülk'ün rakibi Tâcemülk'ün kurduğu Tacıye Medresesi başta olmak üzere birçok medreseler kurulmuştu. İbn Cubayr, 1184 yılında Bağdad'da ziyaret ettiğinde, bu şehirde 30'a yakın medrese saydığını yazmıştı. Hafız Ebru adlı bir başka yazar da Nişapur'da 8. genel olarak İran'da Şafii fihhi okutan 17 medrese bulunduğunu yazar.

Bağdad'da 1234 yılında Halife Mustansır tarafından yaptırılan Mustansiriye Medresesi bir taraftan Nizamiye medreselerine rakip olarak, onların gücünü kırmak için açılmıştı, bir taraftan da değişik unsurlar içeriyordu. Bu medresede, İslami ilimlerin yanı sıra tıp, matematik ve astronomi ("Hey'et") öğretimi de yapıyordu. Selçuklu geleneğinde ise tıp öğretimi "Dârü'ssifa" veya "Bimaristan"larda, astronomi öğretimi de Rasathanelerde yapıyordu. Çok büyük bir kütüphanesi olan Mustansiriye medresesinde her sünni mezhebin 75'er öğrencisi vardı.

Medreseler her ne kadar sünnilikle şiihik arasındaki propaganda savaşını ortamında sünnilerin bir eğitim kurumu olarak doğup gelişmişse de -fazla olmamakla beraber- şii medreselerine de rastlanmaktaydı. Başlangıçtaki yoğun propaganda savaşını yaşayayınca, bazı emirler kendi yönetimlerindeki şii halk için de medreseler yaptırmışlardı. Hatta ilmi şiiilerin kendilerinin bile medreseler yaptıklarını görüyoruz. İbn Battuta, 1328 yılında Meşhed Ali'de bir şii medresesine rastlamıştı. İsfahan'da 1325 yılında yapılan İmami Medresesi de iç duvarlarında hem dört halifenin hem de 12 imamın adlarını bulundurması dolayısıyla bir sünni-şii medresesi olma özelliğini gösteriyordu.

KAYNAK:

Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM; Üniversitelerimizin Bilim Tarihimizdeki Yeri,
<http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=235> (13.01.2010)
<http://www.egitim.aku.edu.tr/tet02.htm> (13.01.2010)

Cin Cin

ELEKTRONİK

Teknolojide Tam Hizmet

TURKCELL

EXTRA VE ABONE MERKEZLERİ

NOKIA

Connecting People

Sony Ericsson

BENQ - SIEMENS

YETKİLİ SERVİSİ

Sultan Cem Cd. No: 31/A
Tel: 0332 322 11 11 (PBX) Faks: 0332 320 77 55

(TÜK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TÜFE) TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ

AYLAR	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ocak	4,8	4,9	2,5	5,3	2,6	0,7	0,5	0,75	1,00	0,80	0,39
Şubat	3,2	3,7	1,8	1,8	2,3	0,5	0,02	0,22	0,43	1,29	-0,34
Mart	4,1	2,9	6,1	1,2	3,1	0,8	0,2	0,27	0,92	0,96	1,10
Nisan	4,9	2,3	10,3	2,1	2,1	0,5	0,7	1,34	1,21	1,68	0,20
Mayıs	2,9	2,2	5,1	0,6	1,6	0,3	0,9	1,88	5,0	1,49	0,64
Haziran	3,3	0,7	3,1	0,6	0,2	-0,1	0,1	0,34	-0,24	-0,36	0,11
Temmuz	3,9	2,2	2,4	1,4	0,4	0,2	-0,5	0,65	-0,73	0,58	0,25
Ağustos	4,2	2,2	2,9	2,2	0,2	0,5	0,8	-0,44	0,02	-0,24	-0,30
Eylül	6,0	3,1	5,9	3,5	1,9	0,9	1,02	1,29	1,03	0,45	0,39
Ekim	5,7	3,3	6,1	3,3	1,4	2,2	1,7	1,27	1,81	2,60	2,41
Kasım	4,2	3,7	4,2	2,9	3,6	1,5	1,4	1,29	1,95	0,83	1,27
Aralık	2,5	5,9	3,2	1,6	0,9	0,4	0,4	0,23	0,22	-0,41	0,53

(TÜK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TÜFE) TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ

AYLAR	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ocak	65,9	66,9	35,9	73,2	26,4	16,2	9,2	7,93	9,93	8,17	9,50
Şubat	63,9	69,7	33,4	73,1	27,0	14,2	8,6	8,15	10,16	9,10	7,73
Mart	63,5	67,9	37,5	85,1	29,4	11,8	7,9	8,16	10,86	9,15	7,89
Nisan	63,9	66,0	48,3	52,7	29,5	10,1	8,1	8,83	10,72	9,66	6,13
Mayıs	63,0	62,7	45,3	46,2	30,7	8,8	8,7	9,86	9,23	10,74	5,24
Haziran	64,3	56,6	32,3	42,6	29,8	8,9	8,9	10,12	8,60	10,61	5,73
Temmuz	65,0	56,2	45,9	41,3	27,4	9,5	7,8	11,09	6,50	12,06	5,39
Ağustos	65,4	53,2	46,5	40,2	24,9	10,0	7,9	10,26	7,39	11,77	5,33
Eylül	64,3	49,0	47,7	37,0	23,0	9,0	7,9	10,55	1,12	11,13	5,27
Ekim	64,7	44,4	56,6	33,4	20,8	9,8	7,5	9,98	7,70	11,99	5,08
Kasım	64,6	43,8	63,3	31,8	19,3	9,7	7,6	9,86	8,40	10,76	5,53
Aralık	68,8	39,0	68,5	29,7	18,4	9,3	7,7	9,85	8,39	10,06	5,53

(TÜK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TEFE) TOPTAN EŞYA FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ

AYLAR	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ocak	3,6	5,8	2,3	4,2	5,8	2,6	-0,4	1,96	-0,05	0,42	0,23
Şubat	3,4	4,1	2,6	2,6	3,1	1,6	0,1	0,26	0,95	2,56	1,17
Mart	4,0	3,1	10,1	1,9	3,2	2,1	1,2	0,25	0,97	3,17	0,29
Nisan	5,3	2,4	14,4	1,8	1,8	2,6	1,2	1,94	0,80	4,50	0,85
Mayıs	3,2	1,7	6,3	0,4	-0,6	-0,0	0,2	2,77	0,39	2,12	-0,05
Haziran	1,8	0,3	2,9	1,2	-1,9	-1,0	-4,0	4,02	-0,11	0,32	0,94
Temmuz	4,0	1,0	3,3	2,7	0,5	-1,5	-0,7	0,86	0,06	1,25	-0,71
Ağustos	3,3	0,9	3,5	2,1	-0,2	0,7	1,04	-0,75	0,85	-2,34	0,42
Eylül	5,9	2,3	5,4	3,1	0,1	1,8	0,7	-0,23	1,02	-0,90	0,62
Ekim	5,2	2,1	6,7	3,1	0,6	3,2	0,6	0,45	-1,13	-0,57	0,28
Kasım	4,1	2,4	4,2	1,6	1,7	0,7	-0,9	-0,29	0,89	-0,03	1,29
Aralık	6,8	1,9	4,1	2,6	0,6	0,1	-0,04	-0,12	0,15	-3,54	0,86

Ayın Son Günü İtibariyle Döviz Kurları

	ABD Doları	Alman Markı	Fransız Francı	İngiliz Sterlini
1985	574,00	133,15	76,08	826,56
1986	755,90	387,95	117,15	1.109,28
1987	1.018,35	638,65	188,30	1.892,60
1988	1.813,02	1.002,86	299,92	3.276,12
1989	2.311,37	1.364,45	399,06	3.730,54
1990	2.927,13	1.947,53	573,10	5.612,78
1991	5.074,83	3.339,81	978,28	9.482,32
1992	8.555,85	5.302,66	1.565,46	12.967,64
1993	14.458,03	8.347,59	2.458,64	21.370,40
1994	38.867,00	24.924,00	7.239,00	60.453,00
1995	61.054,00	42.800,00	12.439,00	94.852,00
1996	106.662,00	68.579,00	20.332,00	179.796,00
1997	204.750,00	144.240,00	34.120,00	338.870,00
1998	312.720,00	187.340,00	55.843,00	522.790,00
1999	540.098,00	277.169,00	82.642,00	872.501,00
2000	669.967,00	316.481,00	94.363,00	991.085,00
2001	1.439.587,00	648.377,00	193.328,00	2.081.497,00
	ABD Doları	Euro	İsviçre Francı	İngiliz Sterlini
2002	1.639.745,00	1.718.945,00	1.180.579,00	2.640.243,00
2003	1.393.278,00	1.757.480,00	1.125.526,00	2.485.862,00
2004	1.336.300,00	1.823.300,00	1.179.600,00	2.579.300,00
2005	1.3418	1.5875	1.0188	2.3121
2006	1.4056	1.8515	1.5003	2.7569
2007-2	1.4130	1.8646	1.1540	2.7644
3	1.3801	1.8383	1.1296	2.7017
4	1.3607	1.8517	1.1239	2.7106
5	1.3166	1.7705	1.0727	2.6012
6	1.3046	1.7585	1.0599	2.6126
7	1.2746	1.7473	1.0562	2.5880

(TÜK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TEFE) TOPTAN EŞYA FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ

AYLAR	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ocak	50,0	66,4	28,3	92,0	32,6	10,8	10,7	1,96	9,37	6,44	7,90
Şubat	48,3	67,5	26,5	91,8	33,8	9,1	10,5	5,26	10,13	8,15	6,43
Mart	48,2	66,1	35,1	77,5	35,2	7,9	11,3	4,49	10,92	10,50	3,46
Nisan	50,0	61,5	50,9	58,0	35,1	8,9	10,1	4,96	9,68	14,56	-0,35
Mayıs	50,0	59,2	42,3	49,3	33,7	9,5	5,5	7,60	7,14	16,53	-2,46
Haziran	50,3	56,8	44,5	46,8	29,6	10,5	4,2	12,52	2,89	17,03	-1,86
Temmuz	52,4	52,3	44,8	45,9	25,6	9,4	4,2	14,34	2,08	18,41	-3,75
Ağustos	53,7	48,9	46,9	43,9	22,7	10,5	4,3	12,32	3,72	14,67	-1,04
Eylül	54,4	43,9	62,9	40,9	19,1	12,5	4,3	11,19	5,02	12,49	0,47
Ekim	55,2	41,4	73,8	36,1	16,1	15,4	2,5	10,94	4,41	13,29	0,29
Kasım	56,3	39,1	81,1	32,8	16,2	14,4	1,8	11,67	5,65	12,25	1,51
Aralık	62,9	32,7	86,6	30,8	13,9	13,8	2,6	11,58	5,94	8,11	5,93

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	9,6	2,1	1,3	2,1	0,6	0,8	0,9	0,56	0,64	0,02	0,62
Şubat	5,1	6,2	4,1	3,9	0,5	0,6	1,5	0,84	1,33	0,57	
Mart	2,6	8,3	1,1	1,3	0,9	0,8	0,2	0,6	1,85	-0,45	
Nisan	3,3	8,5	2,2	1,4	0,1	0,4	0,6	1,1	1,88	0,32	
Mayıs	1,5	9,6	1,8	0,3	0,0	0,4	0,3	0,92	1,73	-0,50	
Haziran	2,0	4,6	1,5	1,4	1,2	-0,6	1,2	1,2	1,62	0,35	
Temmuz	1,7	5,7	3,4	0,0	0,4	0,4	1,2	0,69	1,10	0,81	
Ağustos	2,7	3,6	3,0	0,3	0,8	0,5	2,64	0,63	0,71	1,54	
Eylül	2,8	3,9	2,6	1,0	1,2	0,4	1,6	0,6	1,88	0,84	
Ekim	4,5	3,7	1,8	-0,5	1,6	1,8	0,5	1,5	0,22	1,83	
Kasım	1,9	6,7	1,9	0,7	0,8	0,8	0,1	0,07	0,72	1,29	
Aralık	3,6	2,1	0,8	0,2	1	0,6	1,1	0,84	0,15	0,25	

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	79,8	38,7	82,2	27,9	10,8	9,8	7,03	11,41	10,32	13,59	9,94
Şubat	82,2	40,1	76,6	30,2	7,2	9,7	7,9	10,73	11,18	12,80	
Mart	79,5	47,3	68,4	30,1	7,1	9,5	7,2	11,1	12,38	9,95	
Nisan	78,8	54,3	59,1	29,6	5,5	10,1	7,3	11,5	13,47	8,49	
Mayıs	70,3	56,1	46,7	26,0	5,7	10,2	7,3	12,2	15,01	6,20	
Haziran	66,6	70,0	42,8	27,3	5,4	8,6	9,4	12,4	15,55	4,92	
Temmuz	60,8	76,0	39,2	22,2	7,2	7,9	9,9	11,2	16,14	4,44	
Ağustos	58,2	77,5	38,8	19,9	5,8	8,5	11,87	9,85	15,00	5,05	
Eylül	53,9	79,6	35,6	18,2	6,6	7,8	13,0	8,7	17,14	3,80	
Ekim	53,4	78,7	34,4	15,7	8,6	7,8	11,4	9,8	15,23	5,59	
Kasım	48,7	86,8	28,7	14,1	9,6	7,2	11,1	10,4	15,21	6,20	
Aralık	48,2	83,9	26,9	13,2	9,4	7,2	11,7	9,60	14,45	6,20	

	ABD Doları	Euro	İsviçre Francı	İngiliz Sterlini
8	1.2914	1.7658	1.0707	2.8055
9	1.2048			

Mehmet Özkendirici Çiziyor...

mozkendirci@selcuk.edu.tr

KIŞ...

KONYA METRO TURİZM

'Taşıdığımız önemin farkındayız'

Konuğumuzsunuz...

0332 **265 00 40** 10 hat

www.metroturizm.com.tr

Kesintisiz
İnternet

Uydu
yayını

444 34 55